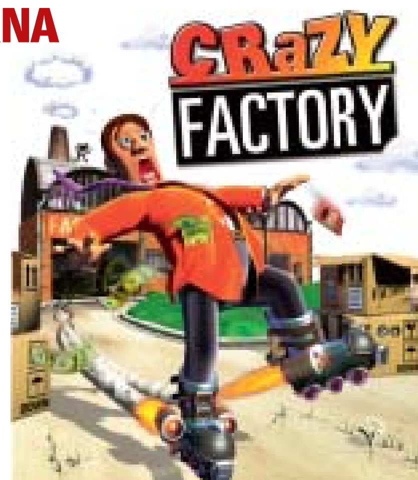
1
2005

ZDARMA NA CD: PLNÁ VERZE HRY ŠÍLENÁ TOVÁRNA

CELÁ HRA V ČEŠTINĚ

www.ppk.cz

počítač pro každého

Cena: 55 Kč / 89 Sk
Pro předplatitele: 39,80 Kč / 64 Sk
Nejprodávanější počítačový časopis v ČR

I LETOS JEN ZA 55 Kč

Čím nahradit diskety

Přenosné paměti pro vaše fotky, hudbu i dokumenty (10)

KŘÍŽOVKA O CENY: VYHRAJTE VÝUKOVÉ PROGRAMY

9 771212 072697 01

OBSAH

inzerce

HITY PPK CD 01/2005

Vítáme vás u prvního cédéčka časopisu Počítač pro každého v roce 2005. Přichystali jsme pro vás sbírku tapet, sbírku šetřičů obrazovky, kolekci důležitých programů a především plnou verzi hry Šílená továrna (Crazy Factory).

návody

602PC Suite 4.1
CD: obsah cd/servis
návod: strana 31

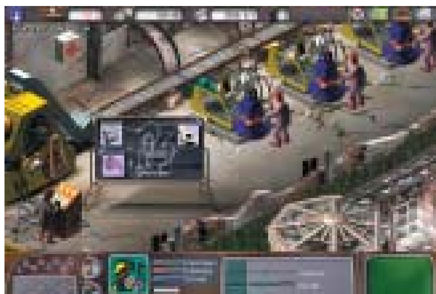
Deepnet Explorer 1.3.1
CD: obsah cd/servis
návod: strana 19

OpenOffice 1.1.4 CZ
CD: obsah cd/servis
návod: strana 27

Šílená továrna

plná verze

Šílená továrna (Crazy Factory) je originálně a vtipně zpracovaná obchodní strategie. Stanete se majitelem opuštěné továrny a založíte neobvyklou firmu. Vaším úkolem bude vyrábět a prodávat ztřeštěné výrobky: víceúčelové záchody, tryskové kolečkové brusle a inteligentní roboty (pomocníky do domácnosti).

rubrika na CD: obsah cd/bonus

Zoo Tycoon 2

hratelná demoverze

Zoo Tycoon 2 je po několika datadiscích regulérním pokračováním veleúspěšné budovatelsko-ekonomické strategie Zoo Tycoon, která byla po řadu měsíců po svém vydání jedním z nejprodávanějších titulů na trhu. Zoo Tycoon 2 přináší oproti prvnímu dílu řadu vítaných změn, přičemž tou největší a nejvýznamnější je přechod na kompletní 3D zobrazení.

rubrika na CD: obsah cd/demoverze

Šetřiče obrazovky

zdarma

Rubrika Šetřiče obsahuje patnáct animovaných šetřičů obrazovky. Naleznete zde šetřiče z různých oblastí – zimní, sportovní, zaměřené na umění, auta, děti, techniku atd. Vyberte si podle svého vkusu. Vlastnosti příslušného šetřiče lze nastavit v okně Zobrazení – vlastnosti (Obrazovka – vlastnosti).

rubrika na CD: obsah cd/setrice

Tapety na plochu

zdarma

V rubrice Tapety najdete patnáct kvalitních obrázků ve formátu JPG. Tyto obrázky lze umístit na pracovní plochu operačního systému Windows. U každého obrázku jsou dvě varianty (dvě velikosti) – 800 × 600 pixelů a 1024 × 768 pixelů (použijte variantu podle rozlišení své obrazovky).

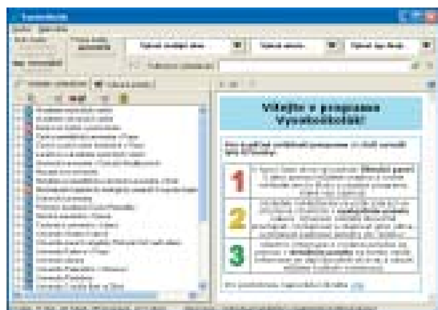

rubrika na CD: obsah cd/tapety

Vysokoškolák

demoverze

Vysokoškolák je úplná databáze vysokých škol a studijních programů, otevíraných v České republice ve školním roce 2005/2006. Program byl speciálně vytvořen pro studenty posledních ročníků středních škol, aby jim pomohl při volbě vysoké školy pro další studium. Přinášíme vám demoverzi tohoto programu.

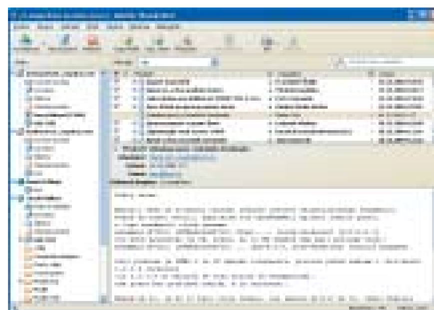

rubrika na CD: obsah cd/servis

Thunderbird 1.0 CZ

freeware

Mozilla Thunderbird je samostatný poštovní klient, postavený na poštovním klientu z balíku Mozilla. Díky oddělení mohla být řada věcí zjednodušena a vylepšena. Tento poštovní klient vás tedy překvapí především svou rychlostí, uživatelským nastavením lišt a řadou lehce instalovatelných rozšíření. Velký důraz je kladen na bezpečnost.

rubrika na CD: obsah cd/servis

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

donedávna byla symbolem přenosu počítačových dat třiapůlpalcová disketa. Díky menším rozměrům, odolnější konstrukci a několikanásobně vyšší kapacitě kdysi z osobních počítačů vytlačila starší typ disket, které měly průměr pět a čtvrt palce. Možnost uložit téměř jeden a půl megabajtu dat na jednu disketu, která se vejde do kapsičky u košile, byla dlouho nejpoužívanější a také jedinou dostupnou variantou pro uložení a přenos souborů. Museli jsme však počítat s tím, že ne každá disketová mechanika dokáže přečíst data ze všech disket, že disketu je třeba chránit před magnetickým polem a také před prachem a že důležité soubory je nutné mít v záloze ještě na druhé disketě pro případ, že by se s tou první „něco stalo“. Až v nedávné době, kdy výrazně klesly ceny zapisovacích mechanik a disků CD a DVD a také pevných disků a dalších typů pamětí, dostala „stará dobrá“ disketa vážnou konkurenci. A bylo načase – kapacita 1,44 megabajtu je totiž pro většinu potřeb dnešního uživatele naprosto nedostatečná. Dnes už si můžete vybrat přenosné paměťové zařízení šité na míru – podle kapacity, podle ceny, podle velikosti nebo třeba podle toho, zda má toto zařízení umět navíc ještě přehrávat hudbu nebo fotografovat. Přečtěte si článek o těchto možnostech na straně 10. Věřím však, že i ostatní články si přečtete se zájmem a budou pro vás užitečným zdrojem informací. Přáním celé redakce je, aby tomu tak bylo po celý nový rok. Proto nám prosím pište (naše elektronická adresa je *redakce@ppk.cz*, tu poštovní najdete v tiráži na straně 50) své dotazy a připomínky. I když bohužel není v našich silách odpovědět na všechny, jsou pro nás (zvláště ty kritické) cenným zdrojem inspirace a podnětů ke zlepšování našeho časopisu.

Za celou redakci přeji všem našim čtenářům šťastný a úspěšný rok 2005.

Ivan Heisler, šéfredaktor

Jak ušetřit 380 Kč za rok a dostávat Počítač pro každého se slevou více než 27 %, a k tomu ještě dárek? Zajistěte si předplatné! Podrobnosti najdete na straně 49.

inzerce

LEHKÝ A VÝKONNÝ NOTEBOOK NA CESTY

Společnost AT Computers oznámila uvedení nového notebooku **Premio 5030N** na český a slovenský trh. Jedná se o dobře vybavený notebook s tichým provozem a s hmotností pouze 2,3 kg, takže je mimořádně vhodný pro uživatele, kteří hodně cestují. Premio 5030N disponuje výkonným, a přitom úsporným mobilním procesorem Intel Pentium M 735 a technologií Intel Centrino, umožňující bezdrátové připojení k internetu pomocí Wi-Fi. Notebook má ve výbavě duální DVD vypalovačku a displej s úhlopříčkou 14 palců a o napájení se stará lithioiontový akumulátor s výdrží přes 4 hodiny. Notebook pracuje pod operačním systémem Windows XP Professional. Cena je stanovena na 41 043 Kč s DPH.

http://www.premionb.cz

ATLAS (NA) SNĚHU

Atlas.cz na začátku zimní lyžařské sezony zahájil na internetové adrese *snih.atlas.cz* provoz zpravodajského serveru pro milovníky zimních sportů. Návštěvníci zde tak mohou předtím, než vyrazí na hory, získat všechny potřebné informace: podrobný přehled lyžařských areálů s odkazy, aktuální sněhové zpravodajství i předpověď počasí nebo nabídku zájezdů a ubytování. Server *snih.atlas.cz* obsahuje podrobné informace o všech lyžařských střediscích v České republice a o spoustě dalších v zahraničí. Lze se tak dozvědět například to, jak se do střediska dostat, které vleky jsou v provozu a jaká je jejich aktuální cena nebo kde je možné se výhodně ubytovat. Střediska lze také řadit například podle celkové výšky sněhu nebo podle nově napadlého sněhu – zájemci si tak mohou jednoduše vybrat místo s nejlepšími sněhovými podmínkami. Zajímavostí jsou rovněž stránky pro milovníky snowboardu, a to jak pro ty zkušené (najdou zde ojedinělou databázi snowboardových parků v České republice a také tipy a rady), tak pro začátečníky (naleznou tu přehled základních snowboardových disciplín a základní výrazy používané v tomto sportu).

http://snih.atlas.cz

DVD VYPALOVAČKA LITE-ON

Společnost Actebis představuje vypalovací mechaniku **Lite-On SOHW-1653S**, která si poradí se všemi nejrozšířenějšími formáty disků DVD a CD. Tento model podporuje zapisování na následující média: DVD+R, DVD+RW, DVD-R, DVD-RW, DVD+R9 a samozřejmě i na CD-R a CD-RW. Velice zajímavá je především funkce zapisování na disky DVD+R9, které jsou dvouvrstvé a nabízejí tak kapacitu 8,5 GB. Na média DVD+R zapisuje tato mechanika až 16násobnou rychlostí, což znamená, že tento disk vypálíte za necelé 4 minuty. Rychlost v případě DVD-R je 12× a v případě DVD+R9 je 4×. Přepisování médií + i – probíhá potom standardně rychlostí 4×. CD-R vypaluje mechanika rychlostí 48× a CD-RW přepisuje rychlostí 24×.

http://www.actebis.cz

inzerce

ZAJÍMAVÉ DOMÉNY NA REGZONE.CZ

Každý zájemce si může na stránkách www.regzone.cz objednat doménu CZ, která bude brzy uvolněna k registraci. Seznam domén obsahuje desítky atraktivních doménových jmen, která pravděpodobně nebudou dále užívána. Nová funkce registračního systému RegZone.cz firmy Zoner software využívá tzv. speciálních žádostí, které v minulosti zavedl správce národní domény CZ.NIC. Zákazníci projektu RegZone.cz mohou nyní získat přehled o všech doménách s koncovkou CZ, kterým vyprší platnost během deseti dnů od aktuálního data a které s největší pravděpodobností nebudou dále obnoveny. Pokud zákazník takovou doménu na www.regzone.cz objedná, připadne mu tehdy, jestliže dosavadní majitel nezaplatí poplatek za její prodloužení. Projekt RegZone.cz funguje jako akreditovaný registrátor domén CZ přibližně 14 měsíců. Za tu dobu využilo jeho služeb několik tisíc zákazníků, kteří zaregistrovali téměř 22 tisíc domén CZ.

http://www.regzone.cz

regZone!cz
VÁŠ REGISTRÁTOR DOMÉN
RegZone.cz, registrátor ZONER software, s.r.o.

POČÍTAČ PRO HRÁČE

Společnost AT Computers oznámila uvedení nového počítače **Alivio 7500**, který se díky výpočetnímu a grafickému výkonu uplatní i při hraní nejnáročnějších počítačových her. Počítač Alivio 7500 je poháněn 3,8GHz procesorem Intel Pentium 4570J, má 2 GB operační paměti a o zpracování grafiky se stará špičková grafická karta Asus Extreme AX800XT s 256 MB grafické paměti. Tyto parametry zaručují vysoký výpočetní výkon, plně postačující k provozování prakticky jakékoliv herní nebo jiné aplikace. Počítač Alivio 7500 má ve své výbavě i dva rychlé pevné disky s celkovou kapacitou 474 GB, čtečku paměťových karet a dvě optické mechaniky: klasickou mechaniku DVD-ROM, pomocí které je možno například přehrávat filmy, a vypalovací mechaniku DVD±R/RW. Cena tohoto skvěle disponovaného herního počítače je 107 090 Kč s DPH.

http://www.atcomp.cz

DVD REKORDÉR

Model **Sony RDR-HX1000** je DVD rekordér s pevným diskem. Jde o DVD přehrávač, který umí nahrávat a ukládat filmy a jiné videozáznamy na pevný disk s kapacitou 250 GB. Díky možnosti připojení digitální videokamery umožňuje tento DVD rekordér zaznamenávat také osobní videa – v délce až 325 hodin – a pomocí tlačítka One-Touch Home Video Editing záznam i editovat. Předností rekordéru Sony je jednoduché ovládání. Při nahrávání můžete souběžně sledovat začátek filmu, přestože jeho záznam je teprve v polovině.

http://www.sony-europe.com

CHELLO – NAVÝŠENÍ DOKONČENO

Společnost UPC Česká republika, největší česká kabelová televize, provozovatel satelitní digitální televize UPC Direct a lídr vysokorychlostního kabelového internetu, dokončila k 16. prosinci 2004 zvýšení rychlosti svých dvou internetových služeb. Rychlost internetu Chello classic a Chello plus se zdvojnásobila ve směru odchozím (upstream) a zásadně se zvýšila ve směru příchozím (downstream). Ceny za tyto nabídky se přitom nezměnily. Nabídka Chello classic má novou rychlost: až 2048 Mb/s směrem k uživateli a až 256 kb/s směrem od uživatele. Nabídka Chello plus má rychlost až 4096 Mb/s, resp. až 512 kb/s. Všichni dosavadní uživatelé a noví předplatitelé těchto internetových nabídek tak obdrželi od UPC slíbený vánoční dárek. Internetové připojení Chello je k dispozici v Praze, v Brně a v Liberci a nově i v Ostravě -Mariánských Horách. Chello je co do počtu zákazníků nejrozšířenější vysokorychlostní kabelovou internetovou službou v České republice.

http://www.chello.cz, http://www.upc.cz

EXTERNÍ DVD VYPALOVAČKA

Společnost ASUSTeK Computer představila přenosnou vypalovací DVD mechaniku **Asus SDRW-0904P-D** s rychlostmi zápisu 8× DVD±R, 2,4× DVD+R9 (dvouvrstvé DVD), 4× DVD±RW, 24× CD-R a 24× CD-RW. Hmotnost tohoto modelu s hliníkovým krytem, zvyšujícím odolnost mechaniky, je 350 gramů. Na výšku tato mechanika měří 18,7 mm a k počítači se připojuje přes rozhraní USB 2.0 nebo přes rozhraní FireWire. Na těle mechaniky je prolis ve tvaru disku – do něj lze v průběhu záznamu vložit původní CD nebo DVD a nechybí zde ani tlačítko pro vysunutí mechaniky. Model Asus SDRW-0804P-D je vybaven technologií FlextraLink, zabraňující problémům s podtečením zásobníku a zamezující znehodnocování disků.

http://www.asus.cz

POČÍTAČ PRO DOMÁCÍ VYUŽITÍ

Společnost Acer představila novou řadu počítačů **Aspire RC950**, která je navržena pro domácí použití. Tyto počítače nabízejí vysoký výkon díky procesorům Intel Pentium 4, standardně mají 512 MB operační paměti, pevný disk s minimální velikostí 250 GB a grafickou kartu s rozhraním PCI Express. Acer Aspire RC950 nabízí zvukový čip pro reprodukci prostorového zvuku 7.1, a tak zaručuje poslech v nejvyšší kvalitě při přehrávání hudby i filmů. Nechybí ani čtečka paměťových karet, umístěná na čelním panelu. Nacházejí se zde rovněž dva porty USB 2.0, port IEEE 1394 (FireWire) a dále konektory pro připojení reproduktoru a mikrofonu. Acer Aspire RC950 je doplněn bezdrátovou myší, klávesnicí a dálkovým ovladačem. Operačním systémem je Windows XP Home Edition.

http://www.acer.cz

DAKAR NA ATLASU

Pravidelné zpravodajství z každoročního závodu automobilů a motocyklů do Dakaru najdete na portálu Atlas. Na adrese http://zpravy.atlas.cz/dakar/ je kromě každodenních aktualit uveřejňováno také průběžné pořadí.

http://zpravy.atlas.cz/dakar/

info

Redakce PPK připravuje ve spolupráci s firmou UPC pravidelný pořad *S PPK na internet*. Tento pořad můžete sledovat na Info kanálu v síti kabelové televize UPC.

GIGABAJTY V KAPSE

Máte nové fotografie, video či „empétrojky“, o které se chcete podělit se svými známými? Nebo potřebujete doma dokončit započatou práci? K tomu je nutné přenést data mezi různými počítači. Co pro přenos dat použijete?

Podobnou situaci jistě zažil každý uživatel počítače. Vždyť potřeba přenášet data mezi různými počítači je stejně stará jako vlastní používání počítače. Velice jednoduchým řešením, ke kterému nepotřebujete žádnou výbavu, je poslat patřičné soubory jako přílohu elektronické pošty. To ovšem předpokládá, že počítače, mezi kterými data tímto způsobem přenášíte, jsou připojeny k internetu. A navíc tento způsob není vhodný pro posílání větších objemů dat – vždyť „poštovní“ schránky volně přístupné na internetu mívají celkovou velikost omezenou často na 10 MB. A to je pro posílání většího počtu fotografií nebo souborů ve formátu MP3 málo.

NEVYHOVUJÍCÍM DISKETÁM JIŽ DEFINITIVNĚ ODZVONILO. NYNÍ JSOU K DISPOZICI RYCHLEJŠÍ A SPOLEHLIVĚJŠÍ ZAŘÍZENÍ PRO PŘENOS DAT, KTERÁ UMOŽŇUJÍ PŘENÁŠET PODSTATNĚ VĚTŠÍ OBJEMY DAT.

Dvouvrstvá DVD vypalovačka umístí na dvouvrstvé vypalovací DVD médium až 8,5 GB dat.

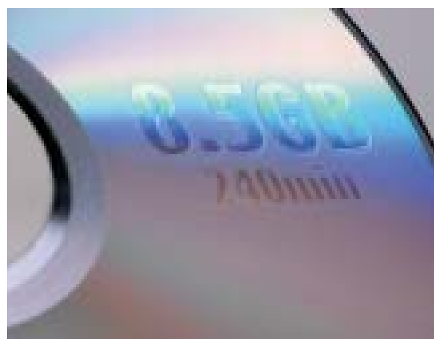
VLÁDNOU VYPALOVAČKY

Asi nejrozšířenějším způsobem výměny dat mezi počítači je dnes jejich vypálení na CD. Optická mechanika je nezbytnou výbavou každého počítače, a tak se vypálené cédéčko jeví jako ideální prostředek pro přenos dat mezi počítači. Kapacita běžných vypalovacích CD médií 650 MB a 700 MB (dostupná jsou i média s kapacitou 790 MB, 800 MB či 870 MB) je naprosto dostačující pro přenos fotografií, souborů MP3 a dokonce i filmů, které se na CD vejdou díky formátům DivX nebo XviD. Výhodou je samozřejmě také nízká cena vypalovacích CD médií, které lze při odběru většího množství pořídit i za cenu nižší než 10 Kč za kus.

V současné době probíhá masivní rozšiřování vypalovacích mechanik DVD. Jejich ceny klesly ke 2000 Kč a také ceny vypalovacích DVD médií již klesly k 20korunové hranici. Kromě nízkých cen přispělo k zájmu o DVD vypalovačky také vyřešení problému s formáty DVD+ a DVD-, které byly původně nekompatibilní. S příchodem tzv. duálních DVD vypalovacích mechanik si již můžete být jisti, že si taková mechanika bez problémů poradí s oběma typy médií.

U DVD médií je lákavá jejich vyšší kapacita, která u jednovrstvých médií činí 4,7 GB. Tato kapacita je již dostatečná například pro cca 120 minut videa či filmu. Běžné jsou dnes i dvouvrstvé DVD vypalovačky, které na dvouvrstvá zapisovatelná DVD média dokáží uložit až 8,5 GB dat. Disky DVD (ale i CD média) jsou také vhodné pro zálohování důležitých dat.

Ani DVD vypalovačky ale nejsou konečnou stanicí. V průběhu roku 2005 se mají na trhu objevit nové optické mechaniky a disky, které na kotouči velkém jako CD nebo DVD do jedné vrstvy umístí až 25 GB dat. Jako každá novinka budou tato zařízení zpočátku drahá a navíc mezi sebou soupeří dva formáty: Blu-ray a HD DVD (High Definition DVD).

Dvouvrstvý DVD disk s kapacitou 8,5 GB.

MP3 PŘEHRÁVAČE

Vypálení dat na média CD nebo DVD není jediný způsob, kterým můžete přenášet data. K tomuto účelu můžete použít i přenosné MP3 přehrávače s interní pamětí. Miniaturní modely s tzv. flash pamětí se dnes prodávají s kapacitami 128 MB, 256 MB, ale zvolit můžete i modely s pamětí o velikosti 512 MB či 1 GB. Modely s 256 MB paměti lze pořídit i za cenu pod 3000 Kč.

Tyto přehrávače se k počítači připojují přes rozhraní USB 1.1 (maximální přenosová rychlost je 12 Mb/s) nebo přes rychlejší rozhraní USB 2.0 (maximální přenosová rychlost je 480 Mb/s). Většina těchto přehrávačů se po připojení k počítači hlásí jako vyměnitelný pevný disk a jsou tedy okamžitě připraveny ke kopírování dat. Pokud používáte novější operační systém, než je Windows 98, nebudete muset pro jejich zprovoznění instalovat žádné ovladače a při kopírování dat nemusíte (na rozdíl od jejich vypalování na disky CD nebo DVD) používat žádný program. Jednoduše data zkopírujete z pevného disku do MP3 přehrávače.

Problém u těchto zařízení nastane, používáte-li operační systém Windows 98 (v tomto případě je nutné instalovat ovladače), nebo při zakoupení přenosného MP3 přehrávače, který používá pro kopírování dat z počítače speciální software. Takových přehrávačů není mnoho, ale pokud plánujete pořízení MP3 přehrávače, který budete chtít používat i pro přenášení dat mezi počítači, ujistěte se, že je schopen si s počítačem vyměňovat data bez nutnosti instalace nějakého programu.

Přenosný MP3 přehrávač se 128MB flash pamětí.

Přenosný MP3 přehrávač s pevným diskem o kapacitě 1,5 GB.

MP3 PŘEHRÁVAČE S PEVNÝM DISKEM

Nevýhodou MP3 přehrávačů s flash pamětí je však horší poměr cena/kapacita. V tomto směru vycházejí lépe MP3 přehrávače se zabudovaným miniaturním pevným diskem. Rozměry těchto přehrávačů nejsou oproti výše zmíněným modelům o tolik větší, nabízejí však kapacitu 1,5 GB až 5 GB. Výhodou přehrávačů s pevným diskem je i rozhraní USB 2.0, které zajišťuje dostatečnou rychlost kopírování dat.

USB flash disk.

USB PAMĚŤOVÁ MÉDIA, PŘENOSNÉ PEVNÉ DISKY

Pokud vám vyhovuje přenos dat pomocí zařízení, které je snadno připojitelné k počítači, ale nemáte zájem o funkce MP3 přehrávače, můžete si vybrat vhodný model z široké nabídky USB paměťových klíčů, které se běžně nazývají USB flash disky. První modely měly kapacitu 16 MB, v současné době jsou k dispozici modely s kapacitou od 64 MB do 2 GB.

Přenosné pevné disky různých velikostí a s odlišnými kapacitami.

Externí minidisk s kapacitou 5 GB.

POHLED DO HISTORIE

Diskety
Než se ve výbavě počítačů rozšířily vypalovací optické mechaniky, byly standardním médiem pro výměnu dat mezi počítači 3,5palcové diskety. Jejich kapacita 1,44 MB je z dnešního pohledu směšná, ale ve své době byla s pomocí komprimačních programů dostačující, protože se přenášely menší objemy dat a diskety dobře posloužily i jako média pro instalaci programů. Jejich nevýhodou je však nízká rychlost a také malá spolehlivost. Disketová mechanika je díky své nízké ceně stále součástí i moderních stolních počítačů, ze standardní výbavy notebooků se však postupně vytrácí.

Disky ZIP a JAZ
Stále náročnější požadavky na kapacitu a rychlost médií pro přenos dat odvál do propadliště dějin i kdysi populární disky JAZ a ZIP. Média ZIP mají kapacitu 100 MB a 250 MB a na média JAZ je možné uložit 1 GB nebo 2 GB dat. Mechaniky ZIP a JAZ mohly být buď pevně zabudovány v počítači, často se ale používaly mechaniky přenosné, které se k počítači připojovaly kabelem. Mechaniky ZIP jsou stále v prodeji a za externí jednotku připojitelnou přes rozhraní USB zaplatíte cca 3000 Kč, za interní model pak přibližně 2500 Kč. Médium ZIP s kapacitou 250 MB stojí 350 Kč.

Totéž platí pro přenosné miniaturní pevné disky. Jejich kapacita se pohybuje od 1,5 GB, přes 2,5 GB do 5 GB. Zajímavé jsou i externí pevné disky s kapacitami 40 GB, ale také 80 GB. Tyto modely mají malé rozměry a např. 40GB externí pevný disk pořídíte i za cenu kolem 3500 Kč. Pokud máte zájem o skutečně velký úložný prostor, jsou k dispozici i externí pevné disky s kapacitou 250 GB – jedná už se ale o standardní 3,5palcové pevné disky, které známe ze stolních počítačů. Počítejte u nich proto s většími rozměry a také s větší hmotností.

Stejně jako u přenosných MP3 přehrávačů počítejte s tím, že u počítačů s operačním systémem Windows 98 bude nutné nainstalovat ovladače. U Windows ME, 2000 a XP tato starost odpadá.

PAMĚŤOVÉ KARTY
Pro přenos dat mezi počítači lze použít také výměnné paměťové moduly, které se běžně nazývají paměťové karty. Paměťové karty jako médium pro ukládání dat jsou nejznámější u digitálních fotoaparátů, využívají je ale i přehrávače MP3, osobní organizéry či mobilní telefony. Pro načítání informací z těchto paměťových karet slouží čtečky paměťových karet, které lze zakoupit jako externí zařízení, běžně však mají čtečku paměťových karet zabudovány i moderní fototiskárny.

Kromě externích čteček paměťových karet, které se k počítači (nebo k notebooku) připojují přes rozhraní USB, existují také interní varianty čteček paměťových karet, které se montují dovnitř počítače. Čtečku pro práci s paměťovými kartami má také ve své výbavě standardně zabudováno stále více notebooků.

Je však nutné vědět, které paměťové karty dokáže počítač (ať již prostřednictvím čtečky paměťových karet, nebo po připojení fototiskárny či fotoaparátu) přečíst. V současné době se totiž používá více typů paměťových karet. Velmi častá je paměťová karta Compact Flash, fotoaparáty Olympus a Fujifilm sázejí na paměťové karty xD Picture Card, které jsou v případě Olympusu následovníkem formátu SmartMedia. Firma Sony ve svých výrobcích prosazuje paměťové karty MemoryStick. V současné době se u digitálních fotoaparátů stále častěji používají paměťové karty SD (Secure Digital).

Nejvhodnější jsou z tohoto pohledu čtečky, které dokáží pracovat s různými typy paměťových karet. -mse

Externí čtečka paměťových karet.

RŮZNÁ ZAŘÍZENÍ PRO PŘENOS DAT A JEJICH KAPACITY

Zařízení	Kapacita
Přenosný pevný disk	1,5 GB – 250 GB
Disketa 3,5"	1,44 MB
Disketa ZIP	100 MB, 250 MB
Disketa JAZ	1 GB, 2 GB
CD disk	650 MB – 870 MB
DVD disk	4,7 GB – 17 GB
USB flash disk	64 MB – 2 GB
Paměťové karty	64 MB – 4 GB

Čtečka paměťových karet zabudovaná v čele osobního počítače pod disketovou mechanikou.

Paměťové karty.

Čtečky paměťových karet jsou běžné i u fototiskáren nebo u multifunkčních zařízení. U modelu na obrázku je tato čtečka umístěna v levém dolním rohu.

Také některé typy notebooků mají ve výbavě čtečku paměťových karet.

12 GRAMŮ PAMĚTI

Potřebujete mít důležitá data neustále u sebe, často střídáte počítače nebo chcete mít jistotu, že se ve vaší nepřítomnosti nikdo nedostane k některým vašim dokumentům? V takových případech vám výborně poslouží miniaturní paměťové zařízení, na němž můžete mít bezpečně uloženy desítky souborů.

MALÝ A LEHKÝ

Představovaný Verbatim Store'n'Go Professional je paměťové zařízení zvané „USB memory stick" nebo „USB flash disk". Svými rozměry (77 × 19 × 11 mm) a hmotností (12 gramů) připomíná zapalovač nebo balíček žvýkaček. Tak malé zřízení můžete mít stále u sebe, třeba jako přívěsek u klíčů, nebo je zamknout do trezoru.

DOSTATEČNÁ KAPACITA

Kapacita paměti je podle modelu 256 MB, 512 MB, 1 GB nebo 2 GB. Na disk o kapacitě 256 MB se vejde například hudba ze čtyř hudebních cédéček uložená v souborech formátu MP3 v CD kvalitě nebo kompletní tiskové podklady pro celé jedno vydání našeho časopisu tak, jak je posíláme do tiskárny. Cena je přímo úměrná kapacitě, podobně jako u paměťových karet do digitálních fotoaparátů.

SNADNÉ POUŽITÍ

Použití zařízení je jednoduché: zasunete jej do zdířky rozhraní USB v počítači a zařízení se v systému objeví jako další „vyměnitelný disk". To znamená, že do jeho paměti můžete ukládat soubory a pracovat s nimi podobně jako třeba se soubory na disketě. Předností Verbatim Store'n'Go Professional je vysoká rychlost zápisu a čtení dat. Po připojení k rychlému rozhraní USB 2.0 nabízí rychlost čtení až 23 MB/s a zápisu až 14 MB/s.

USB A OPERAČNÍ SYSTÉM

info

Než si pořídíte zařízení, které se k počítači připojuje prostřednictvím rozhraní USB, musíte ověřit, zda je váš počítač tímto rozhraním vybaven (u novějších počítačů je USB standardem) a zda je toto rozhraní podporováno operačním systémem. Pokud jde o Windows, potřebujete systém MS Windows 98 SE (Second Edition – druhé vydání) nebo novější (tedy Me, 2000 nebo XP). Starší verze Windows rozhraní USB nepodporují. Před použitím USB zařízení ve Windows 98 SE je zpravidla nutné instalovat příslušný ovladač. Jedná se o speciální program, který dostanete na disketě nebo na CD přiloženém k zařízení, nebo jej můžete stáhnout z internetových stránek výrobce. U novějších operačních systémů ovladač instalovat nemusíte.

VERBATIM STORE'N'GO PROFESSIONAL

info

USB flash disk

Výrobce/poskytl: Verbatim Corp./Verbatim Europe
www.verbatim-europe.com

Dodvatel: Lama Plus, s. r. o.
www.lamaplus.com

Cena včetně DPH:

256 MB	1394 Kč
512 MB	2455 Kč
1 GB	4554 Kč
2 GB	8415 Kč

 rychlý zápis dat, přiložený software na synchronizaci a na šifrování

 vyšší cena, nemá mechanický zámek ochrany proti zápisu

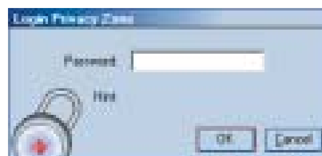
OVLÁDACÍ PROGRAM V-KEY

K zařízení dostanete program V-Key, který usnadňuje jeho použití. Pomocí programu můžete nastavit ochranu proti zápisu, která zabrání nechtěnému vymazání souborů uložených na paměťovém zařízení nebo jejich napadení virem (toto zařízení nemá mechanický zámek, který je u jiných USB flash disků běžný). Užitečná je funkce synchronizace obsahu vybraných složek mezi počítačem a flash diskem.

BEZPEČNÁ ZÓNA

Pomocí dalšího přiloženého programu V-Safe můžete na disku vytvořit „tajnou" oblast chráněnou heslem. Přitom můžete určit, jak velký tento chráněný prostor bude. Do tohoto prostoru pak nebudete moci nic zapsat ani z něj nic přečíst, pokud nezadáte zvolené heslo.

-ihe

Chcete-li se dostat k zašifrovaným souborům, musíte zadat heslo.

VESMÍR PŘED VÁMI

Elektronické publikování se stává každodenní realitou. Na internetu lze najít elektronickou podobu mnoha novin i časopisů. Některé z nich se objevují i na CD-ROM jako praktický archiv, který nejen šetří místo ve vaší knihovně, ale také nabízí zajímavé vyhledávací služby a může být trvale po ruce.

info

VESMÍR 1994 – 2003

Elektronická podoba časopisu

Vydal/poskytl: Vesmír, Praha.
http://www.vesmir.cz

Cena: 495 Kč.

Jedním z takových CD-ROM je elektronická podoba časopisu Vesmír, který patří mezi nejstarší české časopisy (první číslo vyšlo už 3. května 1871, přičemž s několika přestávkami vychází v současné době již 84. ročník). Barevný šedesátistránkový měsíčník (dříve černobílý čtrnáctideník) popularizuje přírodní i společenské vědy, matematikou počínaje a historií konče.

Ukázka prvního čísla.

Nabídka archivu.

TISÍCE STRAN TEXTU NA CD

CD-ROM Vesmír 1994 – 2003 nabízí rozsáhlou sbírku zajímavých článků i krátkých zpráv, které jistě zaujmou mnoho zájemců o nejnovější poznatky z antropologie, astronomie, biochemie, biologie, botaniky, ekologie, fyziky, genetiky, geografie, chemie, lingvistiky, matematiky, medicíny, ochrany přírody, psychologie, umění a zoologie. Kompletní obsah deseti zařazených ročníků obnáší 5200 článků, 7850 obrázků, grafů a tabulek. Jako bonus je na CD zařazen obsah prvního čísla časopisu z roku 1871.

SNADNÉ VYHLEDÁVÁNÍ

Jednotlivé články si můžete číst v prostředí svého počítače jednoduše tak, že si v menu zvolíte položku Archiv článků, potom příslušný ročník a z nabídky jeho čísel to, které vás zajímá. Po zobrazení jeho obsahu si už vyberete právě ten článek, který potřebujete. Jinou možností je výběr podle rubrik časopisu. Názvy jednotlivých rubrik jsou uspořádány do seznamu. Z toho si prostě vyberete požadovanou rubriku, následně se zobrazí seznam všech článků této rubriky a další volbou se už před vámi objeví text vybraného článku, doplněný případně o obrázky a odkazy. Obdobně lze vybírat články podle témat (vědních oborů), z nichž některá, jako např. medicína, biologie, chemie atd., jsou ještě rozčleněna na podtémata. Pravděpodobně nejpoužívanější formou vyhledávání informací na CD však určitě bude fulltextové vyhledávání. To umožňuje vyhledání příslušného článku jen podle jednoho nebo několika hesel. Navíc lze aktivovat použití logických operátorů AND nebo OR a možnost vyhledávání jen celých slov nebo jejich částí. S využitím těchto podmínek jistě každý rychle najde právě to, co ho zajímá.

KVALITNÍ A BOHATÁ NABÍDKA

Nabídka archivu je opravdu bohatá. Například zadáte-li do fulltextového vyhledávání heslo „počítač“, program nalezne 699 článků a krátkých anotací. Mezi nimi jsou např. články o biočipové revoluci, o reprodukci vůní pomocí počítače, o tom, kde se v mozku tvoří paměť, o vývoji kvantových počítačů, ale také např. o tom, že byl vyřešen problém testování, zda je dané přirozené číslo prvočíslem, nebo citace Murphyho počítačových zákonů.

Velmi důležitou vlastností všech informací, které časopis Vesmír a jeho CD-ROM verze přináší, je to, že obsah článků je redigován odborníky na danou oblast, tudíž obsažené informace odpovídají nejnovějším poznatkům daného oboru. Navíc jsou podány dostatečně srozumitelnou formou, která nevyžaduje žádné speciální odborné vzdělání.

DALŠÍ POMOCNÍCI

K doplňkovým informacím tohoto zajímavého CD-ROM patří krátké povídání o historii časopisu, představení členů redakce i externích spolupracovníků (včetně kontaktních spojení), přehled vlastní knižní produkce a také seznam několika desítek internetových odkazů na další zajímavé zdroje informací řady vědeckých i aplikačních pracovišť.

Pokud potřebujete se zařazenými informacemi často pracovat, lze si obsah CD snadno nakopírovat na pevný disk počítače a mít tak celou tuto knihovničku trvale při ruce.

Od roku 1997 má Vesmír také své internetové stránky (*www.vesmir.cz*), na kterých naleznete archiv článků jako na CD, navíc postupně doplňovaný o vycházející čísla a další aktuální informace (přehledy přednášek, seminářů, diskuse, nejčtenější články). Obsahy většiny článků jsou však přístupné pouze předplatitelům časopisu.

CD-ROM Vesmír 1994 – 2003 rozhodně stojí za vaši pozornost, a to především pro svůj zajímavý obsah.

Milan Pola

CRAZY FACTORY ANEB ŠÍLENÁ TOVÁRNA

Založit si svou vlastní továrnu, vyrábět a úspěšně prodávat výrobky dokáže dnes málokdo z nás. Jestliže ve vás však dřímá podnikatelský duch a chcete si vyzkoušet, jestli byste dokázali vybudovat své vlastní „impérium“, zahrajte si plnou verzi výborné obchodní strategie **Šílená továrna (Crazy Factory)**. Hru najdete na přiloženém PPK CD 1/2005 jako letošní první bonus našich cédéček.

Výzkum je důležitá součást každé úspěšné firmy.

ÚVOD

Úvod do hry (intro) je vlastně animovaný videoklip, který popisuje, jak hlavní hrdina prohýřil většinu rodinného jmění a nechal zpustnout rodinnou továrnu. Přesto má ještě jednu šanci, aby začal znovu a dokázal vybřednout z bahna, do kterého se za poslední čtyři roky dostal. A tady začíná role hráče, který má uskutečnit smělý plán a vybudovat znovu celou továrnu.

CHCETE-LI ÚSPĚŠNĚ PODNIKAT, MUSÍTE BÝT SCHOPNI ZVLÁDNOUT VŠECHNY ZÁKLADNÍ ČINNOSTI – VÝZKUM, VÝROBU A PRODEJ VÝROBKŮ A ÚSPĚŠNÉ VYJEDNÁVÁNÍ SE ZAMĚSTNANCI!

Hlavní menu hry je jednoduché a poměrně přehledné. Nabízí tyto možnosti: hru na jednom počítači (*Hra offline*), hru na více počítačích prostřednictvím internetu nebo místní sítě (*Hra online*), nastavení zvukových efektů a zobrazení (*Nastavení*), informace o autorech hry (*Tvůrci*) a její ukončení (*Odchod*).

Při hře na jednom počítači máte k dispozici několik různých možností. Můžete si jednotlivé činnosti, nutné pro vybudování silné a úspěšné firmy, vyzkoušet prostřednictvím *výukového programu*. Můžete si zahrát celou *kampaň* a budovat tak firmu od „píky“ (výroba záchodových mís) až po výrobu složitých zařízení (robotů), nebo zvolit *volnou hru* a plnit jednotlivé mise zvlášť.

VÝUKOVÝ PROGRAM

Než se pustíte do budování své továrny nebo si vyzkoušíte plnění úkolů nějaké samostatné mise, je lepší se naučit základní postupy a triky pomocí *výukového programu*. Vybudovat úspěšnou firmu, která dokáže vynalézt, vyrobit a také prodat své výrobky a přitom získat a udržet kvalitní zaměstnance a ochránit svoje patenty před špionáží konkurence, totiž není vůbec tak jednoduché, jak by se mohlo na první pohled zdát.

info

CRAZY FACTORY
plná verze obchodní strategie
Autor: Monte Cristo, *www.montecristogames.cz*.
Vydavatel: Cenega, *www.cenega.cz*.
Jazyk: čeština.
Min. požadavky: viz návod na PPK CD 1/2005.

Výukový program se skládá ze čtyř základních činností (výzkum, výroba, prodej, přijímání a školení zaměstnanců), které je nezbytné dobře zvládnout, abyste měli šanci uspět.

VÝZKUM

Kvalitní *výzkumná činnost* je jedním ze základních pilířů každé úspěšné firmy. Chcete-li ve své továrně začít vůbec něco vyrábět, musíte to nejdříve vyvinout neboli „vyzkoumat“. Další vývoj výrobků vám pak poskytuje náskok před konkurencí, přináší licenční poplatky a autorské honoráře a zároveň lepší odbyt výrobků u zákazníků.

V této části výukového programu se naučíte vytvářet výzkumné centrum – opravit laboratoř, najmout výzkumného pracovníka a určit jeho pracovní úkoly. Každý výrobek je složen z několika komponent (součástí), které musí váš výzkumník postupně vyvinout.

VÝROBA

Hlavním smyslem vývoje nových výrobků je jejich výroba a následný prodej. Co se sebelepším vynálezem, když jej nikdo nevyrobí? K čemu by byly získané patenty, kdybyste je posléze neproměnili v nové a populární záchody, kolečkové brusle nebo roboty?

Výukový program zaměřený na *výrobu* vás tedy postupně seznámí s tím, jak vytvořit výrobní linku a najmout potřebné pracovníky. Výrobní linka se skládá z montážního stroje a třech strojů výrobních, které je potřeba na začátku koupit. Každý výrobní stroj vyžaduje najmutí technika, kterému je nutno zadat, jakou komponentu výrobku bude na svém pracovišti vyrábět. Montážní stroj ovládá kvalifikovaný kontrolor, kterému musíte stanovit, jak velkou výrobní kapacitu má celá výrobní linka mít.

PRODEJ

Máte vyzkoumáno i vyrobeno? Mnohý podnikatel však ví, že neméně důležité je i své výrobky umístit na trh a co nejvýhodněji prodat. Budou-li se vám totiž výrobky jen hromadit na skladě, velmi rychle zkrachujete.

Musíte se naučit správně nastavovat marži a určovat konečnou cenu výrobku. Dále musíte investovat do reklamy, posilovat image výrobku a věhlas firmy a přitom si stále hlídat hotovost a svoji obchodní bilanci, protože některé akce, zejména ty reklamní, jsou finančně náročné. Abyste těchto cílů dosáhli, je potřeba najmout obchodního manažera a reklamního agenta. Ti budou jednat s distributory o jejich maržích, uvádět nové výrobky na trh, optimalizovat rozpočet na reklamu a rozjíždět reklamní kampaně.

Když se stroj porouchá, je potřeba jej rychle opravit.

ZAMĚSTNANCI

Posledním a přitom neméně důležitým úkolem vedení firmy je správné jednání se zaměstnanci. Jestliže chcete být úspěšní i v této oblasti, musíte se starat o morálku svých zaměstnanců, aby vám je konkurence nepřetáhla. Toho dosáhnete pomocí motivačních seminářů nebo zvyšování platů. Také musíte najmout personálního manažera, který bude vaše zaměstnance dále aktivně motivovat.

ZÁVĚR

Crazy Factory je opravdu velmi podařená obchodní strategie, která vás zaujme nejen svojí nápaditostí a rozmanitostí, ale také grafikou a ozvučením. Jakmile do hry trochu proniknete, můžete si ji zahrát třeba se svými známými nebo kamarády přes internet a porovnat tak svoje obchodní a manažerské schopnosti. Přejeme vám mnoho příjemné zábavy a rozptýlení.

Jan Jírovec

NEJENOM PROHLÍŽEČ

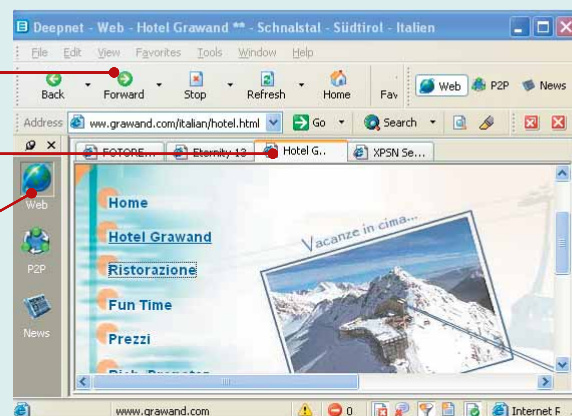
PROGRAM NAJDETE NA PPK CD 1/2005

Zajímavých programů na prohlížení internetu je stále více a zdá se, že program Internet Explorer beznadějně ztrácí svoji dříve neohroženou pozici. My vám tentokrát chceme představit program Deepnet (stáhnout si jej můžete z našeho CD), který kromě prohlížení internetu umí také vyhledávat na tzv. P2P sítích (sítě, které se používají k vyměňování souborů s ostatními uživateli) a také číst tzv. informační kanály.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE: info
- Jak používat prohlížeč internetu.
- Jak si prohlížeč nastavit.
- Jak vyhledávat a stahovat soubory.
- **Název programu: Deepnet**

JAK PROHLÍŽET INTERNET

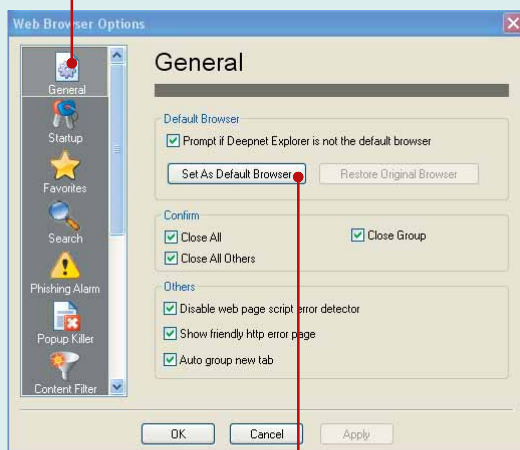
V programu najdete zcela vlevo lištu s několika tlačítky, kterými můžete měnit funkci programu. Pro prohlížení internetu klikněte na tlačítko **Web** se symbolem zeměkoule. Tím se otevře okno prohlížeče (obr. 1). Do volného řádku vepište adresu stránky, kterou chcete navštívit, a stiskněte klávesu Enter. Stránky, které jste navštívili, se otevřou v tzv. záložkách – pokud např. kliknete na odkaz, který vede mimo server, ke kterému jste připojeni, stránka se otevře na samostatné záložce. K původní stránce se potom můžete kdykoliv okamžitě vrátit, aniž by se musela znovu načítat. K pohybu mezi stránkami na jednom serveru slouží důvěrně známá tlačítka pro krok vpřed a zpět (tedy **Forward** a **Back**). V nástrojové liště najdete i další tlačítka, která znáte z programu Internet Explorer, tj. tlačítko **Stop** pro zastavení načítání stránky a také tlačítko **Refresh**, kterým znovu načtete obsah stránek. Znovu načíst můžete stránku, kterou máte právě zobrazenou (**Current Page**), případně všechny stránky, které máte otevřené (**All**). Kliknutím na tlačítko **Home** se dostanete na svou tzv. domovskou stránku. Pokud kliknete na tlačítko **New**, můžete vybrat, zda má být otevřena zcela nová prázdná stránka (**Blank**), znovu na nové záložce otevřena stránka, kterou si právě prohlížíte (**Current**), vaše domácí stránka (**Home**), nebo stránka s adresou, kterou jste uložili do schránky (**Clipboard**).

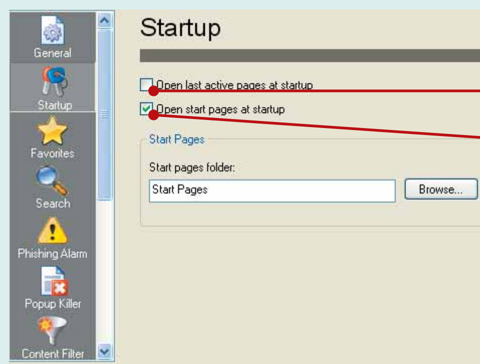
Obr. 1

NASTAVENÍ PROGRAMU

Z nabídky **Tools** vyberte položku **Web Browser Options**. Otevře se stejnojmenné okno s několika záložkami (obr. 2) – klikněte hned na první záložku **General**. Zde můžete kliknutím na tlačítko **Set As Default Browser** nastavit, aby se program Deepnet stal vaším hlavním prohlížečem, ve kterém se budou zobrazovat internetové stránky. Pokud byste se však chtěli vrátit k původnímu prohlížeči, stačí kliknout na tlačítko **Restore Original Browser**. Na záložce **Startup** (obr. 3) můžete nastavit, aby se při spuštění programu otevřely stejné stránky jako naposledy (**Open last active pages...**) nebo aby byla otevřena určitá skupina stránek, jejichž adresy jste umístili do speciální složky (**Open start pages...**). Nastavení je jednoduché – u položky **Start pages folder** klikněte na tlačítko **Browse** a vyhledejte v Oblíbených položkách složku (složky spravujete a vytváříte stejným způsobem jako v Internet Exploreru), kterou chcete při spuštění programu otevřít.

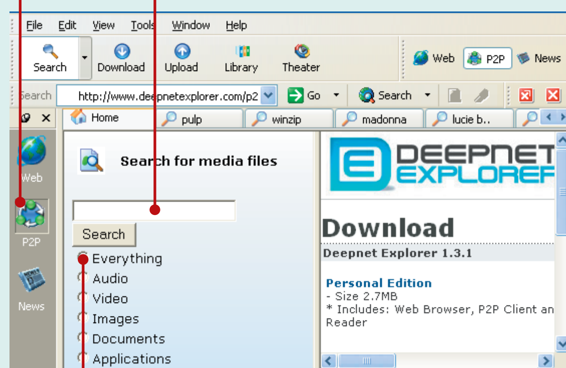
Obr. 2

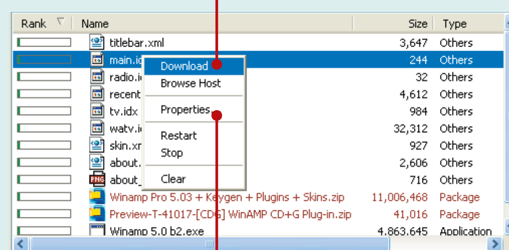
Obr. 3

VYHLEDÁVÁNÍ SOUBORŮ

Program Deepnet obsahuje také tzv. P2P klient, což je program pro sdílení souborů po internetu. Pomocí tohoto programu můžete vyhledávat a stahovat soubory ostatních uživatelů. Mějte však na paměti, že sdílení a stahování kopií audio nahrávek apod. je trestným činem. Klikněte v levé liště programu na tlačítko **P2P**. Otevře se okno programu pro sdílení souborů (obr. 4). Na první stránce naleznete prázdné políčko, do kterého vepište klíčové slovo pro hledání (např. Winamp). Poté upřesněte, o jaký typ souboru se jedná (dokumenty, aplikace...), a klikněte na tlačítko **Search**. Začne vyhledávání a výsledky budou zobrazeny na další stránce (obr. 5). U každého souboru pak zjistíte jeho velikost a také typ. Pokud je u souboru uvedeno znaménko plus, znamená to, že je tento soubor možné stáhnout hned od několika uživatelů. Pokud budete vyhledávat různé soubory, každé vyhledávání se zobrazí na jiné záložce, podobně jako nově otevřené internetové stránky. Pokud chcete soubor stáhnout, klikněte na řádek se souborem pravým tlačítkem myši a z nabídky vyberte příkaz **Download**. Pokud zvolíte položku **Properties**, zjistíte ještě podrobnější údaje o stahovaném souboru – tzv. IP adresu uživatele, od kterého soubor stahujete atd.

Obr. 4

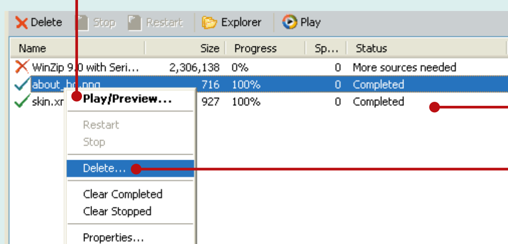

Obr. 5

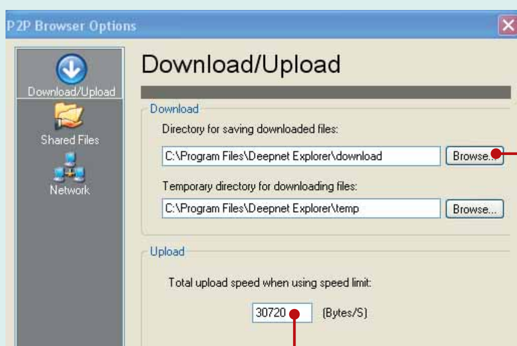
PRŮBĚH A NASTAVENÍ STAHOVÁNÍ

Pokud se chcete podívat, jak probíhá stahování vámi vybraného souboru, klikněte na tlačítko **Download** v nástrojové liště. Tím se přesunete do okna, ve kterém uvidíte nejen všechny stahované soubory, ale také rychlost stahování a počet souborů, které jsou již staženy (obr. 6). Klikněte na soubor pravým tlačítkem myši. Obdržíte místní nabídku, ve které si můžete vybrat, zda chcete přehrát doposud staženou část souboru (pokud by se jednalo o multimediální soubor), případně zda chcete stahování restartovat, zastavit, nebo zrušit (**Delete**). Dále můžete zvolit, aby všechny již stažené soubory ze seznamu zmizely (**Clear Completed**), nebo aby ze seznamu zmizela všechna zastavená stahování (**Clear Stopped**). Pokud kliknete na tlačítko **Upload**, můžete se podívat, jestli někdo stahuje nějaký soubor ze složky, kterou jste ostatním uživatelům nasdíleli. Pokud chcete stahování souborů z vaší nasdílené složky zrušit, klikněte na tlačítko **Stop** (zrušení pouze určitého stahování), případně **Stop All** (zrušení všech stahování). Můžete také měnit rychlost, kterou od vás ostatní stahují (tlačítko **Limit Speed**). Soubory se automaticky budou stahovat do složky **Downloaded** (v programové složce programu Deepnet). Pokud chcete tuto složku změnit, vyberte z nabídky **Tools** položku **P2P Browser Options**. Otevře se stejnojmenné okno (obr. 7). Klikněte v něm na záložku **Download**, poté na tlačítko **Browse** vedle položky **Directory for saving...** a tuto složku vyhledejte. V dolním políčku je také možné stanovit maximální rychlost, chcete-li omezit rychlost, kterou od vás stahují ostatní uživatelé.

-mia

Obr. 6

Obr. 7

PŘEHRÁVÁME VIDEO A VYTVÁŘÍME MP3

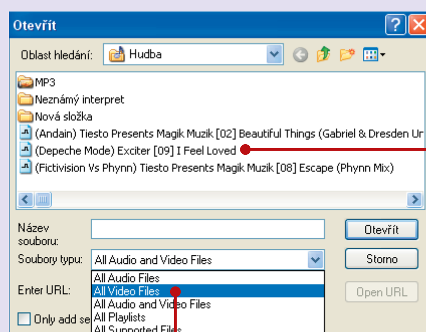
V minulém čísle našeho časopisu jsme vám představili zajímavý a užitečný program Quintessential. Ten je prvotně určen pro přehrávání hudebních souborů, o čemž byla řeč minule, ale zvládne toho ještě mnohem více. Tentokrát vám chceme ukázat, jak prostřednictvím tohoto programu přehrávat video a převádět hudební soubory do jiného formátu.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE: info

- Jak přehrávat video.
- Jak převádět soubory z CD do jiných formátů.
- Jak si nastavit vytváření souborů WAV a podobných.
- Jak si nastavit vytváření souborů MP3.
- **Název programu: Quintessential Player**

JAK VYHLEDAT VIDEO

V programu Quintessential můžete přehrávat prakticky všechny mediální soubory, včetně videosouborů. Pokud chcete takový soubor přehrávat, klikněte v základním okně programu na tlačítko pro otevření souboru se symbolem šipky nahoru. Tím se zobrazí nabídka na otevření souboru a cesty z internetu (**Load Files/URL**), nebo na otevření složky (**Load Folder**). Otevře se okno Otevřít (obr. 1). V něm v kolonce **Soubory typu** vyberte položku **All Video Files**, tím budou plně zobrazeny všechny videosoubory. Poté již můžete videosoubor vyhledat. Nakonec klikněte na tlačítko **Otevřít**.

Videosoubor vyhledejte.

Obr. 1

V rozbalovacím seznamu **Soubory typu** vyberte položku **All Video Files**.

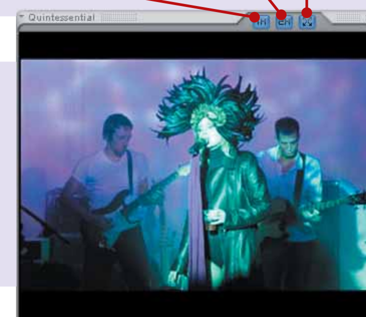
Normální velikost okna.

Dvojnásobná velikost okna.

Přehrávání přes celou obrazovku.

PŘEHRÁVÁNÍ VIDEA

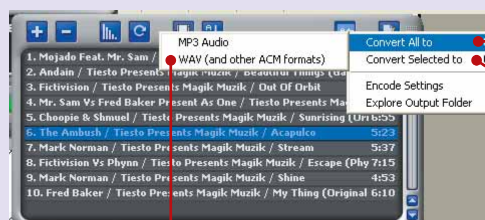
Videosoubor se otevře v samostatném okně. Velikost okna můžete ovlivňovat. Nahoře v okně najdete několik tlačítek (obr. 2). Pomocí prvního tlačítka určíte, že velikost okna bude odpovídat rozlišení přehrávaného souboru, druhým tlačítkem upravíte velikost okna na dvojnásobnou a pomocí třetího tlačítka se okno s videem zobrazí přes celou obrazovku. Video můžete ovládat pomocí podobných prvků jako audiosoubor.

Obr. 2

PŘEVOD SOUBORU DO JINÉHO FORMÁTU

Pokud chcete převádět skladby, které jsou na CD, pak vložte toto CD do mechaniky a poté zařaďte skladby z CD do playlistu (v okně s playlistem klikněte na tlačítko se symbolem znaménka plus a poté zvolte příkaz **Load CD**). V okně s playlistem najdete také tlačítko se symbolem písmen A a B. Klikněte na něj – zobrazí se nabídka na konvertování skladeb (obr. 3). Zde si můžete vybrat, zda chcete převádět všechny skladby (**Convert All**), nebo pouze skladby, které jste označili (**Convert Selected**). Dále si můžete vybrat, zda chcete převádět skladby do formátu MP3, nebo do formátu WAV (případně do jiných bezeztrátových formátů).

Obr. 3

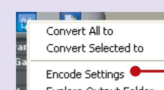
Převod všech skladeb na playlistu.

Převod pouze vybraných skladeb.

Vyberte si formát, do kterého chcete soubor převádět.

NASTAVENÍ KONVERZE

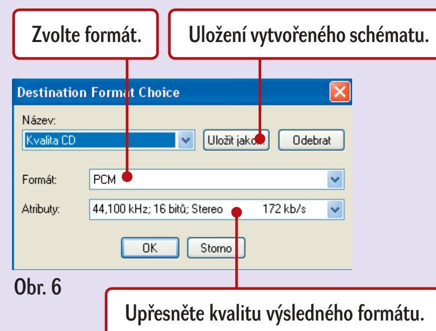
Převod do jiného formátu si můžete ještě dále nastavit. Jde hlavně o nastavení cílové složky, do které se budou skladby v jiném formátu ukládat, upřesnění kvality záznamu apod. Klikněte opět na tlačítko se symbolem písmen A a B v okně s playlistem a z nabídky vyberte položku **Encode Settings** (obr. 4). Tím se otevře okno **Preferences**, kde si můžete nastavit různé funkce programu. Okno se otevře na záložce **Encode Format** (obr. 5). Zde si nejprve v rozbalovacím seznamu **Select Encoding Format** vyberte, zda chcete převádět soubor

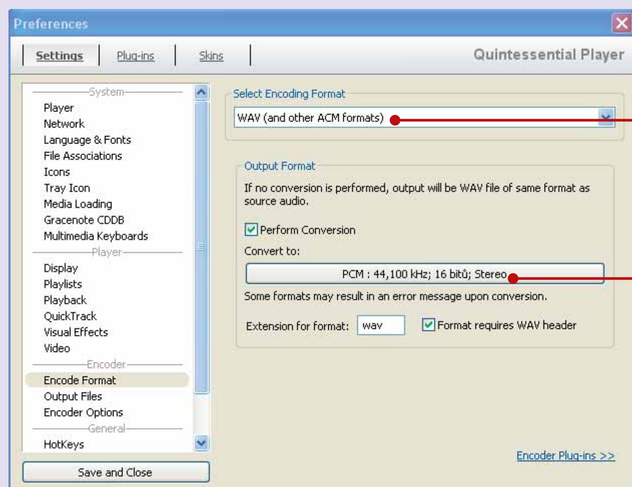
Obr. 4

Z nabídky vyberte položku **Encode Settings**.

do formátu MP3 (ztrátová konverze a tím pádem také menší velikost souboru), nebo do formátu WAV, případně do jiných, tzv. bezeztrátových formátů (soubor bude převeden beze ztráty kvality, avšak za cenu velké velikosti souboru). Jestliže jste zvolili, že chcete převádět do bezeztrátového formátu, můžete ještě stanovit přesnější určení kvality a formátu, pokud kliknete na tlačítko vedle položky **Convert to**. Tím se otevře další okno **Destination Format Choice**, ve kterém najdete několik rozbalovacích seznamů (obr. 6). V prvním rozbalovacím seznamu **Název** si můžete zvolit jeden již předdefinovaný druh kvality – je to kvalita hudebního CD, kvalita rozhlasového vysílání (pochopitelně digitálního po internetu) a telefonní kvalita. Tyto předdefinované kvality se týkají bezeztrátového formátu PCM. Dále si v rozbalovacím seznamu **Formát** můžete vybírat z několika dalších formátů (pro méně

Obr. 6

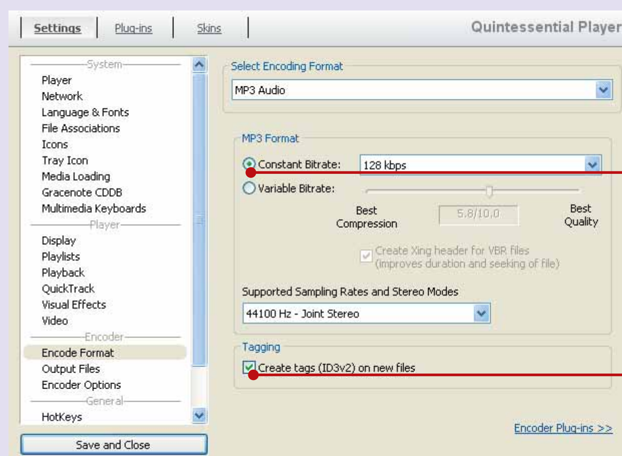

Obr. 5

zkušené asi méně známých). V dalším rozbalovacím seznamu pak určujete další atributy tohoto formátu – tedy nastavujete kvalitu souboru. Jde hlavně o nastavení datového průtoku (tzv. bitrate), který se udává v kilobitech za sekundu, a zjednodušeně lze říci, že čím vyšší datový průtok, tím lepší kvalita souboru. Určujete také, zda má být soubor stereo (dva zvukové kanály), nebo mono. Tyto atributy (tedy celé schéma, pro případ, že byste soubory o této kvalitě chtěli vytvářet častěji) si můžete také uložit. V tom případě klikněte na tlačítko **Uložit jako** a do dalšího okénka vepište název tohoto schématu. Schéma můžete kdykoliv odstranit, pokud jej v seznamu označíte a kliknete na tlačítko **Odebrat**.

NASTAVENÍ MP3

Pokud jste zvolili, že chcete skladbu konvertovat do souboru MP3, zobrazí se v dolní části okna **Preferences** (na kartě **Encode Format**) nabídka **MP3** (obr. 7). Zde si nejprve vybíráte, zda chcete datový průtok (**bitrate**) konstantní, nebo variabilní. Konstantní průtok bude stejný po celou skladbu, zatímco variabilní se bude měnit v závislosti na tom, jak „složitá“ bude daná část skladby pro zakódování. Hodnotu konstantního průtoku stanovujete v rozbalovacím seznamu. Variabilní datový průtok naproti tomu určujete tak, že zatáhnete za táhlo a určíte pouze celkovou velikost výsledného souboru a poměr komprese. Pokud zatáhnete nalevo, bude výsledný soubor menší, ale za cenu horší kvality, a naopak. V posledním rozbalovacím seznamu pak mohou pokročilí uživatelé ještě nastavit tzv. vzorkovací frekvenci a zvukové kanály (mono nebo stereo). Pokud zaškrtnete zcela poslední položku **Create tags**, budou při konverzi vytvořeny také tzv. tagy – tedy přídavné informace k souboru o názvu skladby apod.

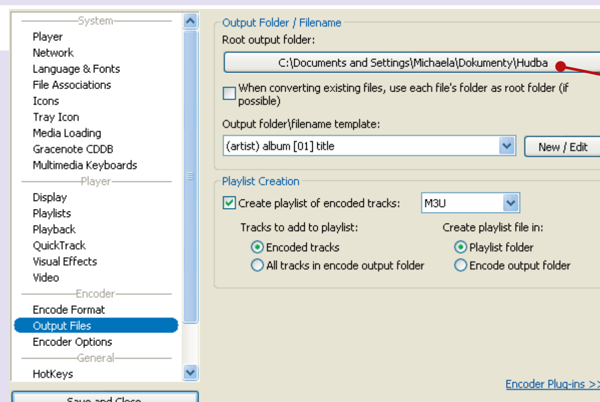

Obr. 7

URČENÍ SLOŽKY

Přepněte do další karty **Output Files**. Zde určíte kliknutím na tlačítko u položky **Root output folder** složku, do které se budou skladby ukládat. Zaškrtnete-li položku **When converting...**, budou soubory z nějaké vaší složky převáděné do jiného formátu automaticky do této složky zase uloženy.

-mia

Obr. 8

PRACOVNÍ PLOCHA ZCELA JINAK

Po většinu času práce s PC je naše pozornost upřena na pracovní plochu Windows. Pokud jste rádi originální a líbí se vám specifický vzhled, mohly by vám přijít vhod dva zajímavé programy, které v tomto článku představíme.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak nastavit pomocí programu Ghost-It! průhlednost oken.
- Jak vytvořit klávesovou zkratku.
- Jak používat program Desktop Sidebar.
- Jak upravit vzhled tohoto programu.
- **Názvy programů: Ghost-It!, Desktop Sidebar.**

PROGRAM GHOST-IT!

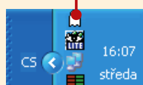
Program Ghost-It! není třeba instalovat (stačí jej pouze spustit). Využívá funkcí průsvitnosti ve Windows 2000/XP. Program se po spuštění objeví jako ikona v podobě ducha (obr. 1) v systémové liště (vedle hodin). Umožňuje učinit okna průsvitná tak, jak si to uživatel přeje. Zprůsvitnělé okno zůstává vždy navrchu ostatních oken. Klikněte pravým tlačítkem myši do systémové lišty na ikonu programu. Zobrazí se nabídka programu. První položka je vyvolání funkce (**Ghost**). Jejím zvolením a kliknutím levým tlačítkem na patřičné okno jej uvedeme do tohoto módu (obr. 2). Dokud se uživatel nachází v tomto okně, ikona ducha ztratí bílou barvu.

info

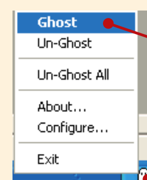
VÝKON, NEBO VZHLED?

Vzhled pracovní plochy je záležitostí vkusu uživatele a výkonu počítače. Podstata je v tom, že obrázek umístěný na pozadí Windows zabere odpovídající velikost operační paměti (RAM). Obrázek v rozlišení 1600 x 1200 bodů o maximální barevné hloubce může z RAM „ukousnout“ celé desítky megabajtů, což není zanedbatelné. Samozřejmě čím je počítač výkonnější, tím méně se na něm zpomalení projeví.

Po spuštění programu se objeví jeho ikona v podobě ducha v systémové liště.

Obr. 1

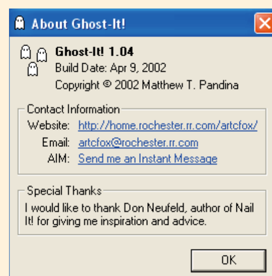
Vyvolání funkce programu.

Obr. 2

Klikněte pravým tlačítkem myši do systémové lišty na ikonu programu.

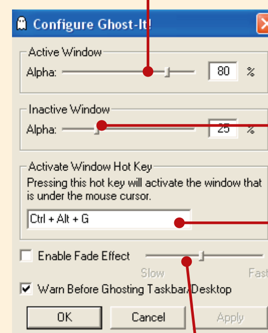
DALŠÍ NABÍDKA PROGRAMU

Druhá funkce v nabídce programu je deaktivace funkce (**Un-Ghost**). Zvolíte-li tuto položku a kliknete do daného okna, stane se z něj zase normální okno. Třetí funkce (**Un-Ghost All**) „odduší“ naprosto všechna okna. Čtvrtá funkce (**About**) je informace o programu, kontakt na autora atd. (obr. 3) Pátá funkce (**Configure**) vyvolá konfigurační okno (obr. 4). Prvním posuvníkem nadepsaným Aktivní okno (**Active Window**) se nastavuje procento viditelnosti okna, což znamená, že např. při nastavení na 80 % bude aktivní okno o 20 % průsvitnější. Druhým posuvníkem se nastavuje totéž u neaktivního okna (**Inactive Window**). Třetí položka je velmi důležitá. Klávesová zkratka pro aktivaci okna (**Activate Window Hot Key**) je funkce pro uvedení okna v průhledném režimu opět do normálu a působí na okno, na kterém je zrovna kurzor. Standardní nastavení je **CTRL+ALT+G**, ale je možné si zkratku přenastavit. Vhodné je to zejména v případě, kdy přednastavená kombinace koliduje s jinou již nastavenou klávesovou zkratkou ve Windows nebo jiném programu. Další funkce (**Enable Fade Effect**) se aktivuje zaškrtnutím. Při přepínání oken bude přechod mezi více průsvitným a méně průsvitným oknem probíhat postupně. Posuvník pak nastavuje rychlost tohoto přechodu od pomalého (**Slow**) k rychlému (**Fast**). Poslední zaškrtávací pole má za úkol varovat před zprůsvitněním hlavní lišty nebo pracovní plochy (**Warn Before Ghosting Taskbar/Desktop**). Funkce zprůsvitnění je vhodná pro okna programů, pro plochu nebo hlavní lištu je zbytečná a toto varování je tedy na místě.

Obr. 3. Funkce **About** – informace o programu, kontakt na autora atd.

Nastavení procenta viditelnosti aktivního okna.

Obr. 4

Nastavení procenta viditelnosti neaktivního okna.

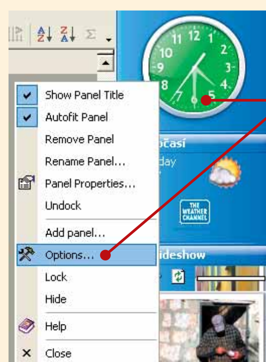
Klávesová zkratka, která uvede průhledné okno zpět do normálního režimu.

Nastavení přechodu mezi více a méně průsvitným oknem.

DESKTOP SIDEBAR

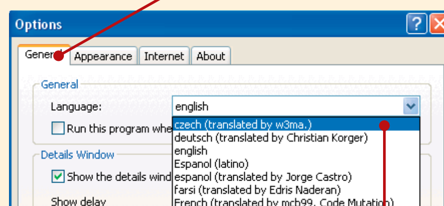
Dalším programem pro zpestření práce s Windows je Desktop Sidebar (Boční panel plochy). Program se integruje do Windows a MS Outlook a sestává se z mnoha komponent, které mohou být samostatně konfigurovány. Pokud pravým tlačítkem kliknete na program a zvolíte **Options** (Volby – obr. 5), hned na první otevřené kartě **General** (Hlavní)/**Language** (Jazyk) je možné vybrat mezi všemi jazyky i češtinu (obr. 6). Aby se čeština plně aktivovala, po jejím zvolení a potvrzení pomocí tlačítka **OK** program ukončete a znovu

spusťte. Program totiž za svého běhu přejde do češtiny jen částečně a proto je dobré jej restartovat. Program není třeba restartovat pokaždé, stačí jednou.

Klikněte pravým tlačítkem do okna programu (např. na hodiny) a z nabídky vyberte položku **Options**.

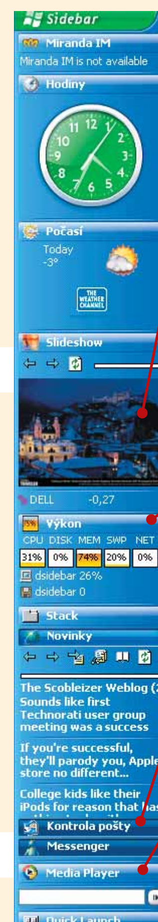
Obr. 5

Přepněte do karty **General**.

Z rozbalovacího seznamu **Language** vyberte položku **Czech**.

Obr. 6

Prohlížení obrázků.

Informace o výkonu počítače.

Přístup k programu Microsoft Outlook.

Přístup k programu Windows Media Player.

Obr. 7. Nabídka programu Desktop Sidebar.

NABÍDKA PROGRAMU DESKTOP SIDEBAR

Hned jako první položka panelu jsou hezky laděné hodiny (obr. 7). Pod nimi se nachází kalendář ukazující i momentální čas ve třech městech (New York, Sydney, Varšava). Pod nimi se na panelu Počasí střídají informace o teplotách v daný a následující den, symbolizované obrázkem. Po kliknutí se objeví celé menu s detailní předpovědí včetně vlhkosti vzduchu, směru a rychlosti větru, tlaku či stavu ozónové vrstvy. Kliknete-li na značku kanálu pro předpověď počasí, otevře se předpověď v okně internetového prohlížeče.

LEVÉ TLAČÍTKO, NEBO KURZOR? info

Většina voleb zobrazených na panelu se aktivuje kliknutím levým tlačítkem myši. Toho samého efektu se docílí asi dvouvteřinovým setrváním kurzoru nad nabídkou. Obsah panelu lze skrýt či zobrazit kliknutím na jeho název.

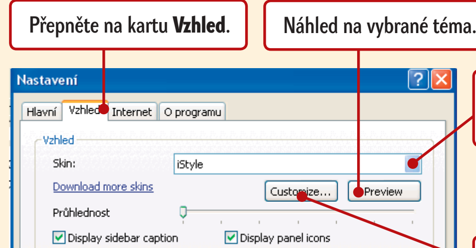
DALŠÍ NASTAVENÍ PROGRAMU

V okně **Nastavení** můžete do značné míry ovlivňovat vzhled programu. Přepněte na kartu **Vzhled** (obr. 8). Zde si ve stejnojmenné části můžete vybírat z tzv. skinů, pomocí kterých zcela změníte vzhled programu. Nejprve si vyberte z rozbalovacího seznamu **Skin** téma, které vás zaujalo. Každé téma si můžete ještě před aplikací prohlédnout, pokud kliknete na tlačítko **Preview**. Lze také nastavovat průhlednost tohoto okna. Pokud jste pokročilí uživatelé a vzhled vybraného skinu vám nevyhovuje, klikněte na tlačítko **Customize**. Tím se otevře okno **Desktop Sidebar Skin Editor** (obr. 9), ve kterém můžete daný skin do značné míry upravit podle přání. Lze měnit např. řez a barvu písma, barvy lišt atd.

Michal Slovák

Přepněte na kartu **Vzhled**.

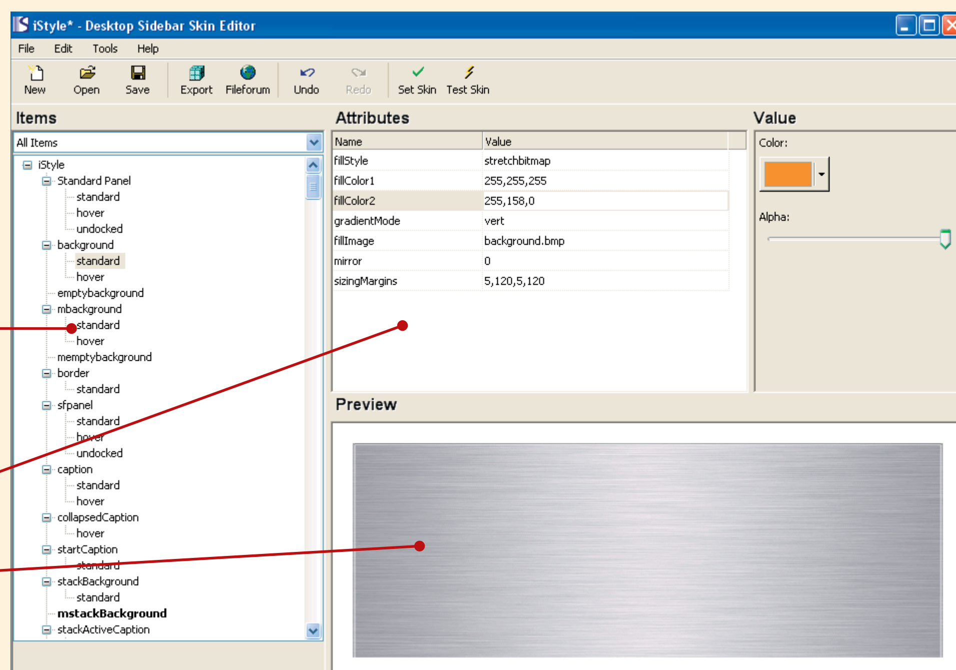
Náhled na vybrané téma.

Vyberte z rozbalovacího seznamu **Skin** téma, které vás zaujalo.

Úprava vzhledu vybraného tématu.

Obr. 8

Vyberte si z nabídky stylů.

Atributy (barva, písmo) skinu, které lze upravovat.

Náhled na upravený skin.

Obr. 9

MALOVÁNÍ – GRAFIKA JEDNODUŠE

Přestože existuje celá řada velmi kvalitních programů pro práci s grafikou, běžný uživatel často vystačí s nástrojem, který je standardní součástí Windows, s aplikací Malování.

> **info**
>
> **V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:**
>
> Jak vytvořit nový soubor.
>
> Jak zkopírovat obsah obrazovky do obrázku.
>
> Jak otočit obrázek.
>
> Jak vytvořit v paletě vlastní barvy.
>
> **Název programu: Malování.** Program je součástí MS Windows.

PRÁCE SE SOUBORY

Spuštění programu: V nabídce **Start** postupně rozbalte menu **Všechny programy** a **Příslušenství**. Zde klikněte na položku **Malování**.

OTVÍRÁNÍ, VYTVÁŘENÍ

Malování umí pracovat se všemi standardními typy obrázkových souborů (přípony BMP, JPG, GIF, PNG, TIFF a ICO). Do programu je načtete položkou **Otevřít** v menu **Soubor** (klávesová zkratka **Ctrl + O**).

Nemáte-li obrázek, s nímž chcete pracovat, na disku, ale například v dokumentu Word, označte jej a použijte příkaz **Úpravy/Kopírovat** (**Ctrl + C**). V Malování pak použijte příkaz **Úpravy/Vložit** (**Ctrl + V**). Pokud se program zeptá na zvětšení rastru, klikněte na **Ano**, jinak bude obrázek oříznut.

KOPÍROVÁNÍ OBSAHU OBRAZOVKY DO OBRÁZKU

Lze také uložit „snímek" toho, co vidíte na monitoru (tzv. „screen", resp. „screenshot"). Stiskněte klávesu **Print Screen** (někdy také **PrtScr**) – naleznete ji nad kurzorovými šipkami. Poté použijte již jednou zmiňovaný příkaz **Úpravy/Vložit**.

Poslední možností je začít s „čistým listem". Z menu **Soubor** použijte volbu **Nový** (**Ctrl + N**).

UKLÁDÁNÍ

Všechny provedené úpravy jsou uloženy pouze v operační paměti počítače. Chcete-li je uchovat trvale, musíte obrázek uložit do souboru.

Při prvním ukládání použijte možnost **Uložit jako** – můžete zvolit umístění a jméno souboru. I když upravujete existující obrázky, ukládejte je pod novým jménem, abyste se mohli případně vrátit k originálu. Jako **typ souboru** používejte **24bitový rastr (.bmp)** – soubory sice budou relativně velké, ale nepoškodí se kompresí. Teprve až budete se svým výtvorem spokojeni, uložte jej v některém komprimovaném formátu (nejlépe JPG).

Po prvním uložení už používejte pouze kratší variantu příkazu – **Uložit** (**Ctrl + S**).

> **info**
>
> **KOMPRESE**
>
> Komprese spočívá v použití určitých matematických postupů za účelem snížení objemu dat. Byla vytvořena proto, aby některé typy souborů bylo vůbec možné ukládat – např. video.
>
> Komprese může být buď bezztrátová, nebo ztrátová. Bezztrátová komprese (zjednodušeně řečeno) hledá stejné úseky a nahrazuje je matematickým popisem. Účinnost se různí, ale obvykle není příliš vysoká. Ztrátová komprese potlačuje „nepotřebnou" část dat – neslyšitelné zvuky u hudby, ostré hrany u obrázků atp. Její výhodou je vyšší účinnost, nevýhoda je zřejmá – data ztrácejí na kvalitě.

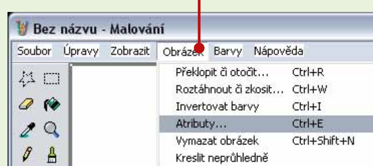
NABÍDKA OBRÁZEK

Tato nabídka dovoluje obrázek otáčet, upravovat velikost a pracovat a barvami.

ROTACE A PŘEKLOPENÍ

Z menu vyberte položku **Překlopit či otočit** (**Ctrl + R**). Volbou **Otočit o úhel 90 stupňů**, resp. **270 stupňů**, otočíte obrázek doprava, resp. doleva. **Otočit o úhel 180 stupňů** otočí obrázek hlavou dolů (nedojde však k zrcadlovému překlopení). Příkaz **Překlopit svisle** obrázek obrátí zrcadlově kolem vodorovné osy (spodní okraj se ocitne nahoře). Poslední příkaz **Překlopit vodorovně** otočí obrázek zrcadlově podél osy svislé (zleva doprava).

Mnoho užitečných funkcí naleznete v nabídce **Obrázek**.

Obr. 1

ZMĚNA VELIKOSTI, ZKOSENÍ

Potřebujete-li změnit velikost nějakého obrázku, otevřete si nabídku **Roztáhnout či zkosit** (**Ctrl + W**). V části **Roztáhnout** zadejte do políček **Vodorovně** a **Svisle** hodnotu v procentech. Chcete-li obrázek zvětšit, použijte interval 101–500 %, v opačném případě rozsah 1–99 %.

Jako jeden z mála editorů nabízí Malování také možnost obrázek **vodorovně** nebo **svisle** **zkosit** v rozsahu –89 až +89 stupňů. Dlužno ovšem podotknout, že tato funkce se používá spíše výjimečně.

OSTATNÍ FUNKCE

Funkce **Invertovat barvy** (**Ctrl + I**) změní obrázek na jeho negativ. Chcete-li všechno, co jste vytvořili, úplně smazat a začít znovu s „čistým listem", použijte volbu **Vymazat obrázek** (**Ctrl + Shift + N**).

Poslední zajímavá položka jsou **Atributy** (**Ctrl + E**). Zde můžete měnit velikost obrázku, s nímž právě pracujete. Nejedná se ale o roztažení – obrázek je na novou velikost oříznut, resp. jsou kolem něj přidány „chybějící" body.

NABÍDKA BARVY

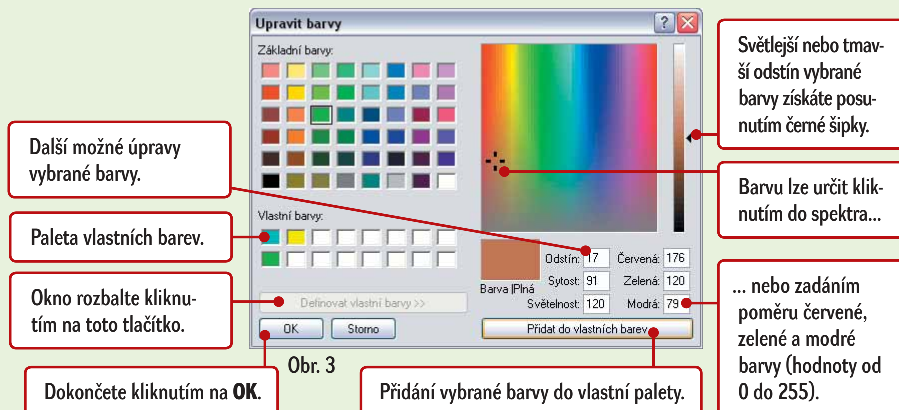
Malování používá dvě „pracovní" barvy – barvu nástroje a barvu pozadí. Zvolené barvy uvidíte v levém dolním rohu okna (obr. 2). Jejich změnu provedete kliknutím na požadovaný odstín v paletce po levé straně, přičemž levým tlačítkem měníte barvu nástroje a pravým barvu pozadí.

Pokud jste nenalezli v paletce požadovaný odstín, klikněte v nabídce **Barvy** na položku **Upravit barvy** a zde na tlačítko **Definovat**

vlastní barvy. Barvu můžete vybrat buď kliknutím do spektra (obr. 3), nebo zadáním poměru **červené**, **zelené** a **modré** (rozsah je od 0 do 255). Všechny složky nulové dávají černou, všechny maximální bílou a jiné číslo shodné pro všechny tři složky znamená odstín šedi. Akci dokončete kliknutím na **Přidat do vlastních barev**.

Obr. 2

Obr. 3

NABÍDKA NÁSTROJE

Jednotlivé nástroje ukazuje obrázek 4.

VÝBĚR

Při **Výběru libovolného tvaru** klikněte levým tlačítkem myši, podržte jej a požadovaný tvar obtáhněte. V případě **Výběru** obdélníku klikněte levým tlačítkem myši, podržte jej a roztáhněte obdélník do požadovaného tvaru. Po uvolnění a opětovném stisknutí levého tlačítka lze s takto označenou plochou pohybovat (kurzor se změní na symbol kříže se šipkami), popř. ji můžete pomocí příkazů **Úpravy/Kopírovat** (**Ctrl + C**) a **Úpravy/Vložit** (**Ctrl + V**) kopírovat.

GUMA A PLECHOVKA

Máte-li vybrán nástroj **guma** a kliknete levým tlačítkem myši, v místě kurzoru se obrázek začne překreslovat barvou pozadí. Pokud použijete pravé tlačítko, **guma** bude „mazat“ pouze barvu nástroje. Pod panelem nástrojů můžete zvolit velikost kurzoru.

Plechovka vyplňuje uzavřenou plochu buď barvou nástroje (kliknutí levým tlačítkem), nebo barvou pozadí (kliknutí pravým tlačítkem). Pokud není plocha uzavřená, barva se „rozlije okolo“. Vše napravíte příkazem **Úpravy/Zpět** (**Ctrl + Z**) a uzavřením plochy, kterou chcete vyplnit.

KAPÁTKO A LUPA

Kapátkem si můžete z obrázku načíst libovolnou barvu. Kliknutí levým tlačítkem ji přiřadí barvě nástroje, pravým barvě pozadí.

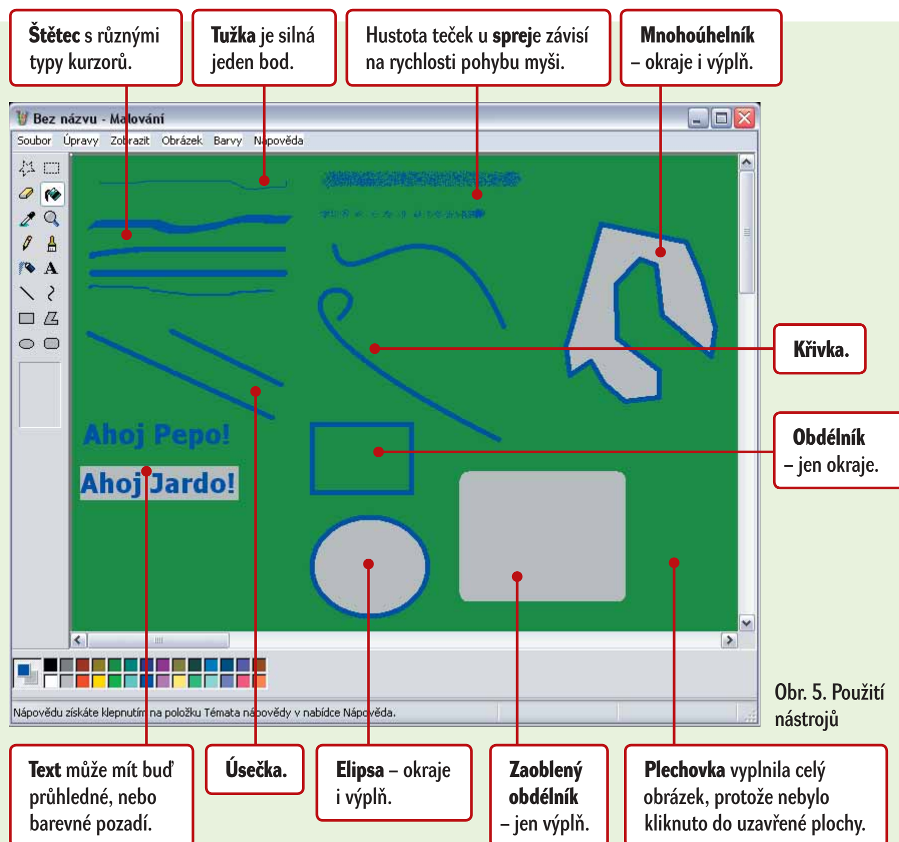
Lupou lze přiblížit určitou oblast obrázku. Levé tlačítko myši přibližuje, pravé oddaluje. Lupu lze také ovládat pomocí roletové nabídky ukryté v menu **Zobrazit/Lupa**.

KRESLENÍ OD RUKY

Tužka kreslí tenkou (širokou přesně jeden bod) čáru, když podržíte stisknuté tlačítko myši a táhnete kurzorem. Levé pak používá barvu nástroje, pravé barvu pozadí.

Úplně stejně se chová i nástroj **štětec** – u něj lze však pod panelem nástrojů zvolit několik různých tvarů a šířek.

Také **sprej** se používá stejným způsobem – rozdíl je pouze v zanechávané stopě. Ta není souvislá, nýbrž skládá se z mnoha různě vzdálených teček. Čím rychleji myší pohybujete, tím jsou mezery mezi tečkami větší.

Obr. 5. Použití nástrojů

VKLÁDÁNÍ TEXTU

Klikněte levým tlačítkem myši do místa, kde má začínat text, podržte jej a roztáhněte obdélník, do nějž budete psát. Po uvolnění tlačítka se otevře panel nástrojů podobný tomu, kterým disponují textové editory. Jeho pomocí naformátujte vkládané písmo. Pod panelem nástrojů můžete zvolit, zda podklad pod textem bude průhledný, nebo zda se vyplní barvou pozadí.

Obr. 4. Nástroje.

ÚSEČKY A KŘIVKY

Klikněte levým tlačítkem myši do místa, kde má **úsečka** začínat, podržte jej stisknuté natáhněte ji na potřebnou délku. Kreslení **křivky** začněte stejně. Poté ještě můžete dvakrát kliknout do libovolného místa obrázku a tažením kurzoru křivku vytvarovat. Pod panelem nástrojů můžete zvolit šířku **úsečky**, resp. **křivky**.

TVARY

Obdélník, **elipsu** a **zaoblený obdélník** nakreslíte stejným způsobem – klikněte do místa, kde bude levý horní roh objektu (**elipsu** si musíte představit vepsanou do obdélníka), podržte tlačítko stisknuté a tažením objekt vytvarujte. **Mnohoúhelník** pak nakreslíte postupným klikáním do jeho budoucích vrcholů.

Jako šířka obrysu se používá poslední zvolená tloušťka u nástroje **přímka** nebo **křivka**.

Aleš Havlas, elfkam@elfkam.net

VÁNOČNÍ PREZENTACE BEZPLATNĚ

PROGRAM NAJDETE NA PPK CD 1/2005

Chcete s přáteli dodatečně probrat, jak vypadala vánoční a silvestrovská oslava? Jestliže si k tomu chcete načasovat ukázku jednotlivých obrázků nebo textů, můžete si připravit jednoduchou prezentaci.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE: info

- Jak vytvořit novou prezentaci.
- Jak vložit do prezentace nový snímek.
- Jak vložit do snímku obrázek.
- Jak vložit do snímku textové pole.
- Jak k jednotlivým snímkům a textům přidat efekty.

Název programu: OpenOffice – Impress.

Nemáte-li zakoupený MS Office, nemusíte být smutní. Velmi dobré služby poskytne i program Impress, který je součástí balíku OpenOffice. Mezi jeho klady patří i to, že jde o volně šiřitelný program. Můžete si jej nainstalovat například z PPK CD 1/2005.

VYTVOŘENÍ NOVÉ PREZENTACE

Po spuštění programu Impress se otevře dialogové okno *Průvodce prezentací* (obr. 1). Toto dialogové okno vyvoláte také tak, že z nabídky **Soubor** vyberete příkaz **Nový**.

V prvním dialogovém okně nechte označenou položku *Prázdná prezentace* a klikněte na tlačítko **Vytvořit**.

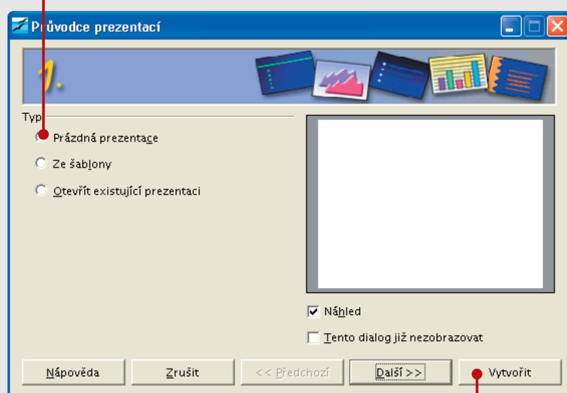
info V případě, že rozvržení, které jste vybrali, neodpovídá vašemu záměru při vytváření obsahu snímku, můžete jednotlivé části snímku (nadpis, textové pole apod.) buď ze snímku odstranit, nebo do snímku dodatečně doplnit.

VLOŽENÍ SNÍMKU

Na obrazovce se objeví dialogové okno, ve kterém je třeba zvolit základní rozvržení snímku (obr. 2). Klikněte na rozvržení, které vám nejvíce vyhovuje, a poté na tlačítko **OK**.

Chcete-li do prezentace vložit další snímek, vyberte z nabídky **Vložit** příkaz **Snímek**.

Ponechte označenou položku **Prázdná prezentace**.

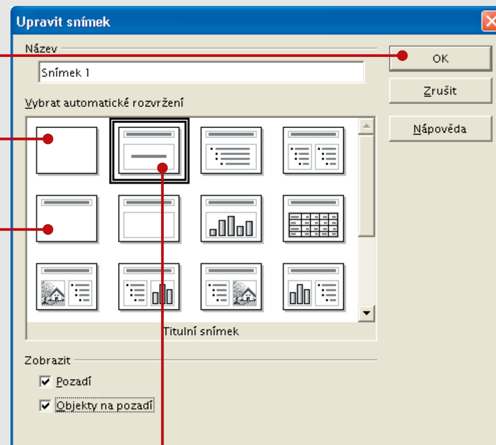
Obr. 1

Klikněte na tlačítko **Vytvořit**.

Po volbě typu snímku klikněte na tlačítko **OK**.

Pro vložení prázdného snímku klikněte na tuto položku.

Pro vložení snímku s nadpisem klikněte na tuto položku.

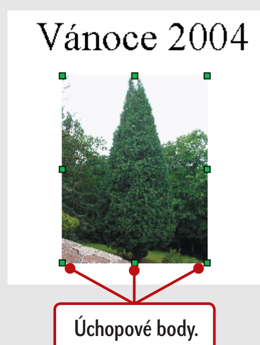

Obr. 2

Pro vložení snímku s nadpisem a textem klikněte na tuto položku.

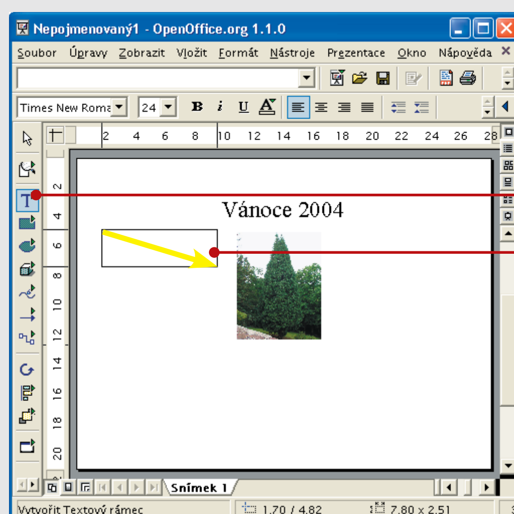
ÚPRAVY OBSAHU SNÍMKU

Do snímku můžete vložit textové pole nebo obrázek. Položek, které lze vložit do snímku, je samozřejmě více, ale pro ukázky snímku prezentace budou tyto položky postačovat.

Obr. 3

Úchopové body.

Obr. 4

Klikněte na nástroj **Text**.

Tažením myši nakreslete základ textového pole.

VLOŽENÍ OBRÁZKU

Z nabídky **Vložit** vyberte příkaz **Obrázek**. Zobrazí se dialogové okno, ve kterém vyberte složku a název souboru, který chcete do prezentace vložit.

Velikost obrázku upravte tažením za zelené úchopové body (obr. 3).

Do požadovaného místa přetáhněte obrázek myší, ukazovátko myši nastavte do obrázku.

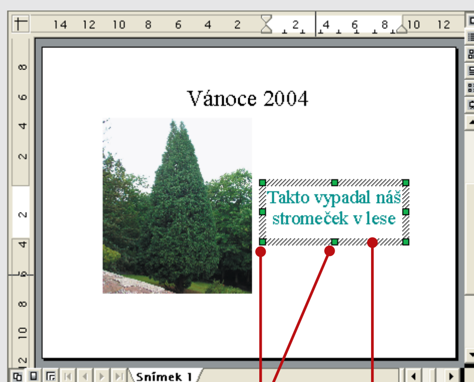
ODSTRANĚNÍ OBRÁZKU

Chcete-li obrázek odstranit, klikněte na něj a poté stiskněte klávesu **Delete**.

VLOŽENÍ TEXTOVÉHO POLE

Textové pole je potřeba vložit v případě, že potřebujete vložit nějaký text do snímku.

Na hlavním panelu nástrojů klikněte na nástroj **Text**. Poté tažením myši nakreslete obdélník, který představuje textové pole (obr. 4). S jeho velikostí si nedělejte starosti, později jej upravíte podle toho, jak veliký text do něj zapíšete.

Obr. 5

Úchopové body slouží ke změně velikosti.

Tažením za okraj pole mimo úchopové body změníte polohu pole.

Velikost textového pole upravíte tažením myší za zelené úchopové body.

Polohu textového pole změníte tažením pole za šrafovaný (šedý) okraj textového pole mimo úchopové body (obr. 5). Šrafovaná část okraje nemusí být zobrazena vždy.

ODSTRANĚNÍ TEXTOVÉHO POLE

Klikněte do pole, které chcete odstranit. Poté klikněte na šrafovaný okraj a stiskněte klávesu **Delete**.

NASTAVENÍ EFEKTŮ

Prezentaci si můžete zpestřit tím, že do ní přidáte efekty. Hezké je, když například jednotlivé části snímku přilétají postupně jedna po druhé. Každá přiletí až poté, co stisknete např. klávesu mezerník.

ČEMU LZE PŘIŘADIT EFEKTY

Efekty můžete přiřadit jednotlivým částem snímku (obrázkům, textovým polím atd.). Máte-li v jednom textovém poli více odstavců, nelze přiřadit efekt každému odstavci zvlášť.

Obrázek 6 ukazuje stránku, na které si ukážeme, jak k jednotlivým částem přidat efekty.

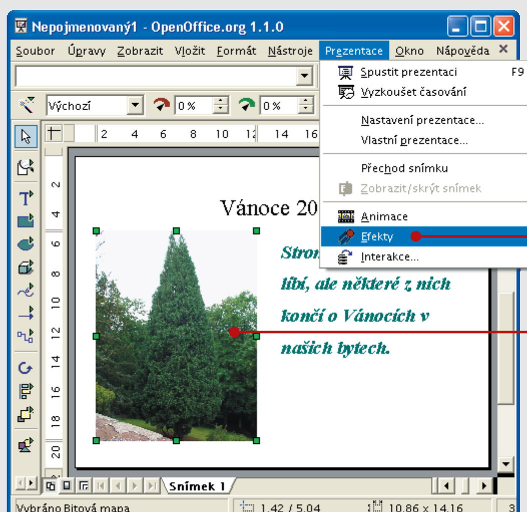
Budeme chtít, aby postupně přiletěl obrázek a po dalším kliknutí text vedle něj.

PŘIŘAZENÍ EFEKTU

Kliknutím vyberte obrázek, kterému budete přiřazovat efekt, a z nabídky **Animace** vyberte příkaz **Efekty** (obr. 6).

V dialogovém okně *Efekty* (obr. 7) je třeba vybrat požadovaný efekt a nastavit jeho rychlost.

Typ efektu vybíráte kliknutím na jeden z obrázků, které představují nabízené efekty. V případě, že si z nabídky nevyberete, rozbalte seznam v horní části okna a vyberte jinou skupinu efektů.

Vyberte příkaz **Efekty**.

Kliknutím vyberte obrázek.

Obr. 6

Rychlost efektu nastavujete v seznamu v dolní části okna. Velkou pomůckou je náhled; jeho zobrazení zapnete/vypnete kliknutím na ikonu **Náhled** (obr. 7). Změny se v okně náhledu projeví vždy po kliknutí na tlačítko **Přiřadit** (obr. 7).

PŘIŘAZENÍ ZVUKU

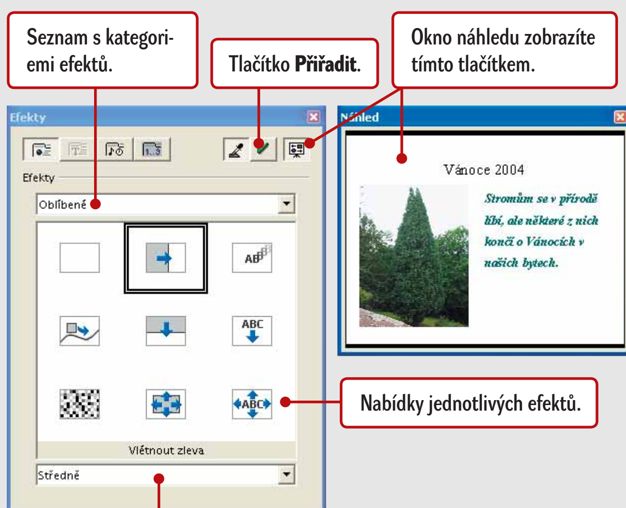
Zvuk můžete danému efektu přiřadit po kliknutí na záložku *Zvláštní*. V dolním seznamu na této kartě vyberte zvuk a opět jej připojte k obrázku kliknutím na tlačítko **Přiřadit**.

POŘADÍ EFEKTŮ NA STRÁNCE

Stejným způsobem, jakým jsme přiřadili efekt obrázku, jej přiřaďte i textu. Máte-li na stránce více částí, které mají přiřazený nějaký efekt, můžete měnit pořadí, ve kterém budou zobrazeny. K tomu slouží záložka **Pořadí** v dialogovém okně *Efekty* (obr. 8).

Zobrazte tuto kartu. Poté v prezentaci klikněte na tu část, jejíž polohu chcete měnit. Její název se v dialogovém okně zvýrazní. Myší přetáhněte název této části na novou pozici a klikněte na tlačítko **Přiřadit** (obr. 7).

-mzi

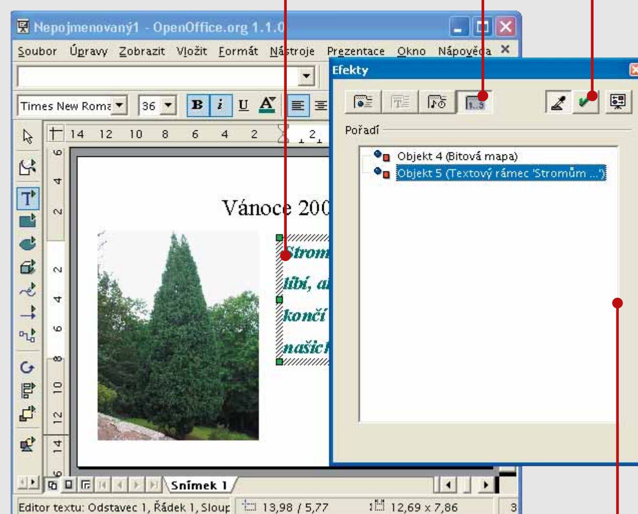
Obr. 7

V tomto seznamu nastavujete rychlost efektu.

Klikněte na objekt, jehož pořadí chcete měnit.

Klikněte na záložku **Pořadí**.

Klikněte na tlačítko **Přiřadit**.

Obr. 8

Tažením myší přesuňte název položky na požadované pořadí.

JAK POUŽÍVAT FUNKCE

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE: info

- Jak spustit průvodce pro vkládání funkce.
- Jak pomocí průvodce vložit funkci.
- Jak pracovat s funkcí Průměr.

Název programu: MS Excel

Funkce patří k důležitým pomůckám Excelu. Můžete díky nim vyřešit mnohé situace, které byste vlastními vzorci snadno nespočítali. Pro práci s funkcemi nabízí Excel průvodce, který může poskytnout dobré služby.

CO JSOU TO FUNKCE?

Funkce jsou vlastně předdefinované vzorce, které umí dělat výpočty na základě určitých zadaných hodnot (takzvaných vstupních hodnot) neboli *argumentů*. Obecný tvar funkce je: **=název_funkce(argumenty)**.

Název funkce často odpovídá významu dané funkce (například Odmocnina, Suma, Průměr...), argumenty jsou pak hodnoty, s kterými chcete počítat, a které je tedy třeba do funkce dosadit. Argumenty jsou vždy v kulaté závorce, pokud je jich více, jsou odděleny středníkem.

Podobně jako u vlastních vzorců se v buňce po potvrzení zobrazí výsledek, ale na řádku vzorců dále zůstává zadání funkce.

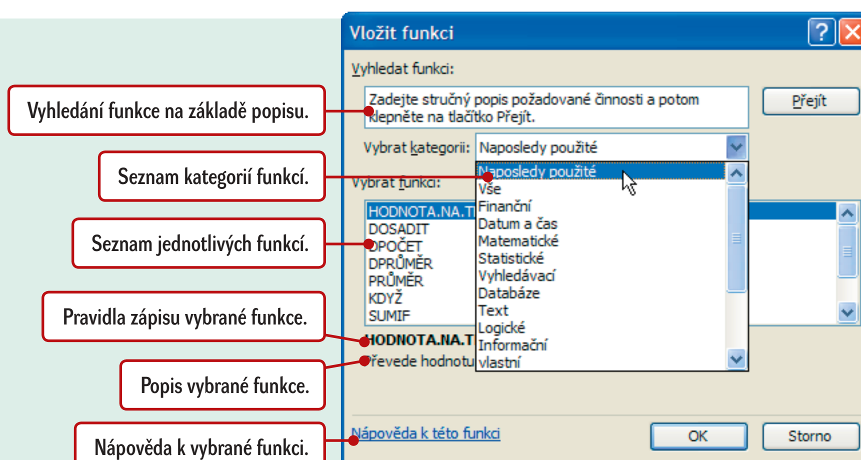
Funkce vám mohou usnadnit nejenom výpočty s čísly, ale i práci s textem nebo vyhledávání v databázi, či vám poskytnou důležité informace o vlastnostech dat a souboru. Můžete je buď zapisovat do buňky přímo z klávesnice, nebo můžete použít průvodce pro vkládání funkcí, který se vám bude snažit celou práci usnadnit.

JAK SE PRŮVODCE POUŽÍVÁ?

Pro zjednodušení práce s funkcemi v Excelu existuje průvodce *Vložit funkci* (obr. 1), který vám usnadní vyhledání a poté i vložení potřebné funkce. Zobrazuje nejenom nápovědu, ale i dílčí a konečné výsledky. Standardně zobrazuje nápovědu stručnou, na přání pak i podrobnější.

V Excelu se nachází přes tři sta různých funkcí, proto (kvůli snadnějšímu vyhledávání) jsou rozděleny do následujících skupin, takzvaných kategorií:

- finanční,
- datum a čas,
- matematické,
- statistické,
- vyhledávací,
- databáze,
- text,
- logické,
- informační,
- vlastní.

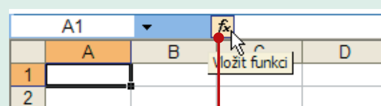
Obr. 1

V nabídce se pak ještě nachází skupina *Vše* (všechny funkce), která obsahuje abecední seznam všech funkcí. Zajímavá je také skupina s názvem *Naposledy použité*, ve které si Excel pamatuje deset naposledy užitých funkcí. Pokud totiž použijete funkci, která v daném seznamu není, při příštím volání průvodce se v seznamu již objeví, a naopak funkce, která nebyla dlouho použita, ze seznamu vypadne.

JAK FUNKCI VLOŽÍTE DO BUŇKY

Nejdříve si označte buňku, do které chcete funkci zadat.

1. Na řádku vzorců klikněte na ikonu **Vložit funkci** (viz obrázek 2) nebo z nabídky **Vložit** vyberte příkaz **Funkce**.
2. Zobrazí se první krok průvodce *Vložit funkci*, ve kterém si můžete prohlédnout funkce roztříděné do jednotlivých kategorií (viz obrázek 1).
3. Vyhledejte funkci, kterou potřebujete pro daný výpočet použít. Jestliže jste funkci již použili a znáte její název, zkuste ji nejprve najít ve skupině *Naposledy použité*. Pokud se zde nenachází, zamyslete se nad tím, do které kategorie by mohla patřit. Tam si ji vyberte a klikněte na tlačítko **OK**.

Obr. 2

Klepnutím na ikonu Vložit funkci spustíte průvodce.

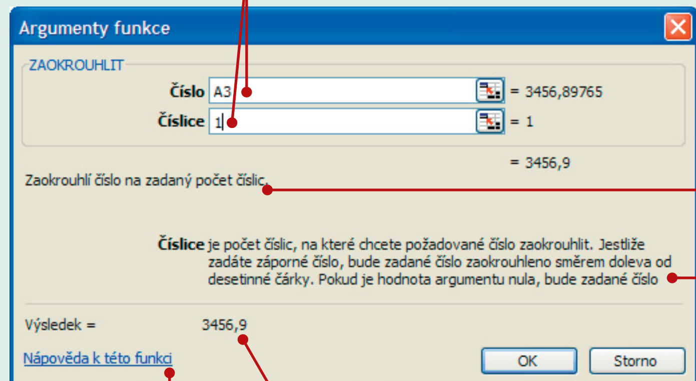
info Důležité je ještě říci, že dialogové okno druhého kroku průvodce *Vložit funkci* je pro různé funkce různé a jeho obsah i vzhled opravdu závisí na vybrané funkci.

4. Otevře se druhý krok průvodce *Vložit funkci* se seznamem povinných i nepovinných argumentů (viz obrázek 3).
5. Jednotlivá políčka s argumenty jsou vždy popsána a stručně vysvětlena, aby se vše snadněji doplňovalo. Pokud byste si s argumenty nevěděli rady, klikněte na odkaz pro nápovědu. Zobrazí se podrobné vysvětlení dané funkce i s řešením vzorových příkladů.
6. Do jednotlivých políček argumentů dopište požadované hodnoty nebo odkazy na určité buňky. Všimněte si, že se vám v dialogovém

okně průběžně zobrazují přesně zadávaná čísla, případně i dílčí výsledky výpočtů.

7. Po doplnění všech potřebných argumentů pak klikněte na tlačítko **OK**. V buňce se opravdu zobrazí výsledek (pokud bylo vše správně zadáno) a na řádku vzorců se bude dále zobrazovat zadání funkce (viz obrázek 4).

Doplnění argumentů funkce.

Popis funkce.

Popis doplňovaného argumentu.

Obr. 3

Nápověda k funkci.

Zobrazení výsledku.

Zadání funkce na řádku vzorců.

B2 fx =ZAOKROUHLIT(A2;1)

	A	B	C
1	čísla	zaokrouhlení	
2	3456,89765	3456,9	

Obr. 4

Výsledek funkce v buňce.

tip

Je-li argumentem jedna buňka, postačí zapsat její adresu.

Je-li argumentem několik jednotlivých buněk, zapište jejich adresy a oddělte je středníkem.

Je-li argumentem souvislý úsek buněk, zapište adresu levé horní a pravé dolní buňky tohoto úseku a oddělte je dvojtečkou.

JAK SPOČÍTAT PRŮMĚR POMOCÍ FUNKCE

Mezi často používané výpočty určitě patří zjišťování průměrné hodnoty. Lidé obvykle provádějí výpočet tak, že nejprve dané hodnoty sečtou a potom vydělí počtem uvedených hodnot. Pokud však pracujete v Excelu, máte možnost přímo použít funkci s názvem *Průměr*.

Jestliže potřebujete z tabulky výdajů zjistit průměrný výdaj za měsíc, označte si nejprve buňku, ve které se má zobrazit výsledek (obr. 5).

Potom jen klikněte na řádku vzorců na ikonu **Vložit funkci** (viz obrázek 2) a v zobrazeném dialogovém okně vyhledejte funkci **Průměr** (nachází se ve skupině *funkcí statistických*). Po kliknutí na **OK** se pak již zobrazí druhý krok průvodce *Vložit funkci* (obr. 6).

Zde zadejte na základě své tabulky rozsah buněk, ze kterých potřebujete průměr vypočítat. Rozsah můžete zadávat pomocí myši (stačí přes uvedené buňky táhnout myší a Excel rozsah do políčka správně zaznamená). Na závěr pak klikněte na tlačítko **OK** a získáte výsledný průměr bez počítání pomocných součtů nebo zjišťování počtu hodnot (obr. 7).

Doplnění rozsahu buněk pro výpočet průměru.

Argumenty funkce
PRŮMĚR
Číslo1 B2:B13 = {456|678|899|342|7
Číslo2 = číslo
= 876
Vrátí průměrnou hodnotu (aritmetický průměr) argumentů. Argumenty mohou být čísla nebo názvy, matice nebo odkazy, které obsahují čísla.
Číslo1: číslo1;číslo2;... je 1 až 30 číselných argumentů, jejichž průměrnou hodnotu chcete zjistit.
Výsledek = 876
Nápověda k této funkci
OK Storno

Výsledek výpočtu.

Obr. 6

Ještě jednu vlastnost možná u funkce *Průměr* objevíte. Představte si, že ještě není konec roku, tedy nemáte údaje za všechny měsíce, a přesto potřebujete sledovat průměr za uplynulé měsíce. Tedy nechcete, aby počet měsíců byl 12, ale takový, aby zahrnoval opravdu jen ty, ze kterých máte údaje. Přitom si však můžete funkci Průměr již připravit na celou tabulku. Tato funkce si totiž umí sama zjistit, kolik hodnot je v tabulce zadáno. Nevěříte? Podívejte se na obrázek 8.

Je zde vidět, že funkce Průměr má počítat s hodnotami B2 až B13, přesto je však průměr správně vypočítán jen z buněk B2 až B8. A pokud doplníte další hodnotu, například za měsíc srpen, hned se průměr přepočítá, aniž byste museli opravovat vzorec.

Marie Franců

Tabulka hodnot pro výpočet.

	A	B	C	D
1		telefon	reklama	benzín
2	leden	456 Kč	1 234 Kč	2 345 Kč
3	únor	678 Kč	987 Kč	3 219 Kč
4	březen	899 Kč	675 Kč	4 567 Kč
5	duben	342 Kč	122 Kč	1 999 Kč
6	květen	786 Kč	1 456 Kč	3 218 Kč
7	červen	678 Kč	655 Kč	2 987 Kč
8	červenec	874 Kč	766 Kč	1 987 Kč
9	srpen	987 Kč	899 Kč	2 999 Kč
10	září	1 234 Kč	233 Kč	3 124 Kč
11	říjen	923 Kč	1 566 Kč	2 398 Kč
12	listopad	1 199 Kč	987 Kč	1 893 Kč
13	prosinec	1 456 Kč	1 233 Kč	2 756 Kč
14				
15	průměrně za měsíc			

Obr. 5

Označení buňky pro zobrazení výsledku.

Zadání funkce pro výpočet.

B15 fx =PRŮMĚR(B2:B13)

	A	B	C	D
1		telefon	reklama	benzín
2	leden	456 Kč	1 234 Kč	2 345 Kč
3	únor	678 Kč	987 Kč	3 219 Kč
4	březen	899 Kč	675 Kč	4 567 Kč
5	duben	342 Kč	122 Kč	1 999 Kč
6	květen	786 Kč	1 456 Kč	3 218 Kč
7	červen	678 Kč	655 Kč	2 987 Kč
8	červenec	874 Kč	766 Kč	1 987 Kč
9	srpen	987 Kč	899 Kč	2 999 Kč
10	září	1 234 Kč	233 Kč	3 124 Kč
11	říjen	923 Kč	1 566 Kč	2 398 Kč
12	listopad	1 199 Kč	987 Kč	1 893 Kč
13	prosinec	1 456 Kč	1 233 Kč	2 756 Kč
14				
15	průměrně za měsíc	876 Kč	901 Kč	2 791 Kč

Obr. 7

Výsledek výpočtu.

Zadání funkce Průměr s rozsahem pro všechny měsíce.

B15 fx =PRŮMĚR(B2:B13)

	A	B	C	D
1		telefon	reklama	benzín
2	leden	456 Kč	1 234 Kč	2 345 Kč
3	únor	678 Kč	987 Kč	3 219 Kč
4	březen	899 Kč	675 Kč	4 567 Kč
5	duben	342 Kč	122 Kč	1 999 Kč
6	květen	786 Kč	1 456 Kč	3 218 Kč
7	červen	678 Kč	655 Kč	2 987 Kč
8	červenec	874 Kč	766 Kč	1 987 Kč
9	srpen			
10	září			
11	říjen			
12	listopad			
13	prosinec			
14				
15	průměrně za měsíc	673 Kč	842 Kč	2 903 Kč

Obr. 8

Výsledek výpočtu je správný i přes zadaný rozsah.

IMPORT DAT DO TABULKY V PROGRAMU 602TAB

Programů umožňujících práci s tabulkami je celá řada. Každý takový program většinou používá určitý způsob ukládání dat, který jeho tvůrci považovali pro daný účel za nejvhodnější. Uživatelé tak často stojí před otázkou, jak data uložená v jednom z programů načíst do programu jiného.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak do tabulky 602Tab importovat data uložená v textovém souboru.
- Jak importovat data z tabulek MS Excelu.

Naštěstí již dávno tvůrci softwaru nepřipomínají tvrdohlavé děti („Když nebudeš všechno dělat v TOM MÉM programu, máš smůlu...“) a vybavují své programy prostředky umožňujícími téměř všeobecnou návaznost.

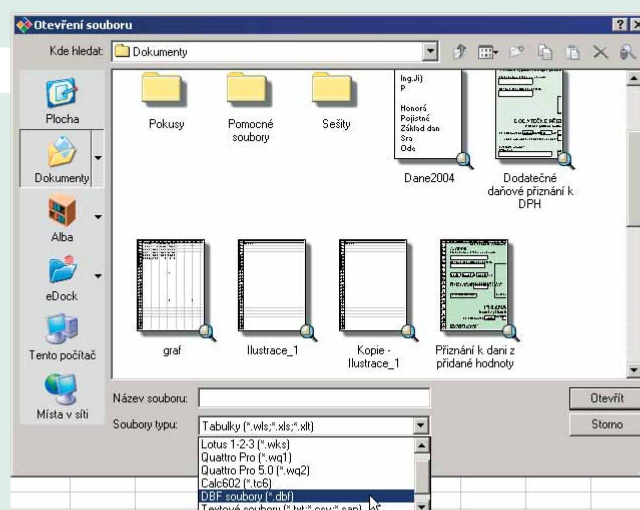
Každý program pracující s tabulkami (a také dokumenty) používá určitý interní formát pro ukládání dat. Proces, při kterém je schopen načítat data v jiném formátu, se nazývá **import** a proces opačný, kdy se data ukládají do odlišného formátu, se jmenuje **export**. Podívejme se, jaké možnosti v tomto ohledu nabízí tabulkový procesor 602Tab.

NAČÍTÁNÍ DAT V NĚKTERÉM Z OBVYKLÝCH FORMÁTŮ

Sešity s tabulkami v interním formátu 602Tab poznáte podle charakteristické přípony názvu souboru – WLS. Pokud chcete načíst sešit v jiném formátu, je zapotřebí v dialogovém okně pro načítání sešitů (otevřete jej příkazem **Otevřít** z menu **Soubor**) použít volič **Soubory typu** a vybrat některou z možností. Seznam položek voliče otevřete tlačítkem se šipkou v jeho pravé části (obr. 1). Kliknutím myší si vyberte vhodnou položku – hned nato se zastoupení souborů v dialogovém okně upraví tak, aby odpovídalo nastavené masce – importnímu filtru.

Importní filtr umožňuje načíst sešit v některém z obvyklých formátů, zhusta používaných ve světě tabulkových aplikací. Pokud mezi možnostmi filtru chybí formát, který právě potřebujete, zkuste použít dále popsané vkládání dat pomocí rozhraní ODBC.

Import pomocí filtru v dialogovém okně **Otevřít** slouží k načtení (otevření) celého sešitu. Někdy je však zapotřebí doplnit další „cizími“ daty již existující tabulku. O tom hovoří následující odstavce.

Obr. 1. Volič importních filtrů pro načtení sešitu.

IMPORT DAT Z TEXTOVÉHO SOUBORU DO EXISTUJÍCÍ TABULKY

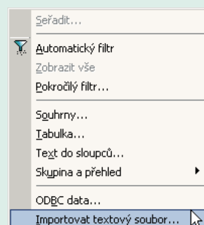
Do sešitu 602Tab můžete vložit data z té nejjednodušší zdrojové podoby – z podoby prostého výčtu položek v textovém formátu (snad by se to dalo přirovnat ke vložení tabulky „naťukané“ na psacím stroji). Importovat obsah textového souboru do 602Tab umožňuje příkaz **Importovat textový soubor** z nabídky **Data**.

Nejprve klikněte levým tlačítkem myši na buňku, od které se mají data načtená z textového souboru vložit. Pak spusťte příkaz **Importovat textový soubor** (obr. 2).

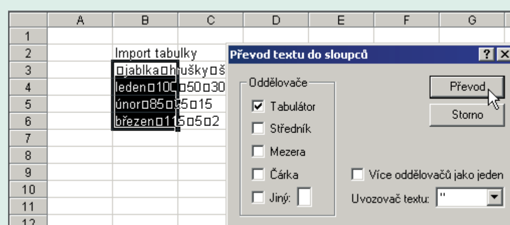
Otevře se standardní dialogové okno pro práci se soubory; v něm vyhledejte svůj textový soubor. Pro náš případ si vezměme „tabulku“ naklepanou v editoru **Poznámkový blok** a uloženou do neformátovaného textového souboru TEXTOVA_TABULKA.TXT (obr. 3).

Potvrzením volby souboru se otevře další dialogové okno (obr. 4); v něm je zapotřebí určit způsob převodu řádků textu do jednotlivých sloupců tabulky – musíte zadat oddělovač položek na řádcích, podle kterého budou položky rozděleny do sloupců na listu.

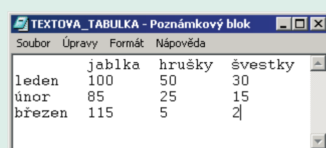
Po výběru vhodného oddělovače klikněte na tlačítko **Převod**. Pokud je vše v pořádku, tabulka se korektně načte do buněk listu (obr. 5). Pokud ne, vraťte vše do výchozího stavu klávesovým povelem **Ctrl+Z (Zpět)** a zkuste volbu oddělovače upřesnit.

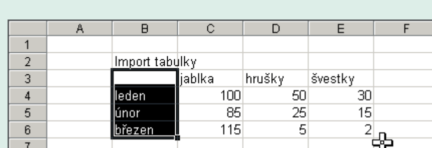
Obr. 2. Import textového souboru.

Obr. 4. Volba oddělovače.

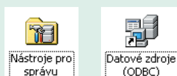
Obr. 3. Výchozí data.

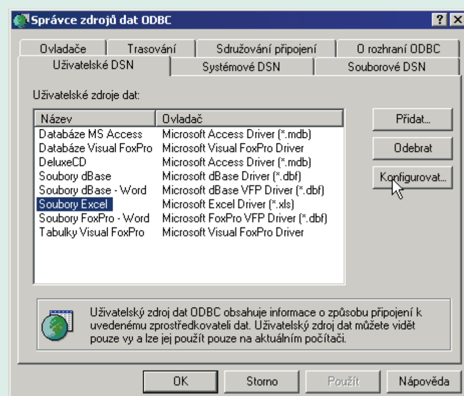
Obr. 5. Korektně načtená tabulka.

VKLÁDÁNÍ DAT POMOCÍ ROZHRANÍ ODBC – VOLBA DATOVÉHO ZDROJE

Funkci načítání dat přes rozhraní ODBC si předvedeme na importu jednoduché databáze vytvořené a uložené v Microsoft Excelu.

Obr. 6. Přístup ke správci ODBC-zdrojů dat.

Obr. 7. Dialogové okno správce ODBC-zdrojů dat.

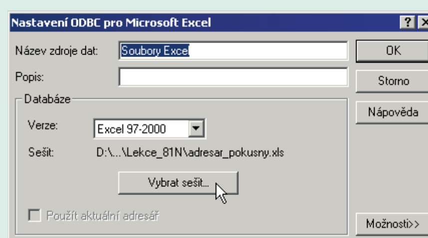
Nejprve je třeba určit umístění souboru s databází. Klikněte na tlačítko **Start** a spusťte postupně příkazy **Nastavení** a **Ovládací panely**. V okně **Ovládací panely** dvojitě klikněte na ikonu **Nástroje pro správu** a v dalším okně pak na ikonu **Datové zdroje (ODBC)** – obr. 6.

Tím se otevře dialogové okno **Správce zdrojů dat ODBC** (obr. 7). V něm klikněte na záložku karty **Uživatelské DSN**. Ukazatel seznamu **Uživatelské zdroje dat** nastavte na položku **Soubory Excel** a klikněte na tlačítko **Konfigurovat**.

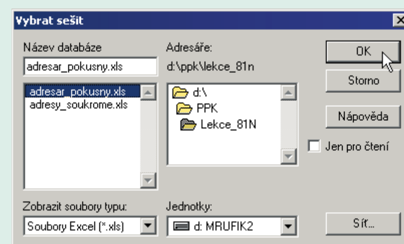
V dialogovém okně **Nastavení ODBC pro Microsoft Excel** klikněte na tlačítko **Vybrat sešit** (obr. 8).

Ve standardním dialogovém okně pro výběr složky – **Vybrat adresář** – určete přístupovou cestu ke složce se sešity vytvořenými v Excelu. Kliknutím vyberte ten sešit, který má být zdrojem vašich dat (obr. 9).

Pak již jen všechna tři otevřená okna zavřete kliknutím na tlačítko **OK**.

Obr. 8. Klikněte na tlačítko Vybrat sešit.

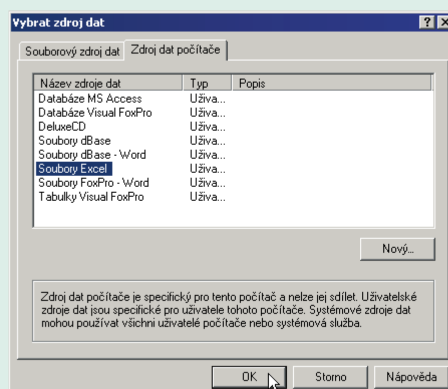
Obr. 9. Výběr sešitu z Excelu.

NAČTENÍ DAT

Takto určený sešit se může stát zdrojem dat pro vytvoření tabulky na list sešitu v tabulkovém procesoru 602Tab.

V nabídce **Data** spusťte příkaz **ODBC data**. V dialogovém okně **Vybrat zdroj dat** otevřete kartu **Zdroj dat počítače** a dvakrát klikněte na položku **Soubory Excel** (obr. 10).

V následujícím dialogovém okně **Výběr tabulky** se otevře seznam všech tabulek obsažených ve vybraném sešitu. Označením tabulky kliknutím myší se v sekci **Sloupce** otevře seznam názvů položek záznamu dané databáze. V případě Excelu jsou to popisky

Obr. 10. Výběr zdroje dat.

sloupců – první položky shora v souvislém sloupci dat v tabulce. Kliknutím myší při stisknuté klávese **Ctrl** můžete vybrat jen určité položky. Pokud byste chtěli upřesnit způsob importu, například změnit řazení položek, klikněte na tlačítko **SQL dotaz**. SQL dotaz se zapisuje prostřednictvím tzv. jazyka SQL. Popis jazyka SQL samozřejmě přesahuje rámec tohoto článku; bližší informace naleznete např. na internetu.

Po kliknutí na tlačítko **Načíst data** se obsah databáze importuje do sešitu, počínaje pozicí ukazatele na aktuálním listu.

RŮZNÉ MOŽNOSTI LZE VZÁJEMNĚ KOMBINOVAT

Jak vidíte na připojeném obrázku č. 11, prostřednictvím popsaných technik lze kombinovat data přímo vepsaná do sešitu v prostředí 602Tab s daty načtenými z jiných zdrojů – i z několika různých zdrojů současně.

	A	B	C	D	E	F
1						
2		**Import tabulky**				
3			jablka	hrušky	švestky	
4		leden	100	50	30	
5		únor	85	25	15	
6		březen	115	5	2	
7						
8		**Import ODBC**				
9						
10		EMAIL	JMENO			
11						
12		pupu@pipi.cz	Ing. Vendelín Pupík			
13		jnenovak@slovniky.cz	RNDr. Joe Nenovák			
14		mufmuf@bordello.com	Ing. Emílie Mufová			
15		krafal@plky.cz	Plkoslav Krafal			
16		vizuna@bubaci.cz	Kleopatra Vlhká			
17		mejsn@gardner.com	JUDr. Perry Mason			
18		jwatt@ufotechna.cz	Ing. James Watt			
19		zdibuch@softexp.cz	Žibřid Fifinoha			
20						

Obr. 11. Data importovaná z textového souboru v kombinaci s importem prostřednictvím ODBC.

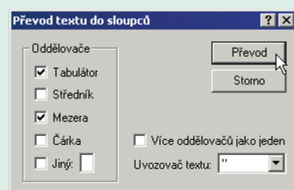
NAČÍTÁNÍ DAT PROSTŘEDNICTVÍM SCHRÁNKY

Popsané možnosti vkládání dat lze významně rozšířit a doplnit využitím možností schránky Windows (*Clipboard*). Pokud to aplikace umožňuje, lze prostřednictvím schránky vložit data přímo v tabelární formě. Takový přímý postup je možný například zrovna u Excelu – výsledek je analogický jako při vkládání přes rozhraní ODBC (to jsme však na Excelu demonstrovali z cvičných důvodů, protože Excel je z daných možností zřejmě nejpřístupnějším zdrojem dat).

Pokud byste prostřednictvím schránky vložili do jedné buňky dlouhý textový řetězec, který by měl být ve skutečnosti rozdělen do sloupců slovo od slova (nebo podle určitých oddělovačů, třeba středníků), spusťte v menu **Data** příkaz **Text do sloupců**.

V dialogovém okně **Převod textu do sloupců** (obr. 12) vyberte pomocí zaškrtávacích čtverců oddělovač (nebo skupinu oddělovačů), v místě jehož výskytu chcete text rozdělit do sloupců. Kliknutím na tlačítko **Převod** se text rozdělí (obr. 13).

Jiří Lapáček

Obr. 12. Výběr způsobu rozdělení dlouhého řetězce do sloupců.

	A	B	C	D	E	F	G
1	Dlouhý textový řetězec, který je třeba rozdělit						
2							
3	Dlouhý	textový	řetězec,	který	je	třeba	rozdělit
4							

Obr. 13. Příklad rozdělení textu do sloupců.

PRACOVNÍ PLOCHY VE WINDOWS

PROGRAM NAJDETE NA PPK CD 25/2004

Základní možnosti programu **Dexpot** pro práci s virtuálními pracovními plochami ve Windows jsme si ukázali v minulém článku (PPK 25/2004). Program však umožňuje další užitečná nastavení a zajímavé funkce, které vám velmi usnadní práci ve Windows. Některé z nich vám představíme v tomto článku.

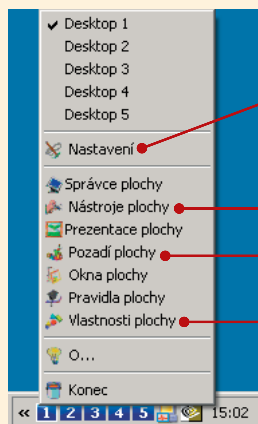
V ČLÁNKU SE DOZVÍTE: info

- Jak měnit vzhled programu.
- Jak upravit nastavení vlastností jednotlivých pracovních ploch.
- Jak skrýt/zobrazit nástroje na jednotlivých pracovních plochách.
- Jak nastavit pozadí jednotlivých pracovních ploch.

Dexpot 1.2.7
Program pro tvorbu virtuálních pracovních ploch ve Windows
Autor: Patrick Dubbert & Sebastian Brands, *www.dexpot.de*.
Jazyk: angličtina (čeština).
Licence: freeware.

NASTAVENÍ VZHLEDU PROGRAMU

Vzhled programu lze měnit pomocí dialogového okna *Dexpot – Nastavení* na kartě *Vzhled*. Klikněte pravým tlačítkem myši na ikonu programu v hlavním panelu Windows vpravo dole a v zobrazené místní nabídce vyberte příkaz **Nastavení** (obr. 1). Nyní klikněte na záložku karty *Vzhled* (obr. 2). Zde pak můžete měnit nastavení několika parametrů dialogových oken programu. Pomocí lišty s posuvným jezdcem *Průhlednost* můžete měnit průhlednost dialogových oken. Tato funkce je však dostupná pouze pro operační systémy Windows 2000/XP. Dále zde můžete pomocí rozbalovacího seznamu **Dvojklik na otevření...** nastavit, které dialogové okno bude zobrazeno, pokud dvojitě kliknete na ikonu programu v hlavním panelu Windows. Standardně je přednastaveno dialogové okno s informacemi o programu (položka **O...**).

Kliknutím na tuto položku zobrazíte dialogové okno *Dexpot – Nastavení*.

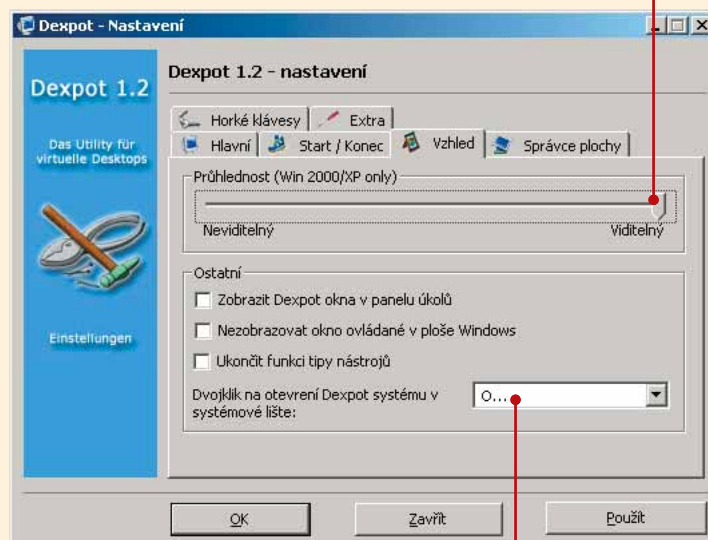
Kliknutím na tuto položku zobrazíte dialogové okno *Dexpot – Nástroje plochy*.

Kliknutím na tuto položku zobrazíte dialogové okno *Dexpot – pozadí plochy*.

Kliknutím na tuto položku zobrazíte dialogové okno *Dexpot – Vlastnosti plochy*.

Obr. 1. Místní nabídka programu **Dexpot**.

Pomocí tohoto posuvného jezdce můžete měnit *průhlednost* dialogových oken programu.

Obr. 2. Dialogové okno *Dexpot – Nastavení*, karta *Vzhled*.

Pomocí tohoto rozbalovacího seznamu můžete nastavit, které dialogové okno bude zobrazeno, pokud dvojitě kliknete na ikonu programu v hlavním panelu Windows.

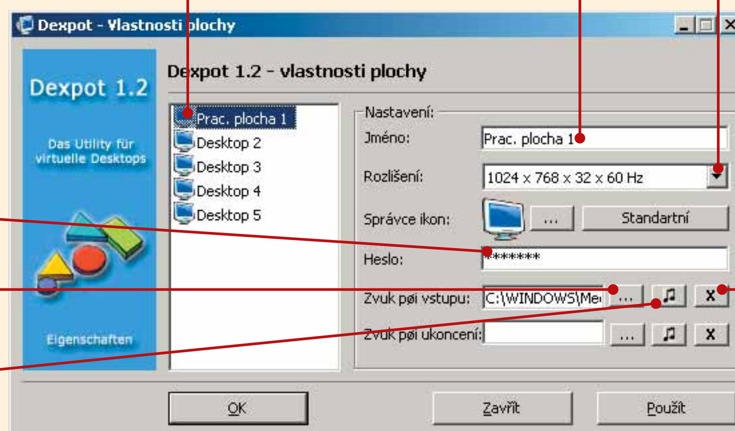
NASTAVENÍ VLASTNOSTÍ JEDNOTLIVÝCH PRACOVNÍCH PLOCH

Dialogové okno pro nastavení vlastností jednotlivých pracovních ploch zobrazíte pomocí příkazu **Vlastnosti plochy** místní nabídky programu (viz obr. 1). V levé části dialogového okna *Dexpot – Vlastnosti plochy* je zobrazen

Zde je zobrazen seznam vytvořených pracovních ploch. Kliknutím na název vyberete tu pracovní plochu, jejíž vlastnosti chcete upravit.

Do tohoto textového pole zapište nový název vybrané pracovní plochy.

Pomocí tohoto rozbalovacího seznamu můžete změnit rozlišení vybrané pracovní plochy.

Pokud chcete přístup na pracovní plochu chránit heslem, zadejte ho do tohoto textového pole.

Kliknutím na toto tlačítko zobrazíte dialogové okno pro vyhledání zvukového souboru (pouze formátu WAV).

Kliknutím na toto tlačítko přehrajete vyhledaný zvukový soubor.

Kliknutím na toto tlačítko zrušíte přehrávání zvukového souboru při vstupu na vybranou pracovní plochu.

Obr. 3. Dialogové okno *Dexpot – Vlastnosti plochy*.

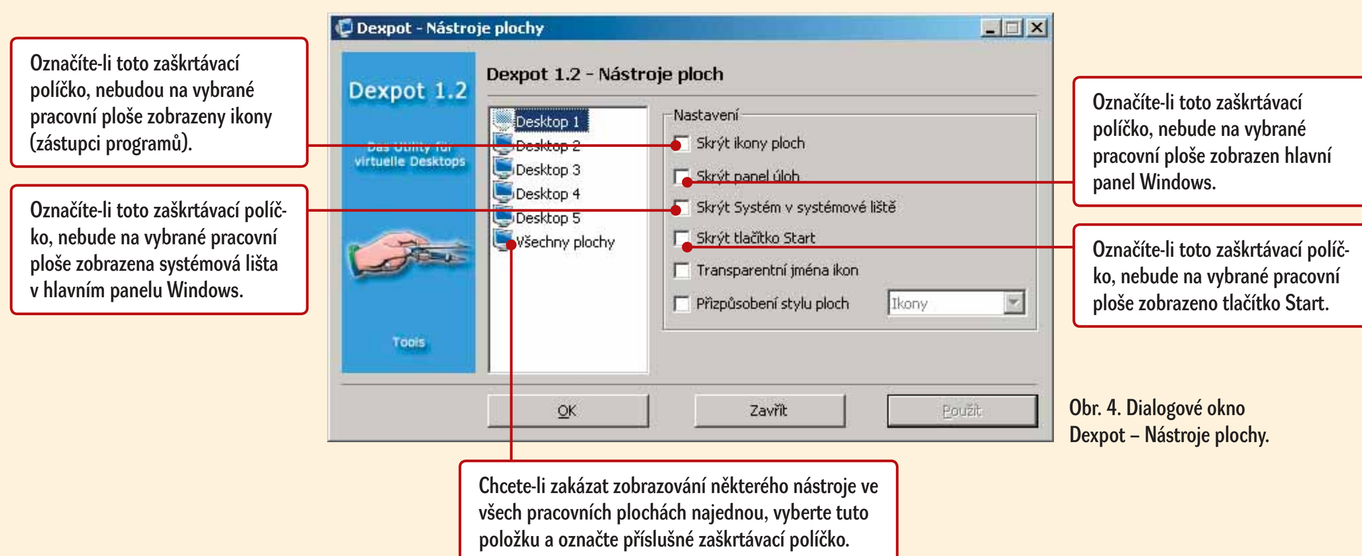
seznam vytvořených virtuálních pracovních ploch (obr. 3). Zde přepínáte mezi jednotlivými pracovními plochami, jejichž nastavení vlastností chcete upravit. V pravé části dialogového okna pak měníte nastavení vlastností vybrané pracovní plochy. Můžete zde změnit název, rozlišení a vzhled ikon vybrané pracovní plochy. Dále můžete přístup na vybranou pracovní plochu chránit heslem nebo si nastavit zvuk, který bude přehrán při vstupu na vybranou pracovní plochu či při odchodu z ní.

ZOBRAZOVÁNÍ/SKRÝVÁNÍ NÁSTROJŮ PRACOVNÍ PLOCHY

Každá pracovní plocha může obsahovat (zobrazovat) všechny, ale i jen některé nástroje Windows. Na určité pracovní ploše tak např. můžete zakázat zobrazování ikon.

Klikněte pravým tlačítkem myši na ikonu programu v hlavním panelu Windows vpravo dole a v zobrazené místní nabídce vyberte příkaz **Nástroje plochy** (viz obr. 1). Tím jste zobrazili dialogové okno *Dexpot – Nástroje plochy* (obr. 4).

V levé části dialogového okna je opět zobrazen seznam vytvořených virtuálních pracovních ploch. V pravé části dialogového okna pak můžete zakázat zobrazování jednotlivých nástrojů nebo součástí vybrané pracovní plochy.

Obr. 4. Dialogové okno Dexpot – Nástroje plochy.

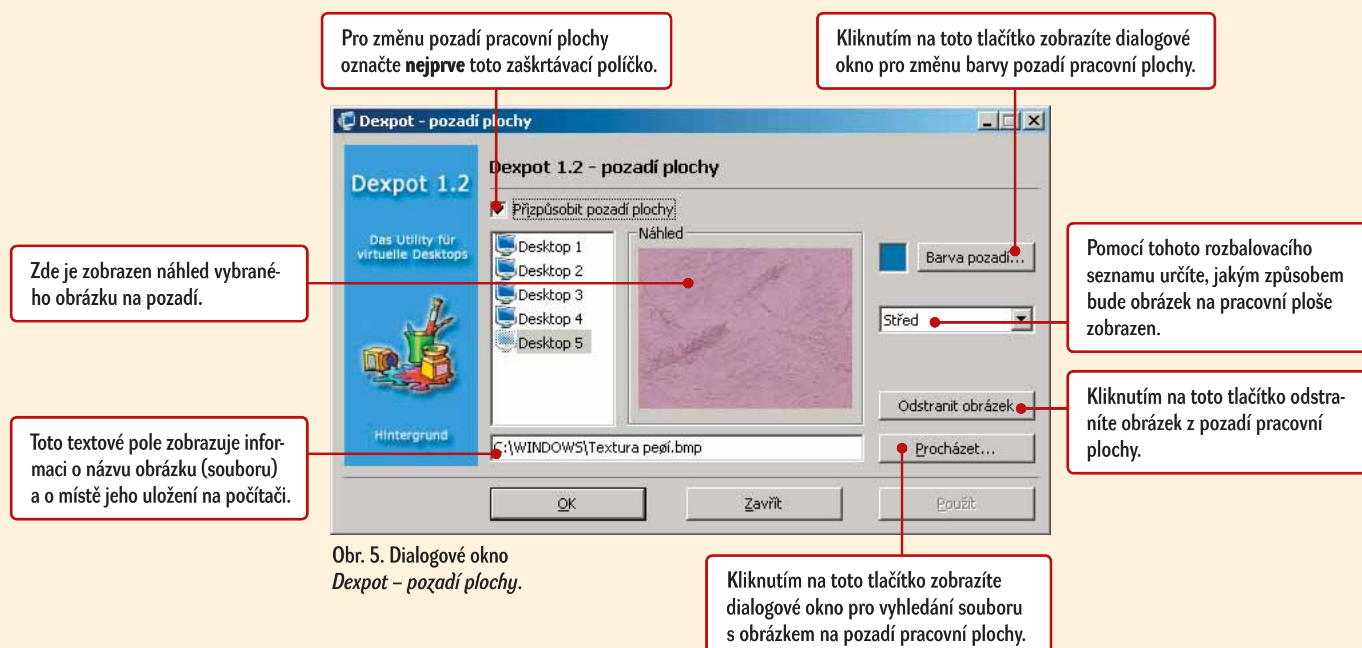
POZADÍ PRACOVNÍ PLOCHY

Každá virtuální pracovní plocha může mít nastaveno vlastní pozadí. Chcete-li změnit pozadí na některé pracovní ploše, zobrazte místní nabídku programu a vyberte příkaz **Pozadí plochy** (viz obr. 1). Tím zobrazíte dialogové okno *Dexpot – pozadí plochy* (obr. 5).

V levé části hlavního okna je seznam vytvořených pracovních ploch. Abyste mohli změnit pozadí (barvu nebo obrázek na pozadí), je nejprve potřeba označit zaškrtávací políčko **Přizpůsobit pozadí plochy** (viz obr. 5). Jakmile toto zaškrtávací políčko označíte, budou dostupná tlačítka a rozbalovací seznam v pravé části dialogového okna. Zde pak můžete u vybrané pracovní plochy změnit barvu pozadí, vložit obrázek na pozadí a pomocí rozbalovacího seznamu určit, jakým způsobem bude obrázek na pracovní ploše zobrazen.

Jestliže v rozbalovacím seznamu vyberete položku **Roztáhnout**, bude obrázek, jehož velikost je menší než velikost pracovní plochy, zvětšen (*roztáhnut* na pracovní plochu). Pokud vyberete položku **Střed**, bude obrázek umístěn na střed pracovní plochy. Zvolíte-li položku **Dlaždice**, bude obrázek, jehož velikost je menší než velikost pracovní plochy, *dlaždicově* rozmístěn po pracovní ploše.

-vrba

Obr. 5. Dialogové okno *Dexpot – pozadí plochy*.

ZIMNÍ RADOVÁNKY

Zatímco někteří z nás dávají přednost známému prostředí, kam vyrážejí pravidelně každý rok, existují i lidé, kteří rádi objevují nová místa. A právě ti mohou využít internetové servery s širokou možností výběru.

SEZNAMTE SE SE SEZNAMEM

Velmi snadná orientace a jednoduché ovládání, tak by se dal specifikovat odkaz *Dovolená* na vyhledávači *www.seznam.cz*. Můžete také použít adresu *www.sdovolena.cz*. Zde si můžete vybírat podle cenového rozsahu, typu zájezdu či podle země, kterou chcete navštívit. V lyžařských zájezdech se dobře orientuje podle ceny i termínu, pochopitelně nechybí výběr destinace a vyhledávání těchto položek lze kombinovat. Odměnou je pak tabulka se jmény hotelů, počtem hvězdiček, cenami apod. Po kliknutí na vybrané místo mne velmi potěšil odkaz *Turistické informace*, kde se dozvíte vše potřebné. Také celkovou cenu lze u každého zájezdu snadno vypočíst pouhým zadáním počtu osob do formuláře.

http://www.sdovolena.cz

JDĚTE NA TO OD CENTRA

Podobným způsobem jako první zmíněný pomocník by se dala charakterizovat webová stránka *http://dovolena.centrum.cz*. Také zde vybíráte podle stejných kritérií. Centrum vám navíc umožní položit dotaz ohledně konkrétního zájezdu a vybrané zájezdy ukládat do schránky a později si je zobrazit. Svým blízkým můžete také zaslat e-mailem popis konkrétního zájezdu, což se hodí, chcete-li se dohodnout na společné dovolené. I zde je možné pomocí formuláře spočítat celkové náklady na pobyt. Také tento server se vám může hodit po celý rok, protože není specializován na jedinou sezonu.

LYŽUJTE NA SOPCE

Zajímavé jsou i stránky *www.sopka.cz* a jejich zimní sekce na webové adrese *http://lyzovani.sopka.cz/*. Říká se, že v jednoduchosti je krása, a tak zde jednoduše vybíráte podle nabízených lokalit a teprve dodatečně se zabýváte termíny, typem ubytování a dalšími detaily. Na výsledné stránce zjistíte detailní informace o hotelu a okolí, termínech a cenách; ty si můžete přesně spočítat v nezávazné objednávce. Ve většině případů nechybí obrázky.

http://lyzovani.sopka.cz

Potřebujete-li radu nebo obrátit se o pomoc, lze kontaktovat tzv. call centrum, a to přímo prostřednictvím komunikačního programu ICQ. Server Sopka nabízí rozsáhlé informace například o cestovních kancelářích pojištěných proti úpadku a o cestovních agenturách, můžete zde zakoupit letenky, pořídit si mapy či průvodce, zjistit, jak jste na tom s vízovou povinností, a mnoho dalšího.

POBYT NA CHALUPĚ?

Možná nejste zas tak velcí příznivci lyžování, ale jen milovníci zimy, sněhu a přírody. Na serveru *www.chatyachalupy.cz* se můžete poohlédnout po místě, ve kterém byste rádi

http://www.chatyachalupy.cz

strávili jednu noc, celý víkend, nebo rovnou zimní prázdniny. Nepochybně tu narazíte na řadu objektů se slevou či na mnoho objektů málo obsazených. V nabídce nechybí penziony ani tzv. cenové hity, je jen otázka, co hledáte: zda dáváte přednost soukromí, nebo větší společnosti. V každém případě si pospěšte, než vás někdo předběhne a přijdete o vytoužený pobyt u roztopeného krbu s výhledem na zasněžené stráně.

Petra Prokopcová

inzerce

CHYSTÁTE SE NA ŠKOLU?

Čas po Novém roce je obzvláště svízelný pro dítka školou povinná, která v brzké době čeká konec základní školní docházky. Musí se totiž rozhodovat, jakým směrem bude dále pokračovat jejich vzdělávání, a vybrat si ten správný vzdělávací ústav (studenti uměleckých oborů již tuto volbu mají za sebou).

Na stránkách *http://www.hledam-skolu.cz* najdete nabídku oborů na středních školách a učňovských oborech.

Naštěstí jsou pryč doby, kdy jste si nabídku středních, vysokých a jiných škol museli složitě zjišťovat telefonicky, případně si shánět neúplné brožury a z nich luštit požadavky jednotlivých oborů. Dnes už si můžete zjistit nabídku škol na internetu. Nejenže má snad každá škola své internetové stránky, ale existuje také několik portálů, které nabízejí celkový přehled všech škol, otevíraných oborů a požadavků na budoucí studenty.

STREDNISKOLY.CZ

Potenciální zájemci o studium na středních školách mají sice o něco více času na rozhodování, ale jistě ani jim neuškodí, když se již teď mezi středními školami zorientují. K tomu jim mohou dopomoci právě stránky *www.stredniskoly.cz*. Na hlavní stránce si lze vybrat, zda je návštěvník z řad studentů, firem nebo škol, a podle toho na stránky vstoupit. Zájemci z řad škol mohou svou školu na serveru zaregistrovat a uvést zde kontakt a základní informace o otvíraných oborech, přijímacích zkouškách a počtu přijímaných studentů. Studenti se na stránkách

Na stránky *www.stredniskoly.cz* mohou přistupovat studenti, školy nebo firmy.

dozví hlavně termíny přijímacích zkoušek a prázdnin v aktuálním školním roce. Dále si zde mohou vybrat z nabídky brigád.

VYSOKESKOLY.CZ

Pokud se vy nebo váš potomek chystáte na vysokou školu, doporučujeme vám navštívit stránky *www.vysokeskoly.cz*. Tento portál v současnosti slaví už své páté narozeniny. Na stránkách naleznete hlavně katalog vysokých škol, ať už je jejich zřizovatelem stát nebo soukromá firma. Nabídka škol je také řazena podle studijních oborů a o každém oboru zjistíte vše potřebné. Pokud by vám tato informace nestačila, stačí kliknout na odkaz školy, kde leckdy najdete např. ukázky z přijímacích zkoušek z minulých let nebo informace o dni otevřených dveří, kdy se ve škole můžete sami o všem podrobně

Na stránkách *www.vysokeskoly.cz* zjistíte také nabídku neobsazených oborů.

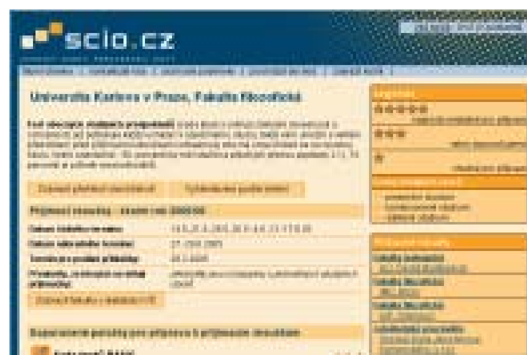
informovat. V nabídce škol lze také pokročile vyhledávat. Pokud se právě připravujete na maturitu, jistě využijete vypracované maturitní otázky z mnoha předmětů. Také si můžete vyhledat přípravný kurz k přijímacím zkouškám, na které se chystáte. Pokud nebudete při přijímacím řízení na vysoké školy úspěšní, bude se vám hodit seznam oborů, na které se lze ještě přihlásit i bez přijímacího řízení. Přes celý rok jsou na tomto portálu zveřejňovány zajímavé články o studentském životě.

HLEDAM-SKOLU.CZ

Stránky *www.hledam-skolu.cz* využijí žáci, kteří končí devátý ročník základní školy a chystají se na další studium nebo na učňovský obor. Stránky se týkají hlavně přijímacího řízení na tyto školy – najdete zde tedy hlavně termíny přijímacích řízení. Na stránkách také funguje vyhledávací zařízení pro výběr střední školy a učňovských oborů, kde můžete vyhledávat hned podle několika kritérií: můžete zvolit typ studia (střední s maturitou, tříleté...), obor studia, kraj apod. Poté budou vyhledány všechny školy, které těmto kritériím vyhovují, a u každé školy budou zobrazeny všechny dostupné informace – tedy nabízené obory, přijímací řízení, volná místa a také kontakty na školu.

SCIO.CZ

Stránky *www.scio.cz* a stejnojmenná nadace mají v poradenství ohledně dalšího studia dlouhou tradici. Uspokojí zájemce o studium na vysokých a vyšších školách a šestiletých nebo osmiletých gymnáziích. Nadace se zabývá hlavně vypracováváním různých testů, které mají pomoci nejen studentům při přípravě na přijímací řízení, ale také školám, které chtějí přijímací řízení uskutečnit. Velmi užitečné jsou stránky zejména pro zájemce o studium na vysokých školách. Ti zde najdou kompletní katalog vysokých škol i přehled výsledků přijímacích řízení (tedy počet přihlášených, přijatých a úspěšnost) – mohou tak zjistit, jakou budou mít asi letos šanci. U každé vysoké školy jsou uvedeny podrobné informace – kontakt, adresa internetové stránky, koleje, které má škola k dispozici,

Na stránkách *www.scio.cz* si můžete zakoupit příručky pro co nejlepší přípravu k přijímacím zkouškám.

datum dne otevřených dveří, kontakt na představitele školy a termín přijímacího řízení. Bohužel seznam realizovaných oborů je k dispozici pouze pro předplatitele za 90 korun ročně. Lze se také informovat o nákupu speciálních příruček, které by vás na přijímací zkoušky připravily co nejlépe.

VYSSIODBORNESKOLY.COM

I pro zájemce o studium na vyšších odborných školách jsou připraveny speciální stránky nabité informacemi. Tyto stránky jsou k dispozici na adrese *http://www.vyssiodborneskoly.com*. Na hlavní stránce najdete nejnovější informace o přijímacím řízení na vyšší odborné školy, zajímavé články, které se vztahují k této problematice, a také nabídku příruček pro přípravu na maturitu a přijímací zkoušky.

V nabídce vyšších odborných škol lze také vyhledávat. Buď můžete kliknout na mapku České republiky a dát si zobrazit všechny vyšší

Na stránkách *www.vyssiodborneskoly.com* najdou potřebné informace zájemci o studium na vyšších odborných školách.

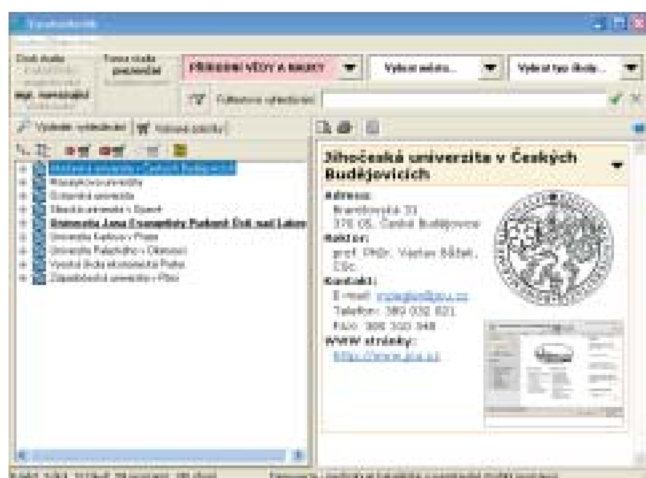
odborné školy, které v daném regionu nabízejí studium tohoto typu, nebo můžete vyhledávat podle názvu nebo adresy školy. Na stránkách se také dozvíte základní informace o studiu na vysokých a středních školách.

-mia

PROGRAM VYSOKOŠKOLÁK

info

Na našem redakčním CD vám přinášíme zajímavý program Vysokoškolák, který pomůže zorientovat se mezi studijními obory i těm zájemcům o studium na vysokých školách, kteří nemají přístup k internetu. Tento program obsahuje rozsáhlou databázi všech vysokých škol v České republice a také otvíraných oborů v tomto školním roce (tj. 2005/2006). U každého oboru jsou uvedeny vyčerpávající informace – hlavně termín přijímacího řízení, doba studia, typ studia, výše poplatku za přijímací řízení a také informace o bankovním spojení, kam je nutno tuto částku poslat. Dále si můžete přečíst charakteristiku oboru a požadavky pro přijímací zkoušky (tedy předměty, ze kterých se zkouška skládá, rozsah znalostí, případně další náležitosti, které jsou se zkouškou spojené). Všechny tyto informace si lze vytisknout. V nabídce škol je také možné velmi podrobně vyhledávat podle mnoha různých kritérií a obory, které se vám zalíbily, si poté uložit do tzv. Vybraných položek v programu. Ovládání programu je v češtině a jistě pro vás nebude nikterak složité. Na našem redakčním CD je k dispozici funkční demoverze, ve které nejsou uvedeny bakalářské a navazující magisterské studijní programy. Celý program si lze zakoupit za 300 korun na stránkách *www.vysokoskolak.cz*.

HLEDÁME ZPRAVODAJSTVÍ A OBRÁZKY

V minulých dílech seriálu o vyhledávání jsme si představili rozdíly mezi katalogy a fulltextovými vyhledávači, naučili jsme se vyhledávat v katalogu firem a ve zboží internetových obchodů. Tentokrát se budeme věnovat hledání ve zpravodajských článcích a vyhledávání obrázků.

HLEDÁNÍ VE ZPRAVODAJSTVÍ

Stihnete přečíst přes tři sta zpravodajských a publicistických serverů na internetu denně? Máte v počítači archiv statisíců článků? Ne? Ale máte. Máte je na adrese *news.centrum.cz*. Stačí otevřít internetový prohlížeč, a získáte ohromný archiv pravidelně aktualizovaných informací ze stovek zdrojů. To všechno přehledně rozdělené do sedmi kategorií: Domov, Svět, Sport, Ekonomika, Kultura, Zajímavosti/Hobby a Věda/Technika.

Na hlavní stránce *news.centrum.cz* jsou zprávy vybírány podle důležitosti a naléhavosti. Pokud v menu vlevo nahoře kliknete na název rubriky, dostanete časově řazený přehled zpráv. Během krátké chvilky tak budete vědět, kde se co děje, a ušetříte čas, který byste jinak trávili procházením mnoha webů a čtením kvanta článků. Všechny informace máte před sebou na jedné stránce.

V archivu zpráv můžete dokonce i vyhledávat. Nejjednodušší možností je zadat hledaná slova přímo do vyhledávacího pole v horní části stránky *news.centrum.cz*. Centrum.cz vám usnadňuje práci a hledá ve všech textech, skloňuje a časuje hledaná slova tak, aby vám žádná informace neunikla.

Vpravo od pole pro vyhledávání najdete rozbalovací nabídku starších zpráv. Pokud byste chtěli vyhledávání ještě více zpřesnit, klikněte vpravo od rozbalovací nabídky na odkaz „Rozšířené hledání“.

Není to složité. Pokud vás zajímají např. jen články o letošním ročníku SuperStar, klikněte na odkaz „Rozšířené hledání“, zadejte k hledání slovo „SuperStar“, vyberte jen texty v češtině a omezte hledání na 1. 8. 2004 až 31. 1. 2005. Dostanete seznam více než 2500 článků s odkazem, nadpisem, názvem zdroje, datem a časem vydání a s krátkou ukázkou z textu. Takový archiv zpráv doma jistě nemáte.

Stačí vybrat některou z nalezených fotografií, a můžete mít Sámera třeba jako tapetu na pracovní ploše Windows.

VYHLEDÁVÁNÍ OBRÁZKŮ

Určitě jste někdy chtěli vylepšit svůj referát, obchodní prezentaci, dopis nebo webové stránky obrázkem. Na adrese *obrazky.centrum.cz* si můžete vybrat z více než 12 milionů obrázků z českého webu.

Hledání obrázků už nemůže být snazší. V horní části stránky *obrazky.centrum.cz* zadejte do políčka pro vyhledávání slovo, které obrázek vystihuje. Pokud hledáte například fotografie Sámera Issy, napište do políčka pro vyhledávání „Sámer Issa“ a klikněte na tlačítko „Hledat“. Hned dostanete téměř dvě stovky fotografií Sámera Issy.

Po kliknutí na obrázek ve výsledcích hledání se otevře stránka s detailními informacemi o obrázku, jako jsou rozměry, barevná paleta, velikost, odkaz na obrázek v originální velikosti a ve spodní části také stránka, odkud obrázek pochází. Pokud si chcete obrázek uložit, klikněte na odkaz s adresou obrázku pravým tlačítkem a vyberte z nabídky možnost „Uložit cíl jako...“.

A to je všechno. Nyní umíte vyhledávat i ve zpravodajství a v obrázcích. **centrum.cz**

Odpovědí na jednoduchý dotaz jsou odkazy na množství zpráv, týkajících se hledaného výrazu.

inzerce

NASTAVENÍ ZOBRAZENÍ VE WINDOWS XP

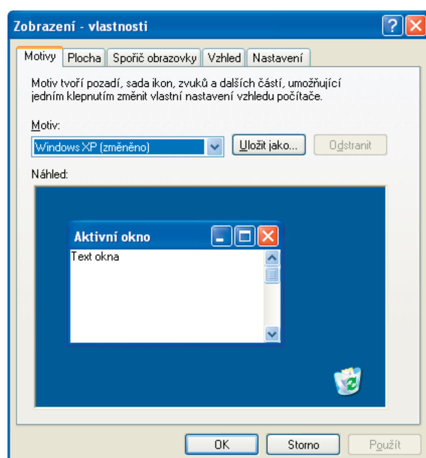
Nejeden čtenář jistě nalezl pod vánočním stromečkem nový počítač. Jedním z prvních problémů, které uživatelé obvykle řeší, je nastavení vzhledu elektronického pracoviště (či centra zábavy).

tip

Pokud budete hledat tapety na internetu, zadávejte do vyhledávače/katalogu slovo **Wallpaper** (anglicky „tapeta“).

OTEVŘENÍ OVLÁDACÍHO PANELU ZOBRAZENÍ

Toto okno lze otevřít dvěma různými způsoby: jednak ho můžete hledat v menu **Start** (tlačítko v levém dolním rohu obrazovky) pod nabídkou **Ovládací panely**, ikona **Zobrazení**, jednak – a to je jednodušší – můžete

Obr. 1. Dialogové okno pro nastavení vlastností plochy.

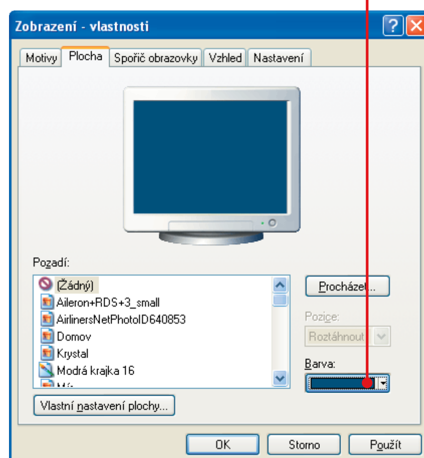
minimalizovat všechna okna, kliknout pravým tlačítkem na plochu (do volného místa, ne na některou z ikon!) a vybrat položku **Vlastnosti**. Dialogové okno, které takto vyvoláte, ukazuje obrázek 1. A o tomto okně bude v tomto článku řeč.

ZÁLOŽKA MOTIVY

Zde lze nastavit prakticky jen to, zda bude použit „kulatější“ vzhled **Windows XP**, nebo konzervativnější **Klasické nastavení**. Tyto položky obsahuje seznam Motiv. Zvolíte-li položku **Další motivy online**, dostanete se na anglicky psané WWW stránky, na kterých si můžete další motivy zakoupit.

ZÁLOŽKA PLOCHA

Tapeta na ploše bezesporu dokáže zpříjemnit práci s počítačem, avšak „umí“ také ukrojit poměrně velkou část operační paměti. Uživatelé s méně výkonnými PC by se tudíž jejímu použití měli radši vyhnout. Při výběru tapety je třeba dávat pozor, aby nebyla příliš kontrastní a aby, obzvláště v zaměstnání, nebudila pohoršení. Pokud si chcete přidat vlastní tapetu, použijte tlačítko **Procházet** a vyberte ji na pevném disku počítače. U starších verzí operačních systémů, kde toto tlačítko schází, nakopírujte obrázek – ve formátu BMP – do adresáře C:\Windows.

Obr. 2

Barvu pozadí za neroztaženou tapetou či barvu plochy bez tapety je také lepší volit ne příliš kontrastní, aby oči nebyly tolik namáhány (obr. 2).

ZÁLOŽKA SPOŘIČ OBRAZOVKY

Spořič obrazovky si vyberte z nabídky podle vlastního uvážení. Pokud nevíte, jak daný spořič vypadá, klikněte na tlačítko **Náhled**. Náhled opustíte pohybem myší či stisknutím libovolné klávesy.

Pokud si chcete přidat vlastní spořič (mívají příponu SCR), musíte ho nakopírovat do složky C:\Windows. Ovšem pozor! Pod příponou SCR se „skrývá“ mnoho virů, takže používejte spořiče jen ze skutečně důvěryhodného zdroje. (E-mail, ať už ho odeslal kdokoli, jím rozhodně není.)

ZÁLOŽKA VZHLED

Zde si můžete vybrat některý z předdefinovaných vzhledů systému (roletové menu **Barevné schéma**), nebo po kliknutí na tlačítko **Upřesnit** si vyrobit vzhled vlastní. Jak na to, není třeba popisovat, neboť ovládání je intuitivní. Je však nutné upozornit, že jde o proces značně zdlouhavý.

ZÁLOŽKA NASTAVENÍ

Poslední, ale bezesporu nejvýznamnější záložkou, je záložka **Nastavení**. Zde totiž lze nakonfigurovat zobrazovací hardware vašeho počítače (tedy monitor a grafickou kartu). **Kvalitu** (hloubku) **barev** volte vždy nejvyšší možnou (obvykle **16bit** nebo **32bit**). U starších počítačů však může tato volba způsobovat na první pohled bezdůvodné „zatuhnutí“ systému. V takovém případě je samozřejmě potřeba hloubku barev snížit. **Rozlišení monitoru** udává počet bodů, do kterých se vykresluje obraz. Čím je jich více, tím více se toho na obrazovku vejde, ale zároveň se vše bude zmenšovat až na hranici čitelnosti. Navíc při větších rozlišeních monitory obvykle zvládají jen nízké obnovovací frekvence (počet „překreslení“ obrazovky za sekundu) a to znamená velkou námahu pro oči. Nejlepší volbou je tedy tzv. nativní (přirozené) rozlišení monitoru. U nejběžnějších 17" (úhlopříčka 17 palců) monitorů CRT („klasických“) a ekvivalentních 15" monitorů LCD („plochých“) je to **1024 × 768 px** (pixelů = bodů). LCD obrazovky jsou také v tomto rozlišení nejostřejší. Pokud disponujete monitorem s jinou úhlopříčkou, nezoufejte, údaj o nativním rozlišení snadno najdete buď na jeho obalu, nebo na prvních stranách návodu.

Aleš Havlas, elfkam@elfkam.net

tip

Budete-li chtít experimentovat s tlačítkem **Upřesnit** na kartě Nastavení, ujistěte se, že v nově zobrazeném dialogovém okně je na kartě Obecné označena položka **Zobrazit dotaz před použitím...** V případě, že něco nevyjde, vrátí operační systém cca po 15 sekundách původní nastavení.

Po změně nastavení zobrazení:
- Restartovat počítač před použitím nového nastavení zobrazení
- Použít nové nastavení zobrazení bez restartování
- Zobrazit dotaz před použitím nového nastavení zobrazení

Některé hry nebo programy je třeba spustit v režimu 256 barev.
Další informace o programech vyžadujících režim 256 barev

Ujistěte se, že je zaškrtnuta tato položka.

PC: POHLED DOVNITŘ

Že sestavu osobního počítače tvoří vlastní počítač, monitor, klávesnice a myš a že k ní lze připojit další rozšiřující zařízení (jako jsou reproduktory, tiskárna, skener apod.), to ví každý, kdo někdy u takového počítače seděl. Tentokrát se podíváme pod kabát počítače a povíme si něco o komponentách, z kterých se skládá.

Stolní osobní počítač je vlastně skládačka jednotlivých komponent. Na použitých dílech záleží, jaký má počítač výkon a pro které účely je vhodný. Nezáleží totiž pouze na výkonu, ale i na výbavě, která daný počítač umožňuje používat pro různé účely. Například počítač bez kvalitního zvukového čipu nebudete moci použít pro reprodukci prostorového zvuku, bez modemu se nepřipojíte k internetu prostřednictvím telefonní linky, bez síťové karty se s počítačem nepřipojíte do počítačové sítě, bez rozhraní FireWire k počítači nepřipojíte digitální videokameru apod.

ZÁKLADNÍ KOMPONENTY PC

Pro různé uživatele jsou proto určeny odlišně vybavené a výkonné počítače, protože co jeden považuje za nezbytnou výbavu, může být pro druhého zcela postradatelné. Některé prvky počítače jsou však nezbytné vždy – jsou to komponenty, bez nichž by počítač nemohl fungovat.

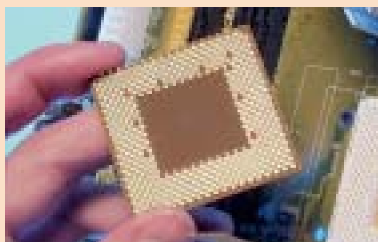
1) ZÁKLADNÍ DESKA

Základním stavebním prvkem počítače je základní deska, na které jsou umístěny patice, sloty, konektory, do kterých se zasazují další počítačové komponenty. Tyto komponenty pak spolu prostřednictvím základní desky komunikují, posílají si data a společně utvářejí výkon počítače. Na základní desce bývá běžně integrován zvukový čip pro zpracování zvuku, síťová karta pro připojení do počítačové sítě a často také grafický čip pro zpracování obrazu.

2) PROCESOR

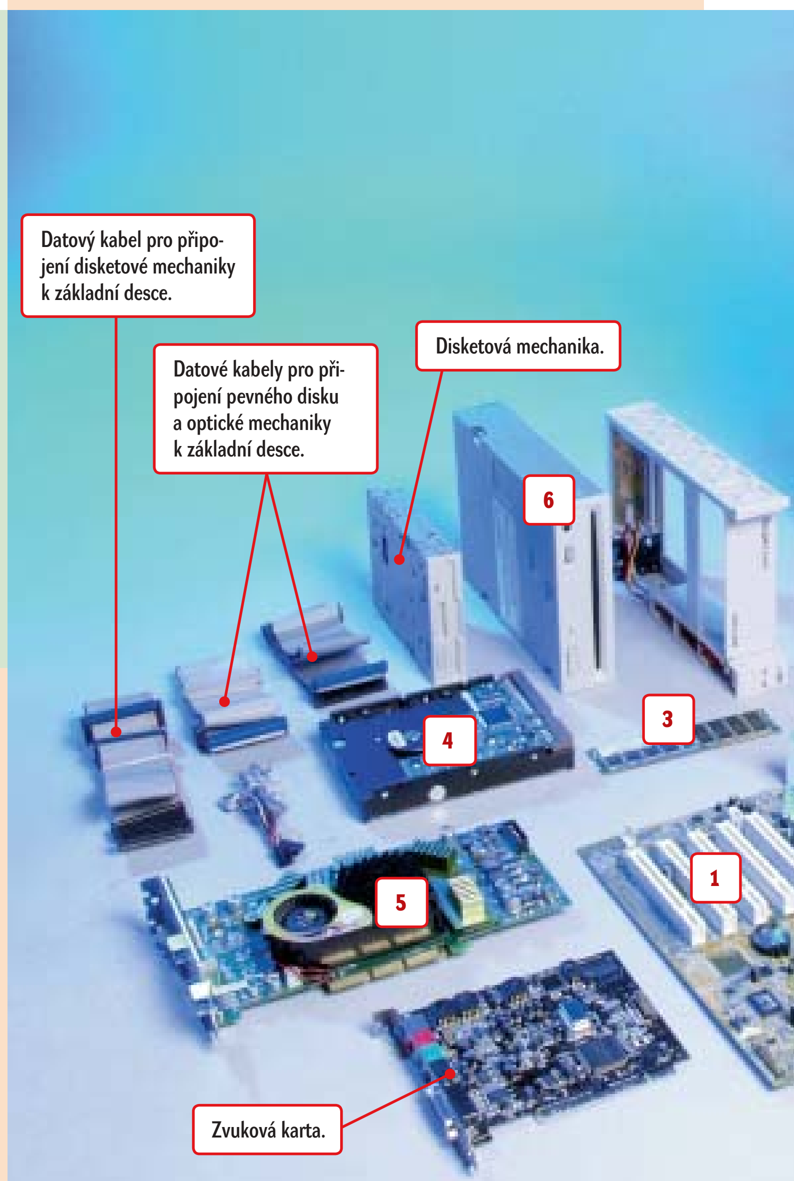
Základní výpočetní jednotkou počítače je procesor. V současné době trh s procesory pro stolní počítače ovládly firmy Intel a AMD. Firma Intel nabízí procesory Celeron a Pentium (nyní již čtvrté generace s označením Pentium 4) a společnost AMD jí konkuruje procesory Sempron (nahrazují procesory Duron) a Athlon. Různé procesory se vkládají do odlišných patic na základní desce, a proto je třeba při výběru základní desky vědět, který procesor budete používat. Po otevření počítačové skříně procesor neuvidíte, protože je schován pod chladičem s ventilátorem, který se stará o chlazení procesoru.

3) OPERAČNÍ PAMĚŤ

Operační systém a právě spuštěné programy a používaná data se nahrávají do operační paměti. Dnes se ve stolních počítačích používají paměti typu DDR SDRAM a běžná velikost je 256 MB, pro počítače pracující pod operačním systémem Windows XP však rozhodně doporučujeme operační paměť větší – 512 MB. Je-li tato paměť zaplněna, ukládá si počítač zpracovávaná data dočasně na pevný disk. Přístup k těmto datům je podstatně pomalejší, čímž se brzdí činnost celého počítače.

4) PEVNÝ DISK

Další nepostradatelnou komponentou je pevný disk. To je úložné médium, na které se ukládají veškeré programy a data počítače. Při startu počítače se programy a data do operační paměti nahrávají právě z pevného disku. V současné době se stále častěji používají pevné disky s rozhraním Serial ATA (zkráceně SATA). Toto rozhraní disponuje oproti běžnému rozhraní ATA větší přenosovou rychlostí. Např. rozhraní Ultra ATA/100 má maximální přenosovou 100 MB/s. Pevné disky s rozhraním Seriál ATA (SATA) mají maximální přenosovou rychlost 150 MB/s. V současné době, kdy se v počítačích rozmáhá zpracování videa a všeobecně rostou objemy dat, je vhodné mít v počítači pevný disk s dostatečnou kapacitou – to znamená zaměřit se při koupi nového disku na kapacity 200 GB nebo 250 GB.

5) GRAFICKÁ KARTA

Grafická karta nebo grafický čip integrovaný na základní desce slouží pro zpracování grafických dat, která se pak zobrazují na monitoru. Výkon grafické karty je podstatný zejména při hraní her, u nichž je nutné velice rychle vykreslovat trojrozměrné prostředí. Pro běžné uživatele kancelářských aplikací, ale i pro přehrávání filmů postačují i méně výkonné grafické čipy integrované na některých základních deskách. Pro vsazení grafické karty do základní desky se používá slot AGP, začínají se však objevovat základní desky a grafické karty s rychlejším rozhraním PCI Express.

6) OPTICKÁ MECHANIKA

Nezbytnou součástí počítače je dnes, na rozdíl od disketové mechaniky, jednotka optická. Slouží pro čtení disků CD, případně DVD. V současné době se při koupi nové optické mechaniky rozhodně vyplatí pořídit si DVD vypalovací mechaniku.

7) NAPÁJECÍ ZDROJ

Aby mohl počítač fungovat, musí být do základní desky přivedeno napájení. Ze základní desky jsou napájeny nejen obvody samotné základní desky, ale i procesor, grafická karta či operační paměť. Napájení pevného disku, optické mechaniky nebo disketové mechaniky je zajišťováno přímo z napájecího zdroje. Napájecí zdroj je součástí počítačové skříně, za cenu od 600 Kč ho lze zakoupit samostatně. Při jeho výběru se zaměřte na to, aby byl dostatečně výkonný (300 W nebo 350 W) a ceněnou vlastností zdroje je také tichý chod.

-mse

ZKROCENÍ AKTOVKY

V tomto čísle představujeme zařízení na přenos dat mezi počítači – v přenášení souborů, se kterými potřebujete pracovat na více místech, vám může pomoci nástroj Windows zvaný *aktovka*.

Jestliže často přecházíte mezi dvěma počítači a chcete na obou pracovat se stejnými soubory, hodí se nástroj, který vám soubory pomůže takzvaně *synchronizovat*. Ruční překopírovávání, které vyžaduje kontrolu toho, co se změnilo (který soubor je novější či starší), by bylo pracné a únavné.

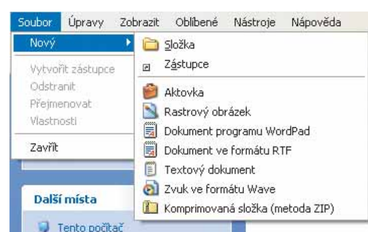
Windows pro tento účel nabízejí *aktovku*. Princip jejího chování však není uživateli zprvu zřejmý, a tak aktovka dovede i zmást a práci spíš přidělat než ušetřit. Jestliže však počáteční obtíže překonáte – a věříme, že vám v tom náš článek pomůže –, budete nakonec moci soubory přenášet poměrně snadno a bezbolestně.

VYTVOŘENÍ AKTOVKY

Aktovku si vytvořte na přenosném disku (nebo na obdobném zapisovatelném nosiči). Aktovka je vlastně zvláštním případem *složky*, proto si ji můžete vytvořit všude tam, kde můžete vytvořit i obyčejnou složku.

Jestliže používáte přenosný počítač, ale pouze na cestách, můžete si aktovku vytvořit přímo na přenosném počítači, umíte-li jej pro potřeby aktualizace souborů propojit se svým hlavním počítačem.

Buďto aktovku vytvořte pomocí *místní nabídky*, která se ukáže, když kliknete pravým tlačítkem do volného prostoru otevřeného okna disku, nebo můžete obdobně využít nabídku *Soubor* na horní liště okna (klikněte levým tlačítkem).

Obr. 1. Navede vás i charakteristická ikonka aktovky.

V jedné z těchto nabídek ukážete myší na položku **Nový** a z podnabídky vyberete položku **Aktovka** (viz obr. 1).

Aktovku si ihned po vytvoření raději přejmenujte – podle svého přání a také tak, abyste věděli, co v ní přenášíte. Pro soubory, které patří k sobě (týkají se jedné práce či projektu), je obvykle vhodné vytvořit jen jednu aktovku a nedělit je mezi více aktovek. Jedna aktovka pro vše, co patří k sobě, zajistí, že všechny příslušné soubory budete moci aktualizovat najednou.

JAK AKTOVKA FUNGUJE

Aktovka si pamatuje, odkud jste soubory zkopírovali, tedy počítač a složku, kde se nacházejí originály souborů (Windows budou dvojice originál–kopie nazývat *synchronními kopiemi*).

Se soubory v aktovce můžete pracovat přímo. Kdykoli se pak s aktovkou vrátíte na původní počítač, můžete si dát v jediném kroku porovnat, které soubory se změnily, a provést *aktualizaci*. Windows porovnávají soubory jednoduše podle data a času poslední změny, proto dbejte na to, abyste na všech zúčastněných počítačích měli správně nastavené hodiny.

Na některých typech přenosných disků není přímá práce se soubory praktická; na jiném počítači můžete pro soubory rovněž vytvořit synchronní kopie (tak, že je přetáhnete z aktovky ven) a pracovat s nimi. Je to sice vlastnost, kterou Microsoft ve své nápovědě neuvádí, avšak při troše štěstí se vám podaří aktovku přesvědčit, aby si pamatovala umístění souborů na několika různých počítačích.

Cyklus práce mezi dvěma počítači pak může vypadat následovně (předpokládejme pro názornost počítač *v kanceláři* a počítač *doma* při použití přenosného disku):

1. Pracujete se soubory *v kanceláři*.
2. Před odchodem domů připojíte přenosný disk a provedete *aktualizaci*. Přenosný disk odpojíte a odnesete si jej domů.
3. Doma připojíte přenosný disk a provedete *aktualizaci*, abyste získali poslední verze souborů z kanceláře.
4. Pracujete se soubory *doma*.
5. Když skončíte, provedete opět *aktualizaci* na přenosný disk a ten si opět odnesete do kanceláře.
6. Při příchodu do kanceláře připojíte přenosný disk a provedete *aktualizaci*, abyste promítli změny, jež jste udělali doma. Odtud pokračujete opět bodem 1.

PRÁCE S AKTOVKOU

Běžný postup je, že do aktovky zkopírujete již vytvořený soubor. To můžete udělat prostým přetažením myší, neboť *vytvoření synchronní kopie* je zpravidla výchozí akcí při přetažení souboru do aktovky nebo z aktovky.

Jestliže se rozhodnete vytvořit soubor přímo v aktovce, nejprve nebude mít žádnou synchronní kopii a bude označen jako *oddělený* (v anglicky mluvících Windows výstižněji jako *sirotek — orphan*). Můžete jej však kdykoli později překopírovat kamkoli ven z aktovky, čímž mu dodatečně vytvoříte synchronní kopii.

SYNCHRONNÍ SLOŽKY

Používání složek uvnitř aktovky podstatně zvyšuje její užitečnost. Když pracujete na nějakém projektu, většinou pracujete s řadou souborů, nové přidáváte a některé, již nepotřebné, naopak odstraňujete. Všechny je ručně přetahovat do aktovky by bylo nepohodlné a pracné a také by hrozilo, že na některý zapomenete.

Proto doporučujeme všechny soubory patřící k sobě mít v určité složce a tuto složku celou překopírovat do aktovky.

Výsledkem bude, že při aktualizaci aktovky se projde obsah *celé složky* a nové soubory se přidají do aktovky samy; stejně tak odstraněné soubory se samy odstraní i v aktovce.

Obr. 2. Tlačítka pro aktualizaci.

AKTUALIZACE AKTOVKY

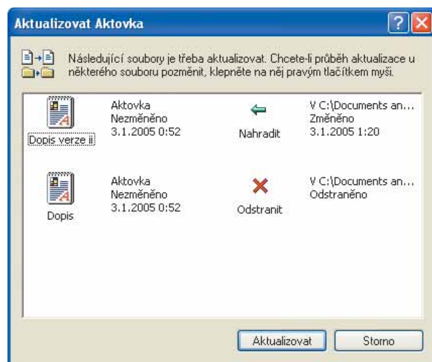
Abyste mohli obsah aktovky aktualizovat, musíte ji nejprve otevřít. Jedině když chcete aktualizovat vše, můžete tak rovnou učinit z nabídky vyvolané kliknutím pravým tlačítkem na ikonu aktovky, a to prostřednictvím položky **Aktualizovat vše**. Lepší přehled však získáte, když aktovku otevřete. U každého souboru či složky ve sloupci *Stav* tak uvidíte, zda je potřeba soubor aktualizovat (při zobrazení *podrobností*, což je výchozí zobrazení obsahu aktovky ve Windows XP).

Důležitá jsou dvě tlačítka na liště – viz obr. 2. Tytéž úkoly můžete vybrat také z nabídky *Aktovka*.

Aktualizace vždy otvírá okno uvádějící všechny soubory, které je třeba aktualizovat (obr. 3). Zejména zpočátku, když ještě nemáte s aktovkou zkušenosti, je dobré ověřit, zda to, co se aktualizace chystá udělat, skutečně odpovídá vašemu očekávání. I později, když zkušenosti již máte, doporučujeme navržený průběh aktualizace alespoň zběžně zkontrolovat, zda neobsahuje něco podezřelého. Aktovka, tak jako vše na počítači, *není zcela bez chyb* a za osud svých souborů nakonec odpovídáte jen vy.

V přehledu aktualizace můžete naštěstí provést změny podle svých představ. Na každý řádek (tedy dvojici porovnávaných souborů) můžete kliknout pravým tlačítkem; tím vyvoláte místní nabídku, v níž můžete akci změnit.

Místní nabídky mají nejčastěji dvě podoby (obr. 4), podle toho, zda jeden soubor z dvojice zcela chybí, anebo zda existují oba soubory a jen se liší. Buďto můžete změnit směr aktualizace (namísto nahrazení staršího souboru novějším můžete uložit opačný postup), nebo odstranění souboru nahradit jeho vytvořením. Vždy můžete zvolit přeskočení dotyčné dvojice souborů (volbou modré šipky).

Obr. 3. Výpis chystané aktualizace.

Obr. 4. Nejčastější podoby místní nabídky u synchronních dvojic souborů.

Teprve když jste s celým navrženým postupem aktualizace spokojeni, klikněte na tlačítko **Aktualizovat**. Jestliže jste si aktualizaci jako celek naopak rozmysleli, zrušte ji tlačítkem **Storno**.

Někdy nemusí obsah sloupce *Stav* (zejména po aktualizaci) odpovídat skutečnosti. Jestliže se zdá, že aktualizace neproběhla úplně, nejprve se přesvědčte aktualizací obsahu okna (použitím pravého tlačítka a volby *Aktualizovat*).

Aktualizace souboru neproběhne nejčastěji proto, že nebyl přístupný. Například proto, že jste jej měli zrovna otevřený v nějakém programu, nebo proto, že se nachází na síťovém disku, který zrovna nebyl dostupný. Na síťovém disku (nebo ve sdílené složce) může být soubor otevřen i jiným uživatelem...

ZÁLUDNOSTI AKTOVKY

V aktovce byste neměli vytvářet složky bez synchronní kopie (*oddělené* složky), do kterých potom překopírujete soubor (vytvoříte jeho *synchronní kopii*). Při aktualizaci celé aktovky se tyto soubory nenajdou (ježto jsou skryty v oddělených složkách). Je možné je aktualizovat jen tehdy, když oddělenou složku otevřete, soubor označíte a zvolíte *Aktualizovat výběr*.

Nepokoušejte se ani kopírovat soubory z hlavního počítače do složek v aktovce, které mají synchronní kopii. Aktovka vám to nedovolí. Chcete-li soubor do této složky dostat, přesuňte jej do příslušné synchronní složky na hlavním počítači. Pak se do aktovky přesune při aktualizaci.

Celkově je možné základní pravidla shrnout takto:

PROČ NEPRACOVAT PŘÍMO NA PŘENOSNÉM DISKU

info

Práce na přenosném disku je pomalejší. Mnohé programy mají též ve zvyku vytvářet při práci dočasné soubory a můžete se tak dostat do křížku s kapacitou přenosného disku. Nakonec, budete-li mít *aktuální verzi* souboru pouze na přenosném disku, vystavíte se riziku, že o ni přijdete, jestliže přenosné zařízení selže, poškodí se, nebo je dokonce ztratíte.

1. Složky v aktovce (raději) nevytvářejte. Do aktovky pouze kopírujte složky z počítače, a to ty, jejichž obsah chcete synchronizovat.
2. Chcete-li synchronizovat jednotlivý soubor, který nepatří k jiným souborům (a není proto spolu s nimi v jejich synchronizované složce), překopírujte jej jen do aktovky; nesnažte se jej zkopírovat do žádné složky v aktovce.

Když už nějaký soubor nechcete pomocí aktovky synchronizovat, není vhodné jej v aktovce prostě smazat. Při nejbližší aktualizaci by došlo k pokusu smazat i jeho originál na disku počítače – můžete tomu sice zabránit změnou akce na *Neodstraňovat*, avšak musíte si toho všimnout!

Lépe je označit soubor a z nabídky *Aktovka* vybrat *Oddělit od originálu*. Pak můžete soubor v aktovce s klidem smazat.

Soubor, který patří do obsahu synchronizované složky, ale který si nepřejete synchronizovat, raději z této složky přemístěte jinam. Když se namísto toho rozhodnete aktovku přesvědčit, aby jej při aktualizaci přeskakovala, nebude případně později snadné přesvědčit ji zpětně k tomu, aby jej opět aktualizovala.

Aktovku, tak jako obyčejnou složku, můžete přesouvat (z disku na disk a podobně). Můžete ji dokonce i kopírovat (například pro záložní účely), avšak chraňte se toho aktualizovat jakoukoli *kopii aktovky*, nebo budete riskovat zmatení – to nakonec skončí tím, že se o některé změny ve svých souborech nenávratně připravíte. **-mjs**

TELEFON PRO PSANÍ SMS

Jistě není pochyb, že se SMS zprávy staly jedním z nejoblíbenějších druhů komunikace mezi lidmi. Každý GSM telefon v dnešní době umožňuje posílat a přijímat SMS. Díky tomu, že se z SMS stal velký trend, začali výrobci telefonů hledat cestu, jak uživatelům psaní zpráv usnadnit. Některé pokusy byly méně vydařené, jiné více. My vám představíme nejnovější řešení společnosti Siemens, které patří mezi ty povedené.

DESIGN A PROVEDENÍ TELEFONU

Telefon činí jedinečným jeho důmyslná konstrukce skrývající QWERTY klávesnici. K té však až později. Pokud je telefon uzavřený, nepůsobí nikterak výjimečně. Co však upoutá na první pohled, jsou poměrně velké rozměry – 120 × 47 × 22 mm. S takovými parametry jsme se u mobilního telefonu už dlouho nesetkali. SK65 je skutečně mimořádně velký, což potvrzuje i hmotnost 144 gramů. Velký je nejen telefon, ale také displej disponující rozlišením 132 × 176 bodů, což je nadprůměrná hodnota. Jedná se samozřejmě o displej aktivní, schopný zobrazit až 65 tisíc barev. Celkově telefon působí seriózním dojmem a svému majiteli neudělá ostudu. Pro teenagery je ale možná usedlý až příliš.

KLÁVESNICE

U představovaného modelu si můžete vybrat dokonce ze dvou klávesnic. Tou první je běžná, „mobilní“, kterou je vybaven každý telefon. Co se hodnocení týče, musíme být trošku kritičtí. Klávesnice sama o sobě je vyvedena dobře. Klávesy reagují přesně a o stisku máte jasný přehled, klávesnice je však umístěna na samém spodním konci přístroje, daleko od displeje. Pokud chcete psát jednou rukou, musíte palec značně vykrucovat. Uchopíte-li telefon do obou rukou, píše se na něm lépe. Jako hlavní ovládací prvek slouží čtyřsměrná navigační klávesa s potvrzovací funkcí.

SIEMENS SK65

Cena s DPH: 12 990 Kč

 velký displej, QWERTY klávesnice, IrDA, Bluetooth, GPRS

 větší rozměry a váha, nepohodlné psaní na normální klávesnici

Po stranách vedle ní jsou dvě tlačítka-kolébky. Tato tlačítka plní funkci tzv. softwarové klávesy (potvrzení volby zobrazené v rohu displeje) a tlačítka pro příjem a odmítnutí hovoru. K náhodným záměnám stisku, kterých jsme se obávali, nedocházelo. Na pravém boku SK65 najdete další spojené tlačítko s funkcí pro rychlou aktivaci hlasového záznamu-diktafonu a pro přístup do kalendáře.

STAČÍ ZATLAČIT...

Pokud chcete využít QWERTY klávesnici pro rychlé psaní SMS zpráv či třeba poznámek, musíte telefon rozevřít. Máte-li telefon v pravé ruce, je nejsnazší zatlačit palcem v horní části telefonu. SK65 se pak snadno rozevře a ukáže klávesnici v celé kráse.

Klávesnice je oproti té běžné podsvícena červeně a, co je hlavní, rovnoměrně. Největší otázkou pro nás bylo, jak se bude na klávesnici psát. Nutností je samozřejmě uchopit telefon oběma rukama.

Jednotlivé znaky se vyťukávají pomocí palců. Pokud nemáte silnější prsty, nebudete pociťovat obtíže. Pokud ano, narazíte na drobné nesnáze při vyťukávání kláves *T* a *Y*, které jsou velmi blízko těla telefonu. Po delší době si ale na klávesnici zvykne každý.

Na klávesnici nechybí mezerník, Shift pro velká písmena či Fn pro zadávání speciálních znaků jako „@#$%&*“. Z pohledu ostatních zařízení nabízí SK65 dle našeho názoru jednu z nejpoužitelnějších QWERTY klávesnic. Telefon navíc její integrací příliš „netrpí“, což u podobných produktů nebývá obvyklé.

PAMĚŤ A DATOVÉ FUNKCE

Telefon disponuje 36,3 MB paměti, což umožňuje slušné multimediální vyžití. Slot pro paměťové karty SK65 nemá. Chybí i digitální fotoaparát, který někdo může postrádat, nám však u telefonu určeného hlavně pro psaní SMS nechyběl. Z datových funkcí zaslouží pochvalu možnost využití technologie GPRS pro připojení k internetu. K počítači SK65 připojíte přes infračervený port (IrDA), Bluetooth nebo i kabelem.

Adam Nosek

PROGRAMY PRO ŠKOLÁKY

Čtyři výherci obdrží sadu výukových programů od společnosti Terasoft, a. s.: TS Angličtina pro školáky 1 – 5, TS Český jazyk 1 – 4 a TS Dětský koutek 1 – 5.

Terasoft, a. s., je největším výrobcem původního českého výukového softwaru v České republice. Rozsáhlá nabídka zahrnuje širokou řadu produktů pro využití ve škole i v domácích podmínkách. Jejich uživatelé oceňují nejen rozsáhlou a kvalitní obsahovou náplň, ale i snadné ovládání, spolehlivou funkčnost a příznivé ceny. Výhodou těchto výukových programů je i jejich úzká provázanost se školními osnovami a s učebnicemi používanými ve školách.

Terasoft, a. s.
Vísecké náměstí 1280, 268 01 Hořovice
tel.: 311 513 316, fax: 311 513 921
e-mail: terasoft@terasoft.cz
www.terasoft.cz

soutěž

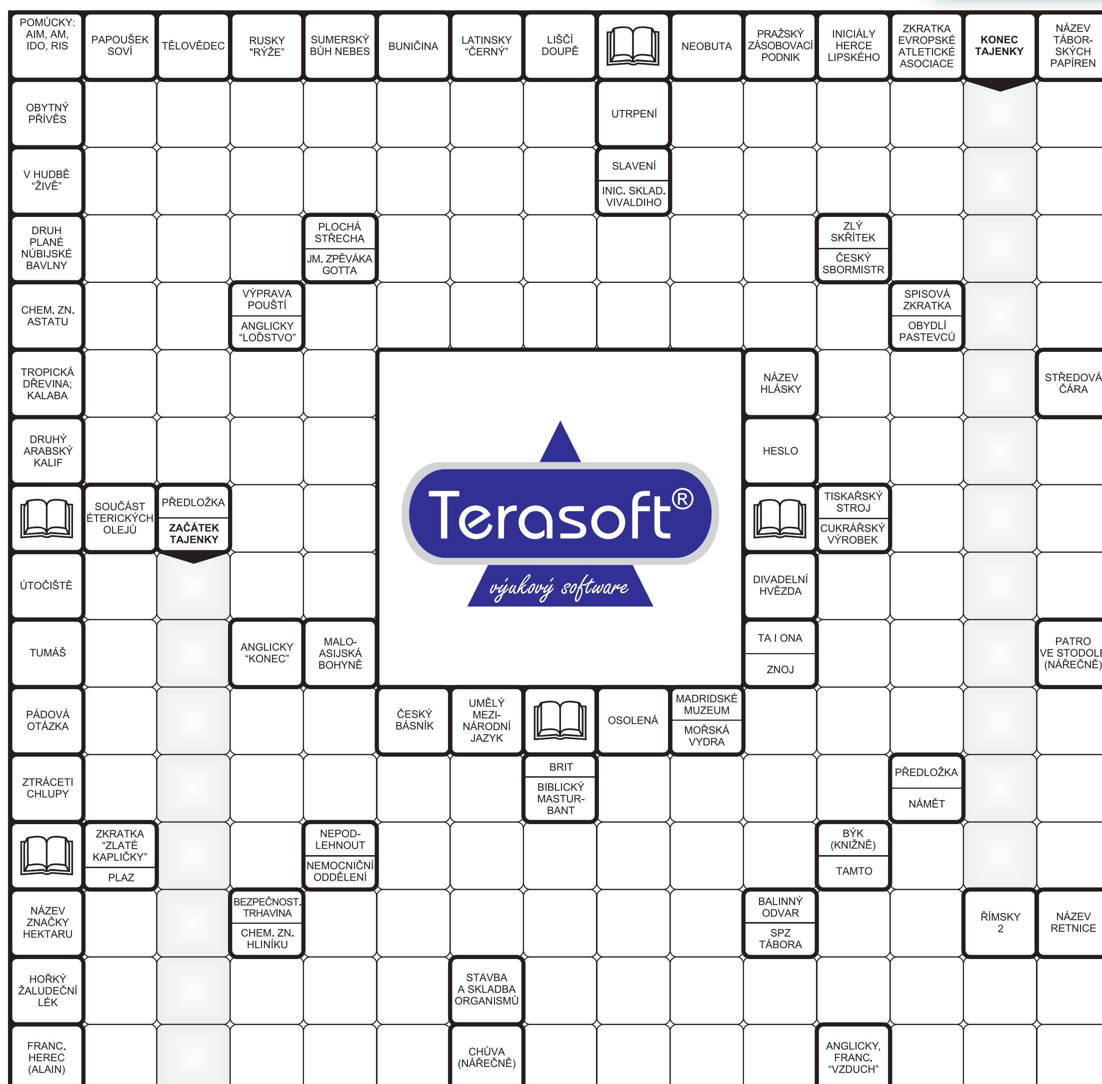
DNEŠNÍ OTÁZKA:

Kolik titulů obsahuje v současné době nová řada výukových programů společnosti Terasoft, a. s.? Název nejnovějšího titulu z této řady se dozvíte vyluštěním křížovky.
a) čtyři; b) pět; c) šest; d) sedm.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději do 4. února 2005 buď na korespondenčním lístku označeném heslem **TERASOFT** na adresu **Vogel Burda Communications, oddělení marketingu, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1**, nebo elektronickou poštou na adresu **krizovka01@ppk.cz**. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců uveřejníme v **PPK č. 4/2005**.

Tajenku a odpověď na otázku se svou adresou můžete zaslat formou SMS zprávy na číslo 9000106, a to ve tvaru: **Vogel PK01*Text tajenky*odpoved na otazku*Jmeno Prijmeni Ulice Cislo Mesto PSC**. Slovo Vogel oddělte od příznaku PK01 mezerou. Příznak PK01, text tajenky, odpověď na otázku a kontaktní údaje oddělte od sebe hvězdičkou nebo čárkou. Pokud jste se již zaregistrovali v SMS registraci, můžete své jméno a adresu vynechat. Cena za odeslanou SMS zprávu je 6 Kč včetně DPH. SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o. **Infolinka:** +420 284 820 470.

Účastí v soutěži souhlasíte s poskytnutím osobních údajů (jméno, příjmení, adresa, popř. e-mailová adresa) zadavateli soutěže za účelem zasílání nabídky obchodu nebo služeb.

Správná odpověď na soutěžní otázku z **PPK č. 23/2004** zní:
Příběh Romea a Julie se odehrává ve Veroně (odpověď b).

Tajenka křížovky z **PPK č. 23** zní:
Chcete mluvit italsky?

Jazykový výukový program **LANGMaster Italština ESPRESSO** vyhrávají: Alena Holá z Karlových Varů, Jiří Hertl z Bzence, Martin Klasa z Ostravy, Jiří Pazdera z Klášterce nad Ohří a Věra Pánková z Prachatic. Blahopřejeme!

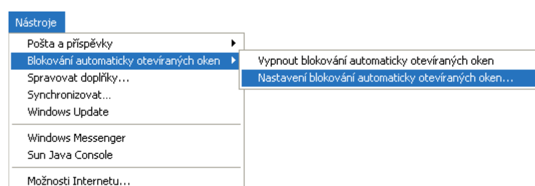
NAD DOPISY ČTENÁŘŮ

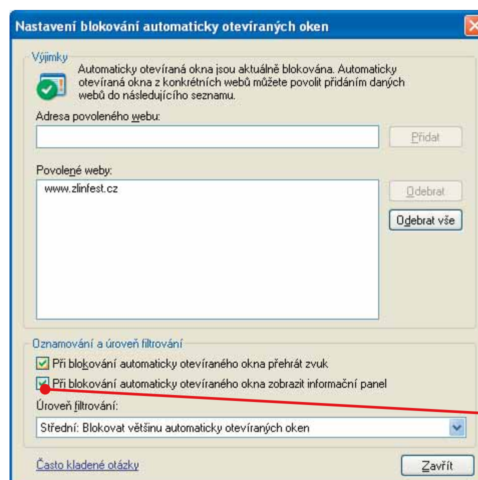
Mám MS Windows XP a nainstaloval jsem si aktualizaci SP2. Když jsem ale spustil Internet Explorer, nahoře se mi pořád zobrazuje informační panel, který mi nechce spouštět scripty nebo samootevírací okna atp. a musím je ručně spouštět. Lze tyto informační panely nějak vypnout?

Zobrazování informačního panelu zrušíte následujícím způsobem:
1. Spusťte program MS Internet Explorer.
2. Klikněte na nabídku příkazů **Nástroje** a postupně vyberte položky **Blokování automaticky otevíraných oken** a **Nastavení blokování automaticky otevíraných oken** (obr. 1).
3. V zobrazeném dialogovém okně zrušte zaškrtnutí u políčka **Při blokování automaticky otevíraného okna zobrazit informační panel** (obr. 2).
V tomto dialogovém okně si též můžete nastavit úroveň blokování automaticky otevíraných oken nebo tuto funkci vypnout.
4. Dialogové okno uzavřete kliknutím na tlačítko **Zavřít**.

-vrba

Obr. 1. Vyvolání dialogového okna.

Chcete-li zabránit zobrazení informačního panelu, zrušte zaškrtnutí u této položky.

Obr. 2

Mám tabulku s rozpočtovými položkami. Potřebuji hodnoty v ní zobrazit a vytisknout v tisících. Jak by se dalo toto udělat bez přepočítávání nebo přepisování tabulky?

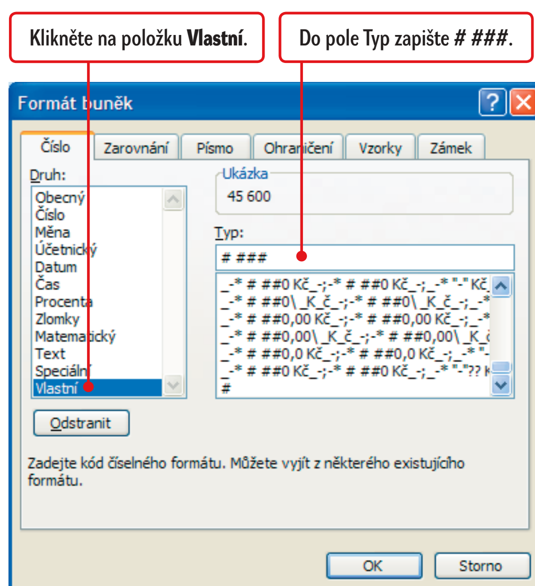
Pokud nechcete údaje v tabulce přepočítávat, je nejjednodušší vyzkoušet vlastní formát pro dané buňky. Představte si, že máte například tuto tabulku (obr. 3).

	A	B	C	D
1		1. oddělení	2. oddělení	3. oddělení
2	1. čtvrtletí	45 600 000	123 400 000	234 500 000
3	2. čtvrtletí	67 800 000	98 700 000	321 900 000
4	3. čtvrtletí	89 900 000	67 500 000	456 700 000
5	4. čtvrtletí	34 200 000	12 200 000	199 900 000

Obr. 3. Původní tabulka.

Klikněte na položku **Vlastní**.

Do pole Typ zapište **# ###**.

Obr. 4

B2 | 45600000

	A	B	C	D
1		1. oddělení	2. oddělení	3. oddělení
2	1. čtvrtletí	45 600	123 400	234 500
3	2. čtvrtletí	67 800	98 700	321 900
4	3. čtvrtletí	89 900	67 500	456 700
5	4. čtvrtletí	34 200	12 200	199 900

Obr. 5. Tabulka s upraveným formátem.

Označte buňky s hodnotami a poté v nabídce **Formát** klikněte na příkaz **Buňky**. V zobrazeném dialogovém okně přejděte na kartu Číslo (obr. 4).

V seznamu jednotlivých formátů si vyberte skupinu **Vlastní** a do políčka *Typ* doplňte # ### (mřížky a na konci ještě mezeru, tedy „# ### “). Po potvrzení bude mít vaše tabulka vzhled podle obrázku 5.

Všimněte si, že v buňkách se sice zobrazují tisíce, ale pro výpočet nadále zůstávají v tabulce údaje v plném tvaru (skutečná hodnota buňky je vidět na řádku vzorců). Někdy se může zdát, že téma vlastních formátů je složité, ale podle návodu i méně zkušený uživatel většinou dané znaky umí do políčka *Typ* správně zapsat a použít. Při tvorbě vlastního formátu vám pomůže náhled výsledného tvaru v poli Ukázka.

Marie Franců

Jde nějakým způsobem v Excelu snadno zaměnit u tabulky řádky a sloupce?

Představte si, že máte tabulku podle obrázku 6.

Potřebujete, aby označení čtvrtletí bylo nahoře a města na boku. Nejprve si tedy celou tabulku označte a klikněte na ikonu **Kopírovat** nebo použijte klávesovou zkratku **Ctrl+C**.

Nyní vyberte místo, kam se má změněná tabulka umístit. Nejvýhodnější je označit jednu buňku, která bude představovat levý horní roh budoucí změněné tabulky.

Poté z nabídky **Úpravy** vyberte příkaz **Vložit jinak** a v zobrazeném dialogovém okně zatrhněte volbu **Transponovat**.

Po kliknutí na tlačítko **OK** se tabulka zobrazí v novém tvaru, bude mít opravdu zaměněné řádky a sloupce.

Marie Franců

	A	B	C	D	E
1		Praha	Brno	Olomouc	Plzeň
2	1. čtvrtletí	45 600 Kč	123 400 Kč	234 500 Kč	67 800 Kč
3	2. čtvrtletí	67 800 Kč	98 700 Kč	321 900 Kč	199 900 Kč
4	3. čtvrtletí	89 900 Kč	67 500 Kč	456 700 Kč	321 900 Kč
5	4. čtvrtletí	34 200 Kč	12 200 Kč	199 900 Kč	45 600 Kč

Obr. 6

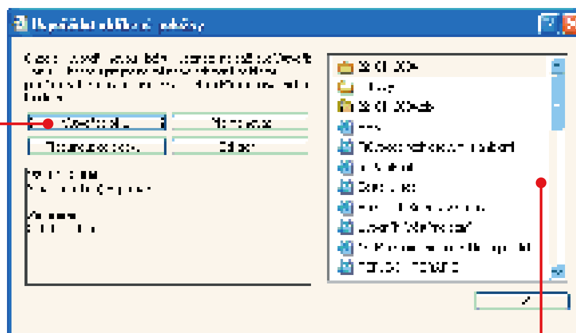
V Internet Exploreru bych si rád roztřídil odkazy na oblíbené stránky. Je jich hodně a seznam začíná být nepřehledný.

Z nabídky **Oblíbené** vyberte příkaz **Uspořádat oblíbené položky**. V dialogovém okně je zobrazen obsah složky *Oblíbené položky*. Chcete-li v této složce vytvořit novou složku, klikněte na tlačítko **Vytvořit složku** (obr. 7).

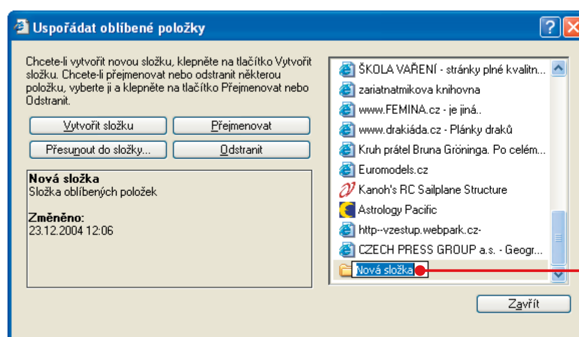
Ve spodní části seznamu se objeví položka *Nová složka*. Přepište její název podle potřeby (obr. 8).

-mzi

Pro vytvoření nové složky klikněte na tlačítko **Vytvořit složku**.

Obr. 7

Obsah složky *Oblíbené položky*.

Zapište název nové složky.

Obr. 8

inzerce

VÝHODNĚJŠÍ PŘEDPLATNÉ

39,80 Kč za výtisk

- K ročnímu předplatnému dárky zdarma.
- Výrazná sleva oproti kupování jednotlivých čísel – ušetříte 380 Kč.
- 15% sleva na předplatné pro držitele studentské karty ISIC nebo ITIC.
- Velká sleva předplatného pro školy: škola ušetří 487 Kč za rok!
- Každé číslo dostanete do své schránky. Poštovné hradí vydavatel.

JAK OBJEDNAT PŘEDPLATNÉ (PLATÍ V ČR):

- vyplněním objednávky na WWW stránkách časopisu (*www.ppk.cz*);
- e-mailem na adrese *abonence@ppk.cz*;
- faxem na čísle +420 225 018 900;
- odesláním objednacího lístku z časopisu na adresu vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1;
- vlastní písemnou objednávkou zaslanou na výše uvedenou adresu s uvedením přesného typu předplatného.

Po odeslání objednávky prosím vyčkejte na zaslání faktury se složenkou.

ZAPLATIT MŮŽETE PROSTŘEDNICTVÍM:

- námi zaslané složenky na poště;
- převodem z účtu (nutno dodržet variabilní symbol a číslo účtu, uvedené na faktuře).

MOŽNOSTI DORUČENÍ PŘEDPLATNÉHO:

- poštou jako obyčejná zásilka;
- osobně na adrese: Knihkupectví KANT CZ, Na Florenci 19, vrátnice „B", Praha 1 (pracovní doba: po – pá 10.30 –13.00 a 14.00 – 18.00 hod.).

Reklamace předplatného lze uplatnit na tel. čísle (v pracovní dny 8 – 16 hodin): +420 225 018 942, e-mailem (abonence@ppk.cz) nebo faxem (+420 225 018 900).

ZPŮSOB OBJEDNÁNÍ STARŠÍCH ČÍSEL

E-mailem na adrese *dobirky@ppk.cz*, tel.: +420 225 018 948, poštou na adrese: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1.

Sedm vydání za rok zdarma!

PŘEDPLAŤTE SI — počítač pro každého

Vystřihněte nebo okopírujte a zašlete na adresu: V ČR: Vogel Burda Communications s. r. o., distribuce, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
V SR: MAGNET-PRESS Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. BOX 17, 850 00 Bratislava 5
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., odd. inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3

Firma ______

Jméno a příjmení ______

Ulice, číslo ______

PSČ ______ Obec ______

IČO ______ DIČ ______

Číslo účtu ______

Telefon/fax ______

E-mail ______

☐ Souhlasím se zasíláním obchodních nabídek a dalších informací vydavatelství Vogel Burda Communications na mou adresu.

ZPŮSOB PLATBY (jen v ČR)

☐ Poštovní poukázkou „A-V", kterou vám zašleme na shora uvedenou adresu.

☐ Proplacením zálohové faktury, kterou vám zašleme na shora uvedenou adresu.

Po obdržení zálohové faktury zkontrolujte správnost všech uvedených údajů, aby vám mohl být zaslán správně vyplněný daňový doklad. Zjištěné rozdíly nám ihned sdělte na tel.: 225 018 944, 225 018 946, fax: 225 018 900, e-mail: abonence@ppk.cz. Zálohové faktury nám nevracejte!

Datum ______ Podpis ______

Objednávám předplatné POČÍTAČ PRO KAŽDÉHO
(zaškrtněte prosím jednu z možností):

☐ **Celoroční s CD-ROM** (25 sešitů, 25 CD-ROM a dárek navíc – **pouzdro na 24 CD**) za **995 Kč/1600 Sk**

☐ **Celoroční s CD-ROM** (25 sešitů, 25 CD-ROM a dárek navíc – **pořadač**) za **995 Kč/1600 Sk**

☐ **Celoroční s CD-ROM pro školy** (na kuponu musí být adresa a razítko školy) za **888 Kč** (pouze v ČR)

☐ **Pololetní s CD-ROM** (12 sešitů, 12 CD-ROM) za **480 Kč/768 Sk**

Objednávám od čísla ______ Počet kusů každého čísla ______
(Objednávat lze od čísla 3/05 nebo pozdějších.)

1/05
Kupon je platný pouze do 24. 1. 2005

☐ Osobní odběr v knihkupectví KANT CZ, Na Florenci 19 – recepce B, Praha 1

☐ 15% sleva pro držitele studentské karty ISIC (s objednávkou předplatného pošlete i kopii karty)

SPÔSOB PLATBY (iba v SR)

MAGNET-PRESS Slovakia:
Časopis môžete uhradiť priamo zloženkou typu C. Paličkovým písmom vyplňte zloženku, suma musí zodpovedať cene, ktorá je uvedená na tejto stránke. Iné sumy nemôžeme akceptovať. Do správy pre prijímateľa uveďte názov časopisu. Ak chcete platiť prevodom z účtu, zašlite na adresu distribútora písomnú objednávku a počkajte na obdržanie faktúry. Objednávky a zloženky typu C zasielajte na adresu:
MAGNET PRESS SLOVAKIA, s. r. o.
Šustekova 10, P. O. BOX 17, 850 00 Bratislava 5
tel.: +421 267 201 931-33, e-mail: predplatne@press.sk

Mediaprint-Kapa Pressegrosso:
Na adresu distribútora zašlite písomnú objednávku a počkajte na obdržanie faktúry. Objednávky zasielajte na adresu:
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3
tel.: +421 (2) 444 588 16, 444 588 21, 444 427 73
fax: +421 (2) 444 588 19, e-mail: predplatne@abompkapa.sk

Objednávka od Mediaprint-Kapa Pressegrosso prostredníctvom SMS:
Pošlite správu s textom OBJ na číslo 0907 680 680 a vyplňte obratom zaslaný objednávkový formulár. Vaše údaje potom zadajte medzi čiarky a odošlite späť na 0907 680 680. Cena SMS podľa bežného tarifu Vášho operátora.
Kódy predplatného:
PPK+CD+ŠANON ročné: 1600 Sk, kód 31781
PPK+CD+OBAL ročné: 1600 Sk, kód 34671
PPK+CD polročné: 768 Sk, kód 35272
PPK+CD ŠTUDENT ročné: 1450 Sk, kód 34661
PPK+CD ŠTUDENT polročné: 696 Sk, kód 34662

PŘÍŠTÍ ČÍSLO VYJDE 25. LEDNA 2005

TELEVIZE V POČÍTAČI

Na obrazovce počítačového monitoru můžete sledovat i televizní vysílání. Potřebujete k tomu počítač dovybavit TV tunerem. Ten můžete zakoupit v interním i v externím provedení a k dispozici jsou i modely uzpůsobené k příjmu digitálního vysílání. V příštím vydání PPK se na několik adaptérů pro příjem televizního vysílání podíváme.

PPK CD 2/2005

Na cédéčku se budeme podrobněji věnovat programům pro prohlížení a úpravu digitálních fotografií a také programům, které naše počítače ochrání před viry. Nebude chybět ani sbírka freewarových her.

JAK SE PŘIPOJIT K INTERNETU

Možnosti připojení domácností k internetu za poslední rok značně pokročily, a je tedy na čase provést malou inventuru. Jestliže ještě nejste připojeni „vysokorychlostně" a za paušál, přečtěte si, z jaké nabídky si můžete vybrat.

KAM S DIGITÁLNÍMI FOTKAMI

Pořídit si digitální fotoaparát dnes již není nákladná záležitost. Navíc si s fotografiemi v digitální podobě můžete pohrát, upravit je, vytvářet z nich různá fotoalba, případně je vytisknout. V dalším čísle vám ukážeme, jak široká může škála zpracování digitálních fotografií být.

SEZNAM INZERENTŮ

čtrnáctideník
počítač pro každého
Toto číslo vyšlo 11. 1. 2005.
ISSN 1212-0723 MK ČR 7931

Vydává Vogel Burda Communications s. r. o.

Jednatel: Ing. Pavel Filipovič

Ředitel Vogel Computer Media: Ing. Jiří Palyza

Šéfredaktor: Ivan Heisler

Redakce (redakce@ppk.cz): Norbert Gulevič, Marek Janouš, Jan Jírovec, Michaela Kadlecová, Martin Semrád, Richard Straberger, Miroslav Ziegler

Grafická úprava: Michal Rett, Hana Štěrbová, DTP Vogel

Foto: Martin Tryščuk

Externí spolupracovníci: Marie Franců, Aleš Havlas, Petr Kratochvíl, Jiří Lapáček, Adam Nosek, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Miroslav Stoklasa, Pavel Trousil, Martin Ziegler, Jana Ziková

Osvit a tisk: Reproprint, s. r. o.

Předplatné: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
tel.: 225 018 946, 225 018 944, 225 018 942 (prac. doba 8 – 16 hod.)
fax: 225 018 900, **abonence@ppk.cz**

Předplatné na Slovensku: Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. Box 17, 850 00 Bratislava 5, tel.: +421 267 201 931, fax: +421 267 201 910, e-mail: predplatne@press.sk, http://www.press.sk
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3, tel.: +421 244 458 816, fax: +421 244 458 819, predplatne@abompkapa.sk

Inzerce (inzerce@ppk.cz): Zuzana Hošková, tel.: 225 018 762, fax: 225 018 500

Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
V prodejní síti rozšiřuje: V České republice: síť dceřiných společností PNS, a. s. **Na Slovensku:** Mediaprint & Kapa, s. r. o.

Vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o.
Sokolovská 73, 186 21 Praha 86
IČO 45280681
vydává časopisy DV Magazine, CHIP, LEVEL, Svět DVD, MEDIAshop, PlayStation 2 Oficiální Magazín-CZ, Počítač pro každého.

Sídlíme na adrese Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, recepce A, 5. patro.